

2023

Godišnji izvještaj

Otključavamo **transformaciju** zajedno.

Osnažujemo
razvoj zajednice.

UniCredit Bank Banja Luka

Godišnji izvještaj o poslovanju i Finansijski izvještaji
za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

8

Izvještaj Uprave

Obraćanje predsjednika Uprave	8
O UniCredit Grupi	12
Makroekonomsko okruženje u 2023. godini	16
Bankarski sektor	17
Opis poslovanja	18
Rukovodstvo i organizacija upravljanja	26

Finansijski izvještaji

Odgovornost za finansijske izvještaje	33
Izvještaj nezavisnog revizora	34
Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu	39
Izvještaj o finansijskom položaju	41
Izvještaj o promjenama na kapitalu	42
Izvještaj o tokovima gotovine	43
Napomene uz finansijske izvještaje	44

„Snagu naše banke
čini **snaga naših zaposlenih**,
njihova stručnost i posvećenost
da ispune potrebe i očekivanja
naših klijenata.”

Gordan Pehar
predsjednik Uprave Banke

Obraćanje predsjednika Uprave Banke

Poštovani klijenti, akcionari i partneri, drage kolegice i kolege,

iza nas u UniCredit banci Banja Luka je vrlo izazovna kalendarska i poslovna godina, no, uprkos svim izazovima, u 2023. godini nastavili smo sa trendom dobrih i zdravih poslovnih rezultata te još jednom potvrdili poziciju sistemski važne banke u Republici Srpskoj. Prva smo banka po visini kapitala u Republici Srpskoj, a peta na nivou BiH.

Godinu iza nas obilježile su makroekonomske nestabilnosti i inflacija, ali i optimizam, volja i snaga našeg tima da nastavimo dalje, radeći zajedno u sinergiji, stavljajući naše klijente i zajednicu u kojoj poslujemo na prvo mjesto. Takođe, 2023. godina za našu Banku bila je posebno značajna jer smo još jednom pokazali da smo pobjednici i da sve ono što smo gradili godinama unazad čini našu Banku otpornom i snažnom da prevaziđe sve poteškoće, fokusirajući se na budućnost i prilike koje su pred nama.

Naša strategija bazirana je na našim fundamentima, a to su: briga za klijenta, zdrav rast aktive, efikasnost u poslovanju te čvrste linije odbrane, u smislu iznosa kapitala, likvidnosti i konzervativnog pristupa upravljanja rizicima, i naravno, onom najvažnijem, a to je briga o našim zaposlenima. Pored ulaganja u digitalizaciju i unapređenje procesa, rast efikasnosti bazirali smo i na kulturi svakodnevnog unapređivanja malih stvari i odgovornog upravljanja troškovima. Zato, finalizirajući jedan poslovni period, na onaj u budućnosti gledamo optimistično, ne čekajući da se promjena desi, već proaktivno radeći na podizanju sveukupne efikasnosti Banke. Osluškajući potrebe klijenata, s početkom 2023. godine postavljeni su poslovni ciljevi usmjereni na kontinuiranu podršku lokalnim zajednicama u kojima poslujemo. Pored dobre ekspertize koju imamo u poslovanju sa stanovništvom i pravnim licima, na tržištu smo prepoznali prostor za otključavanje potencijala mikro segmenta, kao važnog segmenta svake ekonomije, oslanjajući se i na znanja i know-how koje imamo unutar UniCredit Grupe. S tim u vezi, u toku ove godine bili smo fokusirani na pojednostavljenje procesa, a posebno onog kreditnog – za segmente malih i srednjih preduzeća, a isti fokus zadržavamo i u narednom periodu, dodatno uz redizajniranje postojećih proizvoda i usluga, prateći trendove i realne potrebe klijenata. Ponosni smo na činjenicu da smo u 2023. godini predstavili uslugu mobilnog bankarstva za pravna lica, m-bank BIZ, koja je kontakt klijenata s Bankom učinila još jednostavnijim i efikasnijim.

Kada govorimo o makroekonomskim pokazateljima, 2023. godinu obilježila je visoka stopa inflacije i porast referentne kamatne stope, što je imalo uticaj i na lokalno tržište, prije svega na kredite privrede i građana. Zbog toga smo tokom 2023. godine pružili snažniju podršku stanovništvu te omogućili na prvom mjestu sigurno okruženje za čuvanje novca u Banci, uz veće prinose, putem akcijske ponude stimulativnih kamatnih stopa na oročene depozite građana. Na ovaj način smo dodatno ojačali depozitnu bazu Banke, povećavajući njenu likvidnost. Takođe, u uslovima neizvjesnosti i rasta troškova života, nastojali smo da dodatno osnažimo naše klijente - fizička lica, obezbjeđujući im sigurnije i izvjesnije planiranje finansija putem akcijske ponude stambenih i gotovinskih kredita uz niže, fiksne kamatne stope.

Kroz partnerstva sa institucijama, kao što su Garantni Fond Republike Srpske, Evropska banka za obnovu i razvoj i Evropska investiciona banka, UniCredit banka Banja Luka nastavila je da osnažuje sve segmente lokalne privrede, obezbjeđujući sredstva potrebna za oporavak i razvoj poslovanja, kroz različite kreditne linije.

Kada govorimo o postignućima Banke, govorimo o postignućima njenog tima. Sa ponosom ističem da snagu naše Banke čini snaga naših zaposlenih, njihova stručnost i posvećenost da ispune potrebe i očekivanja naših klijenata te da jedni drugima olakšaju svakodnevne radne aktivnosti. Kao rezultat zalaganja naših zaposlenih, i 2023. godina je bila uspješna sa aspekta ključnih finansijskih pokazatelja.

Banka je u toku 2023. godine dodatno ojačala bilans stanja, radeći na diverzifikaciji rizika te zadržavajući snažnu likvidnost i kapital Banke. Paralelno, radili smo na rastu i stabilizaciji prihoda, što je rezultovalo visokom profitabilnošću, prvenstveno održavajući stabilan neto kamatni prihod, uz značajan rast nekamatnog prihoda, što je u konačnici doprinijelo dugoročnosti i stabilnosti samog rezultata.

Banka je u 2023. godini ostvarila dobit od 22,78 miliona BAM te sa aktivom od 1,28 milijarde BAM i kapitalom od 247,3 miliona BAM, možemo reći da smo uspjeli iznova potvrditi poziciju sistemski snažne i važne finansijske institucije na domaćem tržištu. Dugoročnu stabilnost i održivost Banke čuvamo kroz snažnu kapitalnu poziciju (stopa adekvatnosti kapitala 31,5%), kao i dobro uravnoteženim bilansom stanja i adekvatnim nivoom likvidnosti u svakom trenutku. Ukupan broj aktivnih klijenata u finansijskoj 2023. godini iznosio je 119,2 hiljade, dok je učešće aktivnih korisnika mobilnog bankarstva u aktivnim klijentima poraslo za 2 pp g/g na 35,1%.

Takođe, i ovu godinu smo ispratili sa prestižnim nagradama te smo prepoznati kao lideri u kategorijama korporativne društvene odgovornosti i digitalnih rješenja, tržišni lider i najbolji pružalac usluga transakcionog poslovanja, kao i najbolji pružalac usluga u finansiranju trgovine, prema rezultatima „Euromoney Trade Finance” istraživanja. Naročito smo ponosni na plaketu Zlatni BAM, koju dodjeljuje časopis „Banke i Biznis u BiH”, za najbolju mobilnu aplikaciju u bankarstvu, kojom smo nagrađeni već četvrti put za redom. UniCredit je proglašen i globalnom „Bankom godine” za 2023. godinu od strane prestižnog magazina „The Banker” što u velikoj mjeri jača snagu našeg UniCredit brenda i na lokalnom tržištu.

Danas, UniCredit teži da postane prava banka za evropsku budućnost, sa posebnim fokusom na digitalnu transformaciju, radeći na stalnom poboljšanju usluga i korisničkog iskustva, čineći transakcije bržim i jednostavnijim. Strateški plan „UniCredit Unlocked”, koji je UniCredit Grupa predstavila krajem 2021. godine, usmjeren je na osnaživanje zajednica da rastu, prelazak na održivu ekonomiju, istovremeno stvarajući bolje i inkluzivnije društvo. U toku 2023. godine ostali smo posvećeni aktivnostima bankarstva sa društvenim uticajem i širenju finansijske pismenosti u lokalnim zajednicama. Banka je nastavila saradnju sa srednjim školama te i ove godine donirala opremu za opremanje kabineta, dok su volonteri Banke, u ulozi edukatora, putem serije predavanja, pomogli učenicima da prošire svoja znanja o finansijama i bankarstvu. Korijene finansijske pismenosti pobudili smo i kod najmlađih, kroz druženje i igru sa djecom predškolskog uzrasta i zajedničkom, sada već tradicionalnom, proslavom Međunarodnog dana štednje u svim filijalama Banke. Podršku djeci i njihovom zdravom odrastanju pružili su i naši zaposleni, koji su prikupili i najmlađima u nevolji donirali više od 150 novogodišnjih paketića.

U saradnji sa partnerima, i 2023. godine smo, već tradicionalno, podržali Udruženje „Think pink - Zajedno smo jedno” te kroz kampanju „Moj krug podrške” uticali na podizanje svijesti o važnosti rane prevencije u liječenju karcinoma dojke. Ove godine smo u sklopu inicijative, po prvi put, organizovali i „Šetnju podrške za ozdravljenje” u kojoj su učestvovali zaposleni Banke i članice Saveza žena oboljelih od karcinoma dojke „Iskra”.

UniCredit Bank Banja Luka je i u 2023. godini pokazala posvećenost odgovornom poslovanju, u skladu sa načelima ekološkog, društvenog i korporativnog upravljanja (ESG). Kao prva i jedina banka u BiH, UniCredit banka Banja Luka se tokom 2022. godine pridružila Mastercardovoj koaliciji „Neprocjenjiva planeta“ (Priceless Planet Coalition), koja za cilj ima obnovu šumskog fonda globalno, a u okviru koje smo, do sada, zajedno sa našim klijentima i zaposlenima posadili 7.500 sadnica širom svijeta. Nova kampanja u okviru inicijative „Neprocjenjiva planeta“ započela je krajem 2023. godine lansiranjem nove usluge Google Pay, koja će svim korisnicima iste omogućiti da svakom transakcijom, koristeći Google Pay mobilni novčanik, posade jedno drvo.

Takođe, u 2023. godini realizovali smo i inicijativu uređenja jednog gradskog parka, a lokalne inicijative ćemo nastaviti realizovati i ubuduće, dodatno vodeći brigu o zajednici u kojoj poslujemo.

Različitim aktivnostima u kontinuitetu radimo na poboljšanju kvaliteta života naših zaposlenih, poštivanju različitosti i promovisanju ravnopravnosti. Pružajući različite tipove podrške u nekim od najvažnijih trenutaka u životima naših zaposlenih (vjenčanje, rođenje djeteta, polazak djece u vrtić i školu), Banka već godinama prati i osigurava da se uporedive plate zaposlenih ne razlikuju po rodnoj strukturi, čime pruža jednake šanse muškarcima i ženama. Vjerujemo da su dobrom timu dostižni baš svi rezultati. Zbog toga sam izuzetno ponosan što u UniCreditu imamo ljude pune potencijala, osnažene da preuzmu odgovornost i na najbolji način odgovore na potrebe klijenata. Vjerujemo i u to da je kvalitetna edukacija uslov individualnog i zajedničkog razvoja. Naši zaposleni su u protekloj godini proveli preko 9700 sati na internim i eksternim treninzima te obaveznim obukama. Naša ambicija je da budemo najpoželjnije mjesto za rad u svom segmentu, da kontinuirano razvijamo interne kadrove i pravedno nagrađujemo individualne doprinose. Nastavićemo da osnažujemo jedni druge, kako bismo intenzivirali poslovanje privrednih subjekata i ubrzali rast, ali i podržali naše klijente i njihove potrebe. Vjerujem da ćemo, nakon svih izazova, sa kojima smo se kao društvo i ekonomija susreli u prethodnom periodu, izroniti sa novim pogledom na svijet koji nas okružuje. Na tom putu, UniCredit Bank Banja Luka nastaviće biti lider na lokalnom tržištu, osnažujući klijente i zajednicu.

S poštovanjem,

Gordan Pehar

predsjednik Uprave UniCredit Bank a.d. Banja Luka

O UniCredit Grupi

UniCredit je uspješna panevropska komercijalna bankarska grupacija, sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Njemačkoj, Centralnoj i Istočnoj Evropi. Putem svoje mreže lokalnih banaka, UniCredit svakodnevno stoji na raspolaganju za preko 15 miliona klijenata širom svijeta.

UniCredit nudi lokalnu izvrsnost i međunarodnu širinu djelovanja u **4 regije, na 13 ključnih tržišta u Evropi** u kojima posluje (Italiji, Njemačkoj, Austriji, BiH, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj,

Rumuniji, Rusiji, Srbiji, Slovačkoj i Sloveniji) nastojeći da trenutne izazove sa kojima se susrećemo pretvori u prilike.

Gdje poslujemo?

15m

klijenata širom svijeta

4

regiona

13

vodećih banaka

A. Centralna Evropa uključuje Austriju, Češku, Njemačku, Slovačku i Sloveniju.

B. Istočna Evropa uključuje Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Hrvatsku, Rumuniju, Rusiju i Srbiju.

Naše temeljne vrijednosti i svrha

Naša je svrha **osnažiti zajednice kako bi mogle napredovati**. Ostvarivanjem najboljih rezultata za sve naše zainteresovane strane možemo osloboditi potencijal koji postoji u cijeloj Evropi, kako za naše klijente i zaposlene, tako i za zajednice u kojima smo prisutni.

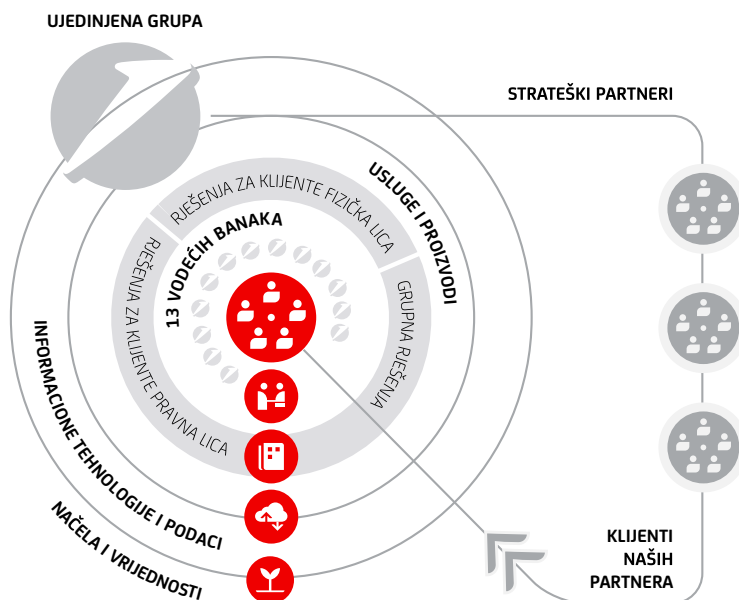
Klijenti su u središtu svega što radimo, stoga prelazak u novu eru rasta znači zadržati fokus na njima, onima zbog kojih postojimo. Pružamo podršku našim klijentima u svakodnevnim aktivnostima, razumijevajući očekivanja koja imaju od UniCredita, koristeći resurse cijele Grupe za razvoj i ponudu najboljih proizvoda na svim tržištima.

Posluujemo kao jedna banka i koristimo prednosti koje nam omogućava prisutnost u cijeloj Evropi i snagu našeg kolektiva, kako bismo svim našim zainteresovanim stranama ponudili samo najbolje.

Dugoročno želimo postati istinski **digitalna banka**, koja se oslanja na podatke, sa digitalnom transformacijom, kao ključnim pokretačem za klijente i zaposlene.

Posvećenost ESG principima nam omogućava pružanje izvrsnosti svim našim zainteresovanim stranama i pomažu u **stvaranju održive budućnosti** i to je ambicija kojom se vodimo u svim našim aktivnostima i odlukama koje donosimo.

Ujedinjeni unutar zajedničke kulture i ohrabrujući jedni druge, stavljamo vrijednosti **integriteta, odgovornosti i brige** u središte donošenja odluka i svega što radimo, kako bismo zajedno, kao jedan tim, bili pravi partner našim klijentima i zajednicama.

Strateški plan „UniCredit Unlocked“

UniCreditova ambicija je postati banka za budućnost Evrope. Kako bismo ostvarili tu ambiciju, i ove godine smo nastavili sa snažnom transformacijom našeg poslovanja i gradili bolju banku koja može biti referentni standard mjerenja za našu industriju.

UniCredit Unlocked je novi strateški plan UniCredita koji je baziran na našoj viziji i usmjeren je na oslobođenje potencijala unutar Grupe za ulazak u eru svrhe, rasta i stvaranja vrijednosti. Naš strateški plan osmišljen je s ciljem ostvarenja najboljih rezultata za sve naše zainteresovane strane: naše klijente, naše zaposlene i naše investitore.

Ono što nas definiše i način na koji poslujemo možemo sažeti na sljedeći način:

Pobijedimo. Na pravi način. Zajedno.

Za naše klijente se fokusiramo na isporuku najboljih proizvoda i usluga u klasi.

Za naše investitore stvaramo dugoročne vrijednosti.

Za naše zaposlene, radimo na ujedinjenju iza jedne ambicije i zajedničkih principa.

Strateški plan optimizuje poslovanje Banke danas i gradi jasan dugoročni program za budućnost, za sve naše partnere i interesne strane, prateći sljedeće strateške imperATIVE i finansijske ambicije:

Rast i razvoj naše mreže klijenata

- Kvalitetan rast zasnovan na radu sa postojećim i novim klijentima;
- Razvoj najboljih proizvoda i usluga, samostalno ili u saradnji sa vanjskim partnerima.

Promjena poslovnog modela

- Razvoj „Capital-light“ poslovanja (sa manjim kapitalnim zahtjevima), fokusirajući se na proizvode i usluge s dodatnom vrijednošću za klijente;
- Efikasno upravljanje troškovima uz dalje omogućavanje investicija;
- Odgovorno upravljanje rizicima.

Ostvarenje ekonomije obima iz naše zajedničke snage

- Korištenje sinergije 13 banaka kao jedne integrisane grupe;
- Centralizovano upravljanje u oblastima u kojima na taj način ostvarujemo dodatnu vrijednost, uz lokalno osnaživanje unutar jasnog okvira rizika.

Transformacija naše tehnologije kroz digitalizaciju i korištenje integrisanih informacionih platformi („Digital & Data“)

- Optimizacija infrastrukture kako bismo izgradili organizaciju koja je u potpunosti digitalna;
- Organizacija koja se zasniva na podacima te je spremna za budućnost.

Ugraditi održivost u sve što radimo

- Voditi primjerom, težeći ka istim visokim standardima koje tražimo od onih s kojima poslujemo;
- Opremiti se alatima za podršku našim klijentima i zajednicama u toku ESG tranzicije.

Već smo daleko odmakli u provođenju tog plana i postavili temelje za održiv dugoročni uspjeh. UniCredit je već transformisana banka, s jasnom vizijom i pobjedničkom strategijom: krećemo naprijed nevjerovatnom brzinom, spremni da se suočimo sa izazovima te iskoristimo prilike i prednosti u budućnosti.

Makroekonomsko okruženje

Prethodna godina bila je prilično izazovna za globalnu ekonomiju, budući da su inflacija, rastuće kamatne stope i geopolitički šokovi izazvali velike neizvjesnosti. Nakon snažne ekspanzije u 2021. godini, realni bruto društveni proizvod Eurozone smanjio se prema kraju 2022. godine i jedva je porastao u prva tri tromjesečja 2023. Još uvijek visoka inflacija i zaoštavanje monetarne politike uzeli su veći danak nego što se prethodno očekivalo. Očekuje se da će se ekonomska aktivnost postepeno oporavljati kako se bude oporavljala potrošnja na osnovu postojano snažnog tržišta rada, održivog rasta plata i kontinuiranog smanjenja inflacije.

Usporavanje **ekonomske aktivnosti** Bosne i Hercegovine koje je započelo već u 2022. godini, nastavilo se i kroz cijelu 2023. godinu. Razlog usporavanja u 2022. godini bili su loša industrijska aktivnost i rastuća inflacija, koja je opteretila kupovnu moć domaćinstava, dok je daljnje usporavanje u 2023. godini rezultat pogoršanja spoljnog okruženja i spoljne potražnje glavnih trgovinskih partnera. U periodu januar - decembar 2023. godine izvoz je iznosio 16 milijardi 700 miliona KM, što je za 7,1 % manje nego u istom periodu 2022. godine, dok je uvoz iznosio 27 milijardi 768 miliona KM, što je za 3% manje nego u istom periodu prethodne godine. Industrijska proizvodnja smanjena je na međugodišnjem nivou, a neto izvozna pozicija se pogoršala jer je rast uvoza bio veći od rasta izvoza. Ekonomija je u 2023. godini porasla za skromnih 1.1% u prvom tromjesečju na godišnjem nivou, dok su drugo i treće tromjesečje nastavili sa slabim rastom od 1.0% i 1.2% na godišnjem nivou.

Ekonomska aktivnost u Bosni i Hercegovini bi se, u narednim godinama, mogla polako početi oporavljati, uz dalje postepeno slabljenje inflacije. Očekuje se da će realni rast bruto društvenog proizvoda biti sve veći od 2024. godine, zbog oporavka domaće i spoljne potražnje. Umjeren rast realnog dohotka, u uslovima nastavka pada inflacije, povećao bi ličnu potrošnju, dok bi jača dinamika inostrane potražnje od sljedeće godine ojačala robni izvoz. Procijenjene vrijednosti realnog bruto društvenog proizvoda i ostalih makroekonomskih varijabli izložene su izrazito visokom stepenu neizvjesnosti. Slab zamah reformi opterećuju izgleda za rast, čak i kad je globalna inflacija cijena hrane postala prigušenija. Kratkoročni izgledi zamađljeni su tekućim usporavanjem na ključnim izvoznim tržištima, uz smanjenje industrijske proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu.

Slabljenje **inflatornih pritisaka** krajem 2022. godine nastavilo se i kroz cijelu 2023. godinu. U decembru 2023. godine prosječna stopa inflacije iznosi 6.1%. Svoj vrhunac prosječna inflacija je ostvarila u januaru 2023. godine kada je dostigla nivo od 14.1%, nakon čega je uslijedilo usporavanje, u skladu s padom međunarodnih cijena hrane i energije. Nivoi cijena su u stalnom padajućem trendu, ali očekivanja pokazuju da će inflacija u kratkoročnom periodu ipak biti znatno viša od prosjeka za periode za koje se službeno prikupljaju podaci o potrošačkim cijenama u Bosni i Hercegovini. Velik dio inflacijskih pritisaka posljedica je rasta domaćih cijena, na koje ne utiče rast cijena hrane i energenata na stranim tržištima.

Prosječna mjesečna isplaćena **neto plata** za period januar - novembar 2023. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, nominalno je viša za 12,9%. Za isti taj period realni indeks je bio veći za 6%. Registrovana stopa nezaposlenosti je i dalje u padajućem trendu, uz omjer 29% za jedanaest mjeseci 2023. godine.

Brzo formiranje vlasti na državnom i entitetskom nivou, nakon izbora 2022. godine, konsolidovalo je političku strukturu BiH. Bosni i Hercegovini je dodijeljen status kandidata za Evropsku Uniju, što je dalo dodatni razlog za unapređenje kreditnog rejtinga zemlje. Međunarodna rejting agencija Standard and Poor's (S&P) povećala je kreditni rejting BiH, sa 'B' na 'B+', uz stabilne izgleda već u avgustu 2023. godine. Prema navodima analitičara S&P, do novog povećanja kreditnog rejtinga u narednih godinu dana može doći ukoliko se postigne održivi prelazak na postizanje političkih odluka zasnovanih na konsenzusu, što bi, srednjeročno, moglo ubrzati reforme i ekonomski rast.

Iako je BiH poznata po svojim čestim političkim zastojeima, čini se da su vlasti fokusirane na sprovođenje programa reformi. BiH je pokazala političku volju da sprovede program reformi. Dovoljan napredak do datuma izdavanja nedavnog izvještaja o napretku u novembru 2023. godine nije postignut, što je odgodilo odluku Evropske Komisije da izda bezuslovnu preporuku za otvaranje pregovora o članstvu i uzrokovalo da Evropska Komisija preporuči da se pregovori o pristupanju otvore tek nakon što Bosna i Hercegovina postigne potreban stepen usklađenosti s kriterijumima za članstvo. Evropska Komisija će izvijestiti Evropsko vijeće o napretku Bosne i Hercegovine u tom pogledu najkasnije u martu 2024. S obzirom da je 2024. godina izborna godina kada će se održati Opšti izbori u Bosni i Hercegovini, moguće je očekivati češće političke zastoje, koji bi mogli voditi odgađanju strukturnih reformi i bržeg unapređenja poslovnog okruženja.

Makroekonomska očekivanja

Za 2024. godinu se očekuje da će rast ekonomije biti podstaknut oporavkom lične potrošnje, kako se inflacija smanjuje te javnim ulaganjima. Stope inflacije bi trebale ostvariti dodatno smanjenje do nivoa 3%-4%. Rizici za perspektivu BiH uglavnom se odnose na nepredvidivu prirodu domaće politike BiH, što bi moglo uticati na sprovođenje reformskog programa, percepciju i raspoloženje investitora te izgleda povezane s kreditnim rejtingom BiH. Rizici za rast BiH uglavnom su povezani s učinkom glavnih trgovinskih partnera zemlje i cijenama energije (BiH uvozi većinu svojih energetskih proizvoda, osim električne energije, čiji je BiH neto izvoznik).

Bankarski sektor

Centralne banke širom svijeta povećavale su kamatne stope tokom 2022. i 2023. godine, kako bi pokušale ublažiti porast inflacije, istovremeno vodeći računa o ravnoteži stope rasta ekonomije. Strožiji uslovi finansiranja smanjuju potražnju, što pomaže u smanjenju inflacije. Osnovna inflacija u Eurozoni je uspješno smanjena, no cjenovni pritisci i dalje su visoki, prvenstveno zbog snažnog rasta jediničnih troškova rada. Više kamatne stope razotkrile su ranjivosti u nekim bankama širom svijeta, dok je za neke banke bilo jasno da bi bile oslabljene produženim periodom stroge monetarne politike.

S druge strane, bankarski sektor Bosne i Hercegovine je i u 2023. godini ostao snažan, stabilan i adekvatno kapitalizovan, s najnižim omjerom udjela nekvalitetnih kredita u ukupnim u deceniji (4 posto, Q3 2023). Nije se dogodilo direktno prelijevanje finansijskog stresa iz naprednih ekonomija zbog ograničenog oslanjanja na međunarodno finansiranje.

Broj banaka na tržištu Bosne i Hercegovine tokom 2023. godine se nije mijenjao i iznosi ukupno 21. U Republici Srpskoj posluje ukupno 8 banaka, a u Federaciji BiH ukupno 13. Broj zaposlenih u bankarskom sektoru je porastao za +2.6% (3Q 2023 u odnosu na 2022YE).

Zadnji dostupni finansijski pokazatelji bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, za 3Q 2023. godine, pokazuju da je bankarski sektor stabilan i profitabilan. Ukupna ostvarena dobit prije poreza, u devet mjeseci 2023. godine, iznosila je 607 miliona BAM, što je rast od 44%, u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupni prihodi sektora su zabilježili dvocifren godišnji rast, prvenstveno vođeni značajnim porastom neto kamatnog prihoda (+34% g/g). Operativni troškovi sektora su porasli za 12% g/g, dok su troškovi rezervisanja zabilježili smanjenje od -28% g/g.

U decembru 2023. godine volumeni kredita zabilježili su rast od +6.7% u odnosu na kraj 2022. godine. Istovremeno, volumeni depozita su zabilježili porast od +6.4% u odnosu na kraj 2022. godine, vođeno bržim rastom depozita stanovništva od +10.5%, dok su depoziti pravnih lica porasli +2.7%.

Entitetske agencije za bankarstvo zajednički su prihvatile da se uspostavi svojevrсна referentna kamatna stopa, u vidu prosječne cijene depozita (novca koji fizička lica, firme i druga pravna lica deponuju, tj. daju banci na čuvanje u obliku bankovnog računa). Domaćim bankama ponuđen je izbor korištenja ovih stopa (12-mjesečna cijena depozita), kao referentnih vrijednosti u ugovorima o kreditima sa promjenjivom kamatnom stopom, s ciljem boljeg upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom. Referentne

vrijednosti prosječnog troška finansiranja banaka koje posluju na teritoriji Bosne i Hercegovine izračunate su za prethodnih pet godina. Centralna Banka BiH će redovno objavljivati referentne stope prosječnog ponderisanog troška finansiranja banaka na kvartalnoj osnovi, pri čemu će te informacije biti dostupne najkasnije 45 dana nakon završetka svakog kvartala.

Kao mjere mitigacije rizika promjene kamatnih stopa na međunarodnom tržištu, dvije entitetske agencije za bankarstvo usvojile su privremene mjere, kako bi usporile rast domaćih kreditnih stopa i ublažile uticaj rastućih svjetskih kamatnih stopa. Mjere usvojene u oktobru 2022. i koje su ostale na snazi tokom cijele 2023. pozivaju na pojačano praćenje sposobnosti zajmoprimaca za servisiranje duga u okruženju rastućih kamatnih stopa i pojačano rezervisanje za zajmove koji podliježu povećanju kamatnih stopa višim od 200 bps, čime se omogućuje bankama da restrukturiraju te zajmove bez pokretanja postupka neplaćanja. Dalje, Agencija za bankarstvo Federacije BiH ograničila je povećanje aktivnih kamatnih stopa na 200 baznih bodova za one zajmove za koje bi povećanje veće od 200 baznih bodova izazvalo neispunjavanje obaveza dužnika. U Republici Srpskoj privremena Odluka usvojena u avgustu 2022. i produžena do decembra 2023. dopušta bankama samo djelimično priznavanje revalorizacijskih gubitaka na određenim državnim vrijednosnim papirima. Osim toga, u aprilu 2023. obe agencije za bankarstvo postavile su gornju granicu izloženosti banaka stranim državama jednaku na iznos jemstvenog kapitala, do kraja 2024. godine.

Očekivanja za bankarski sektor

S obzirom na makroekonomske projekcije, za 2024. godinu se očekuje da će bankarski sektor poslovati u uslovima prilično neizvjesne situacije u globalnom okruženju. S obzirom na očekivani umjereno ubrzani rast BDP, očekuje se da će stope rasta kredita biti nešto veće nego u 2023. godini. Rezultat je to očekivanog oporavka lične potrošnje i investicionog ciklusa.

» Opis poslovanja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je licencirana poslovna banka sa sjedištem u Banjoj Luci, u Bosni i Hercegovini.

Kao pravni sljedbenik prve banke izgrađene na ovom području „Privilegovane zemaljske banke za BiH – Filijala Banja Luka“, osnovane 1910. godine, UniCredit Bank a.d. Banja Luka u svojim temeljima ima najdužu tradiciju bankarskog poslovanja u Bosni i Hercegovini. U istoriji dužoj 110 godina, ova banka je prošla kroz nekoliko različitih transformacija i uspješno poslovala u različitim pravnim i organizacionim oblicima.

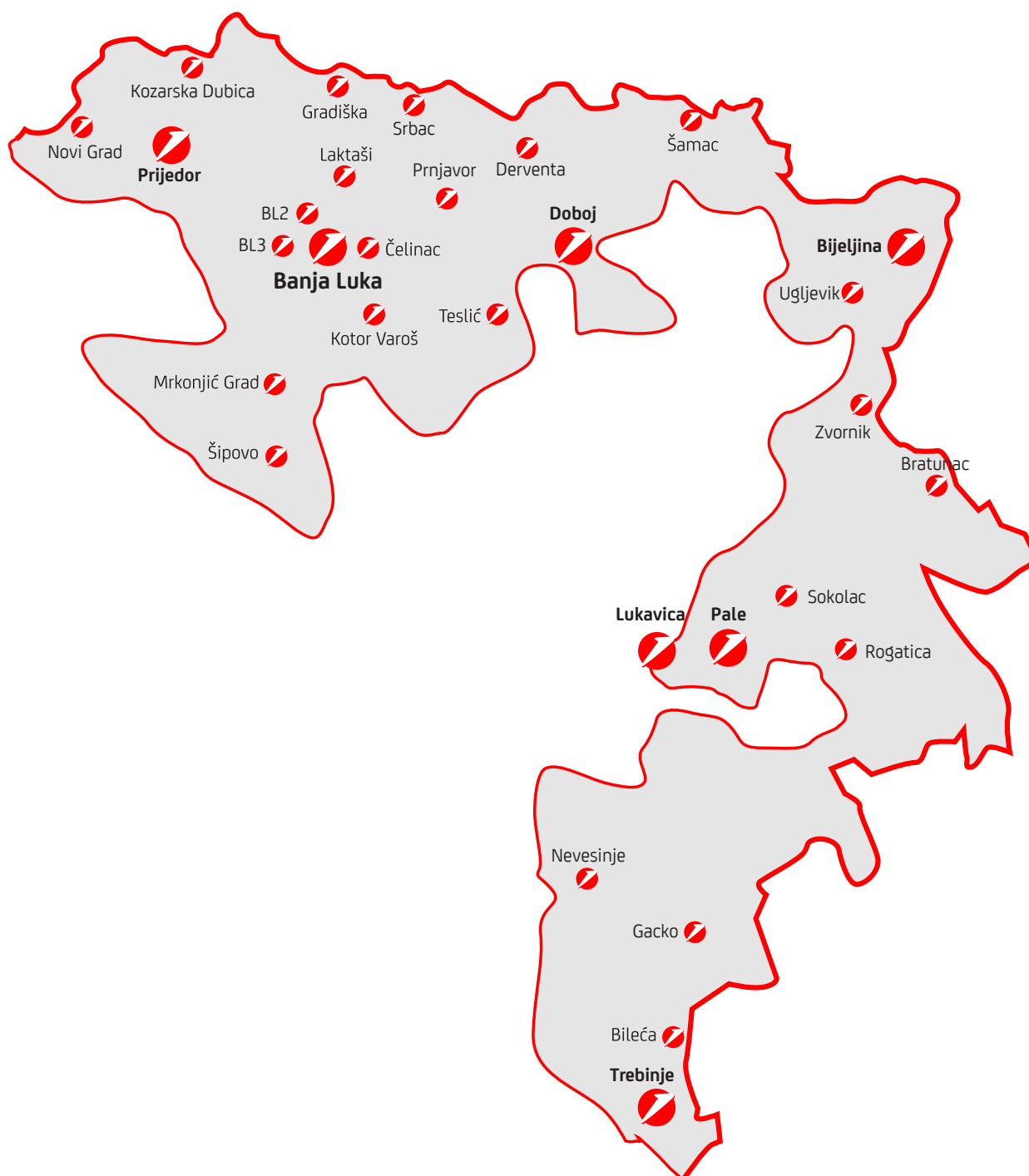
Banka pruža potpunu ponudu finansijskih usluga pravnim i fizičkim licima u Republici Srpskoj, jednom od dva entiteta u Bosni i Hercegovini. Set bankarskih proizvoda i usluga, koje pruža Banka, uključuje sve vrste poslovanja sa stanovništvom, malim i srednjim preduzećima, korporativno i investiciono bankarstvo, poslovanje sa finansijskim institucijama i javnim sektorom te međunarodno poslovanje.

Banka aktivno učestvuje u implementaciji novih, razvojnih projekata u bankarskom sektoru i svojim angažmanom doprinosi promovisanju odgovornog poslovanja u pogledu usklađenosti i operativnih rizika, kao i primjeni najviših standarda u izvještavanju i razmjeni znanja i iskustava stečenih kroz bogato iskustvo i pripadnost UniCredit Grupi.

Koristeći upravo najbolje prakse banaka članica UniCredit Grupe, a uzimajući u obzir specifičnosti i istinske potrebe naših klijenata, nastojimo im osigurati integrisani pristup našim proizvodima i uslugama kroz pojednostavljeno proceduru. Time, osim što povećavamo efikasnost rada, nastojimo omogućiti klijentima jednostavnost i lakoću u poslovanju sa Bankom.

Konstantno unapređenje našeg poslovnog modela i ponude proizvoda za fizička i pravna lica, dugoročni i partnerski odnosi sa našim klijentima te podrška razvoju naše privrede, kroz projekte od javnog i društvenog značaja, ostaju i dalje osnovni prioriteti našeg poslovanja.

Karta mreže filijala

Pregled poslovnih segmenata

Segment Maloprodaje

Organizacija

Segment Maloprodaje za klijente obezbjeđuje široku paletu proizvoda i usluga, kroz dva područja poslovanja - Lično i Preduzetničko bankarstvo. Upravlja mrežom poslovnih jedinica i direktnim kanalima distribucije poput bankomata, mobilnog i elektronskog bankarstva.

Poslovna mreža Banke je tokom 2023. godine bila podijeljena u četiri geografski i privredno povezane regije (banjalučko-prijedorsku, dobojsko-gradišku, sarajevsko-bijeljinsku i trebinjsko-fočansku), sa ukupno 30 organizacionih jedinica na kraju 2023. godine.

Maloprodaja u svom portfoliju broji 118 hiljada aktivnih klijenata u okviru segmenta fizičkih lica i mikro biznisa.

Ciljevi Maloprodaje su konstantno usmjereni na unapređenje odnosa sa postojećim i akviziciju novih klijenata, uz kontinuirano unapređenje i razvoj proizvoda i usluga, ali i jasan fokus na digitalne proizvode i dalji razvoj alternativnih kanala, ubrzanje procesa digitalne transformacije, kao i sinergiju u pristupu klijentima, zajedno sa segmentom Korporativnog bankarstva. Maloprodaja analizira i unapređuje ključne procese i prilagođava se novim uslovima na tržištu, koji sve više ukazuju na potrebu ubranog prelaska klijenata sa tradicionalnih na digitalne kanale, njihovu edukaciju o istima, ali i poboljšanje brzine usluge i zadovoljstva klijenata.

Poslovne aktivnosti u 2023. godini

Volumen kredita Maloprodaje na kraju 2023. godine iznosio je 436,6 miliona BAM (-12,3% u poređenju sa krajem 2022. godine). Tržišno učešće u kreditima fizičkih lica u Republici Srpskoj, s krajem septembra 2023. godine, iznosi 14,5% (-224bp u poređenju sa krajem 2022. godine)

Depoziti Maloprodaje iznose 574,3 miliona BAM na kraju 2023. godine (+4,8% u poređenju sa krajem 2022. godine). Tržišno učešće u depozitima fizičkih lica iznosi u Republici Srpskoj s krajem septembra 2023. godine iznosi 11,7% (-32bp u poređenju sa krajem 2022. godine).

Razvoj proizvoda Banke nastavljen je u 2023. godini, u području unapređenja kvaliteta servisa i usluga, kao i kroz pojednostavljenje i ubrzanje procesa. Fokus u 2023. godini bio je na povećanju stepena digitalizacije (mobilno i internet bankarstvo, ATM, kartice), implementacija mobilnog bankarstva za pravna lica; Google Pay – nova digitalna usluga za beskontaktna plaćanja mobilnim telefonom; „End to end“ aplikacija za odobravanje kredita (Consumer finance platforma) je unapređivana u toku godine; implementiran je modul za kredite pravnih lica, koji se bazira na istoj platformi (SME alat) uz nastavak aktivnosti na daljem unapređivanju; razvoj i uvođenje proizvoda osiguranja; te puna implementacija alata Kontakt centra povezana sa oCRM i aCRM.

Digitalizacija i jačanje direktnih kanala prepoznati su kao ključni pravac razvoja, u čemu značajno mjesto zauzima mobilno bankarstvo. Savremene tehnologije nam pružaju mogućnost da putem mobilnog telefona pristupimo svom računu u Banci i izvršimo željene transakcije u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg mjesta, čime samo bankarstvo poprima karakteristike globalnog.

Segment Preduzeća i javni sektor

Organizacija

Segment Preduzeća i javni sektor posluje sa velikim i srednjim domaćim pravnim licima, javnim i finansijskim sektorom, kao i sa internacionalnim klijentima kojima, uz proizvode finansiranja, takođe nudi proizvode iz domena globalnog transakcionog bankarstva i finansijskih tržišta.

Posredstvom poslovnih centara Mala preduzeća, Srednja preduzeća, Finansijski, javni i internacionalni klijenti, Banka pokriva cijelo područje Republike Srpske i vodi poslovne odnose sa više od osamsto klijenata, velikih i srednjih po veličini prihoda.

Poslovne aktivnosti u 2023. godini

Ključni fokus segmenta Preduzeća i javnog sektora u 2023. godini bio je na učešću u finansiranju značajnih projekata, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru, intenzivnijem korišćenju garantnih linija iz sredstava Garantnog fonda i usmjeravanju klijenata na veće korišćenje direktnih kanala.

Stanje kredita korporativnih klijenata, sa ukupnim bruto iznosom kredita na kraju 2023. godine iznosi 286,5 miliona BAM (-24,1% u odnosu na kraj 2022. godine), dok su depoziti korporativnih klijenata iznosili 406,0 miliona BAM (-21,3% u odnosu na kraj 2022. godine). Zaključno sa septembrom 2023. tržišno učešće u kreditima pravnih lica na tržištu Republike Srpske iznosilo je 10,1% (-341bp u poređenju sa krajem 2022. godine), a u dijelu depozita tržišno učešće iznosilo je 13,6% (-188bp u poređenju sa krajem 2022. godine).

Banka je, takođe, pružala podršku domaćim kompanijama posredstvom projekata u području obnovljive energije i poboljšanja energetske efikasnosti, kao i malim i srednjim preduzećima.

Pored mnoštva komercijalnih aktivnosti, važno je istaći da smo u oba poslovna segmenta, i u Maloprodaji i u segmentu Preduzeća i javnog sektora, nastavili intenzivno raditi na jačanju kvaliteta ljudskih resursa, kao jednom od ključnih preduslova za rast i dugoročnu održivost i stabilnost Banke.

Finansijski pregled poslovanja Banke

Banka je u izvještajnom periodu poslovala u skladu sa Zakonom o bankama RS i odlukama, koje je propisala Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: ABRS), kao i drugim važećim zakonskim i podzakonskim propisima te sastavljala izvještaje, koje su propisali ABRS i druge domaće institucije, kao i izvještaje za većinskog vlasnika (upravljačke i za potrebe izrade konsolidovanih izvještaja na nivou UniCredit Grupe).

Finansijski pokazatelji

Banka je u 2023. godini ostvarila pozitivne rezultate poslovanja.

Pregled finansijskih pokazatelja, u hiljadama BAM	2023	2022	+/-
Bilans uspjeha			
Ukupni operativni prihodi	67 985	67 157	1,2%
Ukupno operativni troškovi	(38 397)	(38 171)	0,6%
Dobit prije oporezivanja	25 142	25 664	-2,0%
Neto dobit za godinu	22 775	23 379	-2,6%
Bilans stanja			
Neto krediti i potraživanja od klijenata	677 246	828 527	-18,3%
Depoziti i krediti od klijenata	980 309	1 063 610	-7,8%
Kapital i rezerve	247 264	281 802	-12,3%
Ukupna aktiva	1 275 916	1 436 111	-11,2%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva	667 785	756 206	-11,7%
Priznati kapital (regulatorni kapital)	210 159	209 015	0,5%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	31,5%	27,6%	3,8pp
Pokazatelji poslovanja			
C/I ratio, Ukupni operativni troškovi/ukupni operativni prihodi	56,5%	56,8%	-0,4pp
ROAE Prinos na prosječan kapital	9,2%	8,3%	0,9pp
ROAA Prinos na prosječnu neto aktivu	1,8%	1,6%	0,2pp
L/D ratio, Odnos kredita i depozita klijenata	69,1%	77,9%	-8,8pp
Broj zaposlenih	386	422	-36
Broj poslovnica	30	32	-2

Bilans uspjeha

Ostvarena neto dobit u 2023. godini iznosi 22,8 miliona BAM i manja je za 2,6% od dobiti ostvarene u prethodnoj godini, najvećim dijelom zbog većih ispravih vrijednosti za kreditne rizike i većih operativnih troškova, dok su operativni prihodi veći za 1,2% g/g.

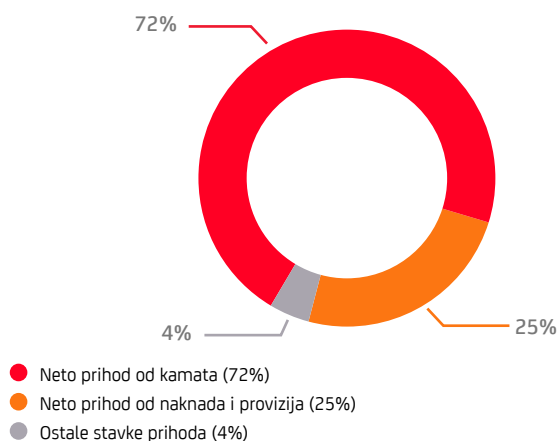
Ukupan operativni prihod u 2023. godini iznosi 67,9 miliona BAM, što je za 1,2% više u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat većih prihoda od kamata te većih prihoda od naknada i provizija.

Ukupni operativni troškovi u 2023. godini iznose 38,4 miliona BAM i bilježe rast od 0,6% u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat rasta ostalih administrativnih troškova.

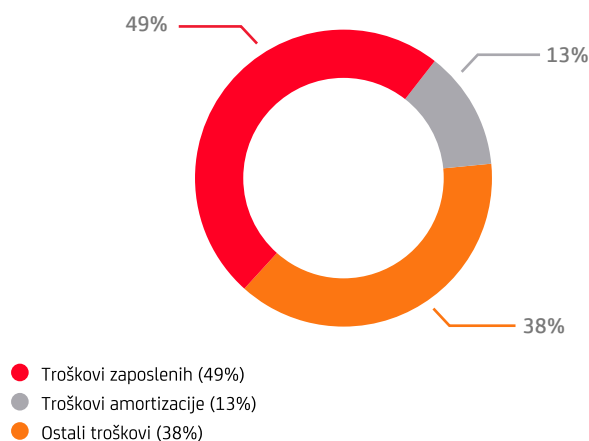
Imajući u vidu da su Operativni prihodi imali veću stopu rasta od Operativnih troškova, ključni parametar efikasnosti C/I racio (odnos troškova i prihoda) iznosi 56,5 i poboljšao je za 0,4pp u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon: Struktura operativnog prihoda i struktura operativnih troškova

Struktura operativnog prihoda

Struktura operativnih troškova

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu od 48,8 miliona BAM, što je za 3,9% više u odnosu na isti period prethodne godine te čini 72% ukupnog operativnog prihoda Banke. Rast neto kamatnog prihoda u odnosu na prethodnu godinu rezultat je rasta kamatnih prihoda za 4,2%.

Neto prihod od naknada i provizija iznosi 16,8 miliona BAM, što je za 0,4% više u odnosu na isti period prethodne godine te čini 25% ukupnog operativnog prihoda. Povećavanje naknada je uglavnom rezultat većeg ostvarenja naknada za vođenje računa, naknada kartičnog poslovanja te po osnovu kupoprodaje valute.

Ostale stavke prihoda obuhvataju neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika u iznosu od 2,4 miliona BAM, prihodi od dividende i učešća u kapitalu u iznosu od 4 hiljade BAM te zajedno čine 4% ukupnog operativnog prihoda Banke i niži su za 30,8% g/g.

Ukupni operativni troškovi iznose 38,4 miliona BAM što je za 0,6% više u odnosu na isti period prethodne godine. Troškovi zaposlenih iznose 18,7 miliona BAM i bilježe smanjenje od 0,7% u odnosu na prethodnu godinu te čine 49% ukupnih operativnih troškova. Ostali administrativni troškovi sa 14,7 miliona BAM učestvuju sa 38% u ukupnim operativnim troškovima, dok troškovi amortizacije materijalne i nematerijalne imovine iznose 5,0 miliona BAM i čine 13% ukupnih operativnih troškova.

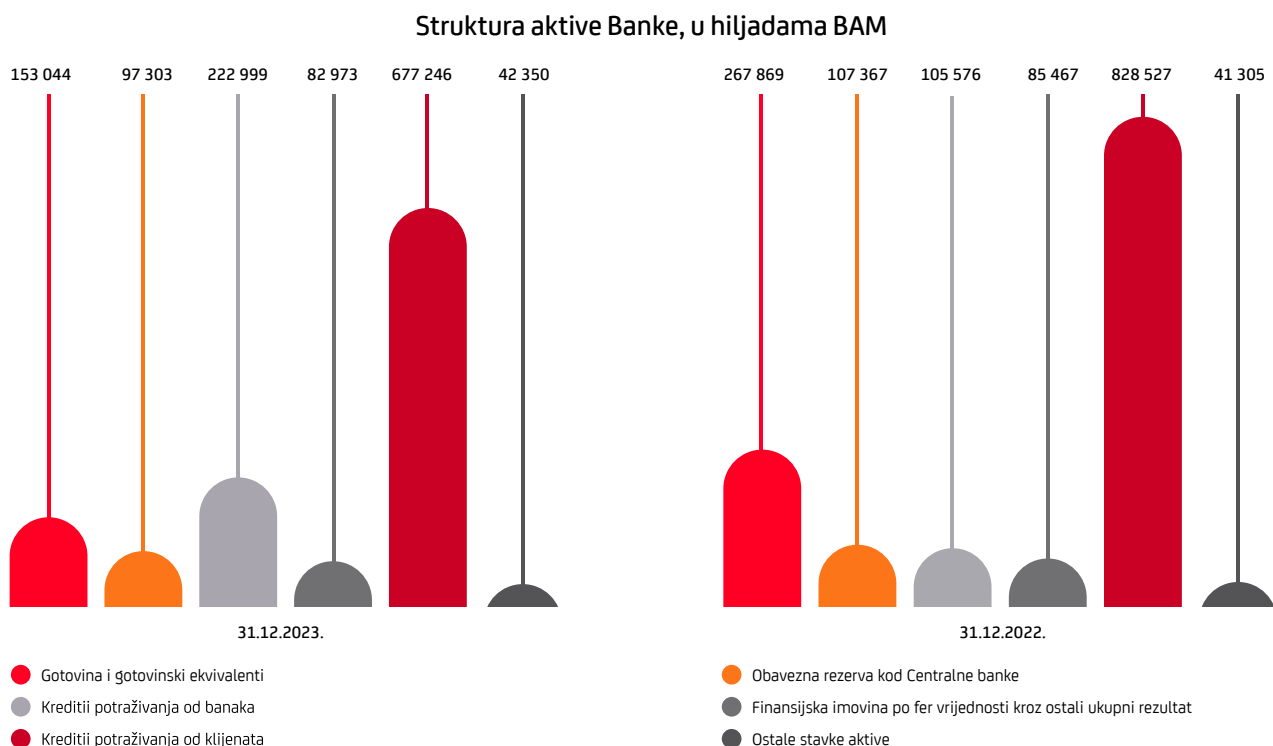
Zabilježeni rast ukupnih operativnih troškova u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom je rezultat rasta ostalih administrativnih troškova (ICT troškovi).

Bilans stanja

Aktiva

Na kraju 2023. godine, ukupna aktiva Banke iznosi 1,3 milijarde BAM i ista je niža za 11,2% u odnosu na isti period prošle godine zbog smanjenja kredita i potraživanja od klijenata.

Grafikon: Struktura aktive Banke

U strukturi aktive Banke najznačajniji udio od 53,1% imaju krediti i potraživanja od klijenata koji iznose 677,2 miliona BAM i bilježe pad od 18,3% u odnosu na kraj prethodne godine. Krediti i potraživanja od banaka iznose 222,9 miliona BAM, a zajedno sa obaveznom rezervom kod Centralne banke BiH u iznosu od 97,3 miliona BAM, gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u iznosu od 153,0 miliona BAM čine trećinu ukupne aktive Banke.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat učestvuje sa 6,5% u ukupnoj aktivi Banke. Ista iznosi 82,9 miliona BAM, što je manje u odnosu na prethodnu godinu za 2,9% zbog otplata postojećeg portfolija.

Ostale stavke aktive čine materijalna i nematerijalna imovina, odložena poreska sredstva i ostala aktiva.

U strukturi krediti i potraživanja od klijenata, krediti pravnim licima čine 40%, a krediti fizičkim licima 60% učešća. Neto krediti pravnim licima na dan 31. decembar 2023. godine iznose 272,4 miliona BAM, dok neto krediti fizičkim licima iznose 404,8 miliona BAM.

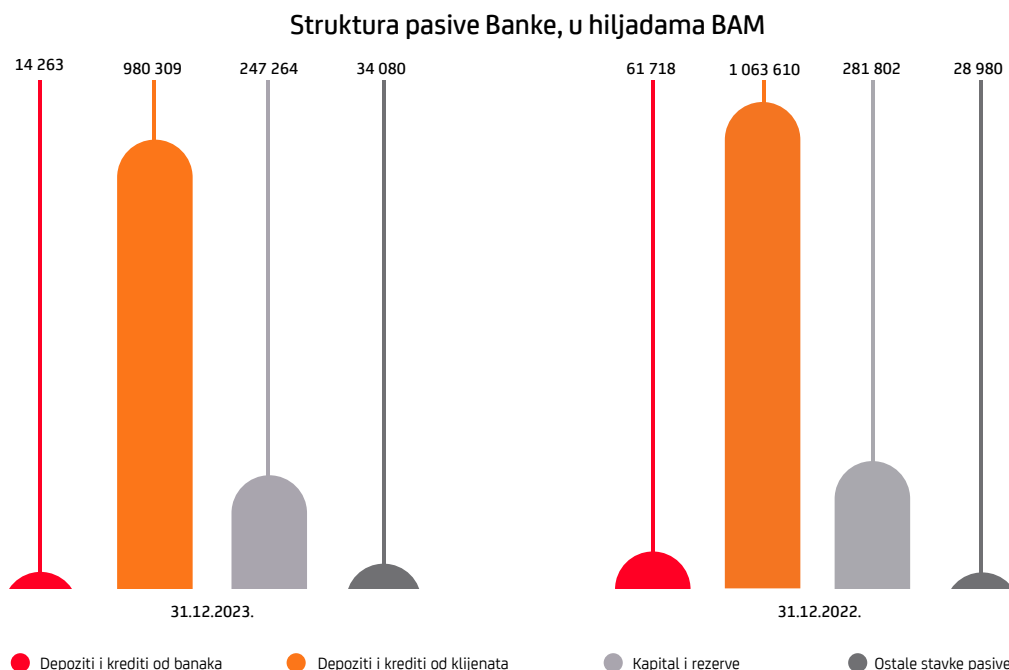
Bruto krediti plasirani pravnim licima smanjeni su za 25,2%, dok su bruto krediti plasirani fizičkim licima manji za 11,2% u poređenju sa krajem prethodne godine.

Pasiva

U strukturi pasive Banke, najznačajnije učešće imaju depoziti i krediti od klijenata (77%). Ukupni depoziti i krediti od klijenata iznose 980,3 miliona BAM i manji su za 7,8% u odnosu na stanje na kraju prethodne godine.

Depoziti i krediti od banaka iznose 14,3 miliona BAM, što je za 76,9% manje u odnosu na kraj prethodne godine.

Grafikon: Struktura pasive Banke

U strukturi depozita i kredita od klijenata, depoziti i uzeti krediti od pravnih lica čine 46,7%, dok depoziti fizičkih lica čine 53,3%.

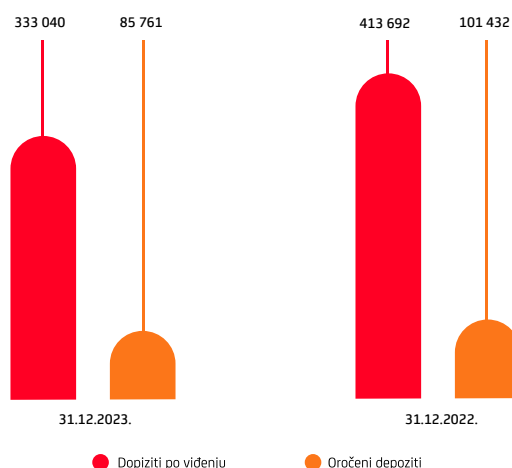
Depoziti pravnih lica, koji uključuju i depozite preduzetnika, su na kraju 2023. godine iznosili 418,8 miliona BAM, što je za 18,7% manje u odnosu na kraj prethodne godine. Depoziti po

viđenju pravnih lica čine 79,5%, dok oročeni depoziti čine 20,5% ukupnih depozita pravnih lica.

Depoziti fizičkih lica iznosili su 522,3 miliona BAM, što je za 4,8% više u poređenju sa prethodnom godinom. Depoziti po viđenju fizičkih lica čine 67,1%, dok oročeni depoziti čine 32,9% ukupnih depozita fizičkih lica.

Grafikon: Struktura depozita pravnih i fizičkih lica

Struktura depozita pravnih lica, u hiljadama BAM

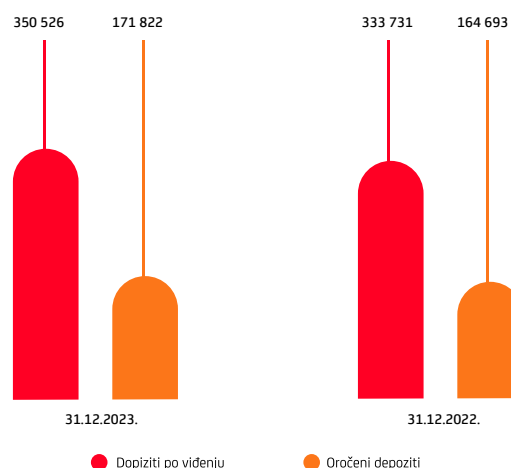

L/D ratio kao odnos kredita i depozita klijenata iznosi 69,1% i niži je za 8,8pp u odnosu na isti period prošle godine kao posljedica većeg smanjenja kreditnog portfolia klijenata u odnosu na smanjenje depozita od klijenata.

Kapital i rezerve

Kapital i rezerve Banke na kraju 2023. godine iznose 247,3 miliona BAM, što je za 12,3% ili 34,5 miliona BAM niže u odnosu na kraj prethodne godine. Neto smanjenje kapitala u

Struktura depozita fizičkih lica, u hiljadama BAM

navedenom iznosu najvećim dijelom rezultat je isplate dividende akcionarima banke u iznosu od 56,8 miliona BAM. Banka je ostvarila pozitivnu neto dobit u 2023. godini u iznosu od 22,8 miliona BAM.

Adekvatnost kapitala sa 31.12.2023. iznosi 31,5% (značajno iznad regulatornog minimuma od 12%) i veća je za 3,8pp u odnosu na isti period prošle godine.

Rukovodstvo i organizacija upravljanja

U skladu sa Zakonom o bankama RS i Statutom Banke, organi Banke su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Banka ima i Odbor za reviziju i druge odbore u skladu sa propisima.

Skupština Banke

Skupštinu Banke čine akcionari. Skupštinom predsjedava i odluke potpisuje predsjednik Skupštine, kojeg biraju prisutni akcionari na početku svakog zasjedanja.

Na dan 31.12.2023. godine, Banka je imala ukupno 54 akcionara, od kojih najveće učešće ima UniCredit S.p.A, Milano sa 99,629% učešća u ukupnom kapitalu Banke.

Akcionarski kapital Banke na dan 31.12.2023. godine iznosi 97.055 hiljada BAM, a sastoji se od 138.650 običnih akcija klase „B“, nominalne vrijednosti 700,00 BAM po jednoj akciji.

Prema vlasničkoj strukturi akcionara, privatni kapital učestvuje sa 99,96% i zadružni sa 0,04% u ukupnom kapitalu Banke, a prema porijeklu kapitala 99,68% čini strani kapital, a 0,32% domaći kapital.

Obične akcije klase „B“ daju pravo na jedan glas u Skupštini Banke. Vlasnici običnih akcija imaju pravo upravljanja Bankom, pravo učešća u dobiti i druga prava utvrđena Statutom, zakonskim i drugim propisima.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor nadzire poslovanje Banke i rad Uprave, utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategije Banke, te plan poslovanja i podnosi ih Skupštini Banke na konačno usvajanje. Donosi opšta akta i ima druge nadležnosti normirane Zakonom o bankama Republike Srpske i Statutom Banke. Nadzorni odbor ima predsjednika i četiri člana, koje biraju akcionari na Skupštini Banke na period od četiri godine.

Članovi Nadzornog odbora Banke u 2023. godini su:

1.	Pasquale Giamboi	predsjednik	UniCredit S.p.A.
2.	Daniel Svoboda	zamjenik predsjednika	UniCredit S.p.A.
3.	Margherita Giulia Cerqui	član	UniCredit S.p.A.
4.	Vedran Stanetić	član	Nezavisni član
5.	Zoran Vasiljević	član	Nezavisni član

Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku. Upravu Banke imenuje Nadzorni odbor, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Članovi Uprave Banke u 2023. godini su:

1.	Gordan Pehar	predsjednik Uprave Banke
2.	Jasminka Bajić	član Uprave Banke zadužen za Finansije te v.d. člana Uprave Banke nadležna za Upravljanje rizicima u periodu od 01.03-30.04.2023. godine
3.	Dragana Janjić	član Uprave Banke zadužen za Upravljanje rizicima do 28. februara 2023. godine
	Miloš Belić	v.d. člana Uprave Banke nadležan za Upravljanje rizicima u periodu od 01.05-30.05.2023. godine te član Uprave Banke nadležan za Upravljanje rizicima od 31.05.2023. godine
4.	Željko Kišić	član Uprave Banke zadužen za Maloprodaju i Korporativno bankarstvo
5.	Roland Viskupić	član Uprave Banke zadužen za Podršku poslovanju
6.	Diana Bevanda	član Uprave zadužen za Ljudske potencijale i korporativnu kulturu

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju odgovoran je za nadzor sprovođenja interne revizije i angažovanje spoljne revizorske kuće, koja će obavljati reviziju finansijskih izvještaja te ima ostale nadležnosti normirane Zakonom o bankama Republike Srpske i Statutom Banke.

Odbor za reviziju sastoji se od tri člana, koja imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine.

Članovi Odbora za reviziju Banke u 2023. godini su:

1.	Jelena Poljašević	predsjednik	Nezavisni član
2.	Ante Križan	član	Zagrebačka banka d.d., Zagreb.
3.	Graziana Mazzone	član	UniCredit SpA

Zaposleni

Banka na dan 31.12.2023. godine broji ukupno 386 radnika.

Posvećeni smo svojoj ulozi u društvu i nastojimo djelovati kao pokretač društvenog napretka kako bismo pomogli i osnažili lokalnu zajednicu te pružili za naše radnike najbolje mjesto za rad.

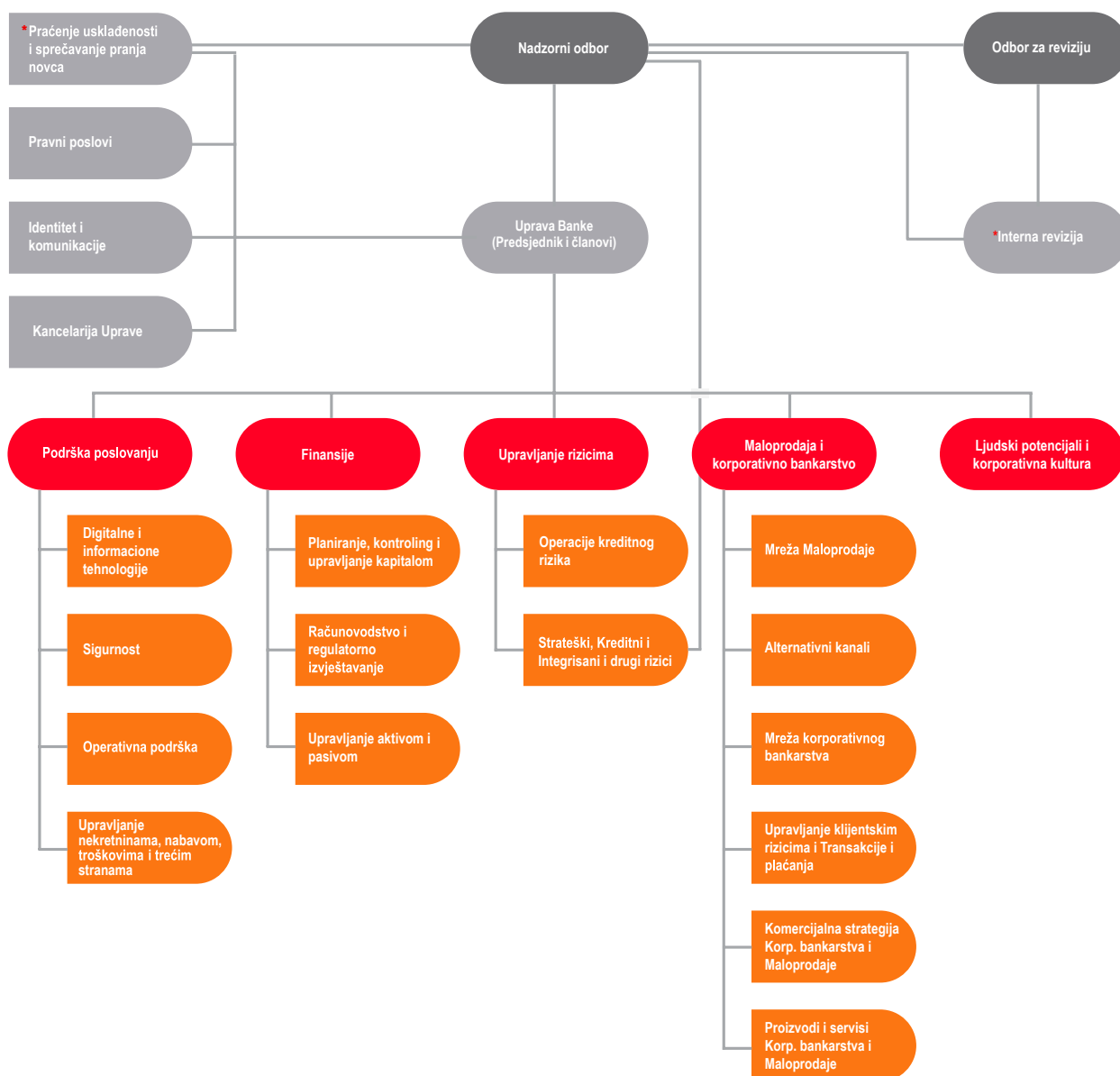
S aspekta upravljanja ljudskim potencijalom nastojimo kreirati prijateljsko radno okruženje, puno podrške, gdje su lične vrijednosti ključne kako bismo donijeli promjenu. Cijenimo ravnotežu između posla i onoga što je izvan njega, stoga puno polazemo u kreiranje fleksibilnog radnog okruženja, prilagođenog potrebama naših koleginica i kolega.

Banka kroz različite programe prati i unapređuje aktivnosti koje značajno utiču na iskustvo radnika. Bez obzira na izazovnu situaciju u toku godine, svjesni smo da naš dalji razvoj i uspjeh zavisi od kvaliteta i posvećenosti naših zaposlenih te kontinuirano radimo na unapređenju znanja i kompetencija, kao i unapređenju uslova rada svih zaposlenih. Kroz razvojne aktivnosti posebnu pažnju posvećujemo treninzima prodajnog osoblja, rukovodilaca i zaposlenih visokog potencijala, identifikovanih kao talenti. Zbog izuzetnog značaja uvođenja novih zaposlenih i novoimenovanih rukovodilaca u posao, u toku 2023. godine nastavili smo sa provođenjem uvođenja u posao tzv. onboarding. U skladu sa potrebama i dinamikom unutar Banke u toku 2023. godine imali smo 38 novozaposlenih

radnika, a određeni broj kolega imenovan je na rukovodeće pozicije unutar Banke. Banka redovno radi na planiranju sukcesije za sva rukovodeća radna mjesta, razvoju potencijalnih kandidata, što nam omogućuje da, u slučaju promjena, bez većih poteškoća popunimo rukovodeća radna mjesta.

Sve prethodno nabrojane aktivnosti sadrže naše osnovne vrijednosti: integritet, odgovornost i briga o radnicima, koje nam daju smjernice u svemu što radimo svakodnevno.

Organizациона структура Banke na dan 31. decembar 2023. godine

* U skladu sa lokalnom regulativom kontrole funkcije: Interna revizija, Praćenje usklađenosti i sprečavanje pranja novca, Kreditni, Integrirani i ostali rizici direktno izvještavaju Nadzornom odboru.

Poslovna mreža UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31.12.2023.

FILIJALA	ADRESA	GRAD	BROJ TELEFONA:
BESPLATNA INFO LINIJA			080/051-051
BANJALUČKO-PRIJEDORSKA REGIJA			
FILIJALA BANJA LUKA	Marije Bursać 7	Banja Luka	051/243-200
FILIJALA BANJA LUKA 2	Jevrejska 50	Banja Luka	051/246-662
FILIJALA BANJA LUKA 3	Carice Milice 2	Banja Luka	051/246-645
FILIJALA ČELINAC	Kralja Petra I Karađorđevića 65	Čelinac	051/551-144
FILIJALA KOTOR VAROŠ	Cara Dušana 28	Kotor Varoš	051/783-260
FILIJALA MRKONJIĆ GRAD	Svetog Save 13	Mrkonjić Grad	050/212-948
FILIJALA ŠIPOVO	Prve šipovačke brigada 1	Šipovo	050/371-338
FILIJALA PRIJEDOR	Vožda Karađorđa 9	Prijedor	052/240-385
FILIJALA NOVI GRAD	Karađorđa Petrovića 33	Novi Grad	052/751-756
FILIJALA KOZARSKA DUBICA	Svetosavska 41	Kozarska Dubica	052/416-346
DOBOJSKO-GRADIŠKA REGIJA			
FILIJALA LAKTAŠI	Karađorđeva 63	Laktaši	051/532-215
FILIJALA GRADIŠKA	Vidovdanska bb	Gradiška	051/813-412
FILIJALA SRBAC	Mome Vidovića 17	Srbac	051/740-251
FILIJALA DOBOJ	Karađorđeva 1	Doboj	053/490-351
FILIJALA TESLIĆ	Svetog Save 77	Teslić	053/431-501
FILIJALA DERVENTA	Kralja Petra 1 Karađorđevića bb	Derventa	053/312-212
FILIJALA ŠAMAC	Svetosavska 9	Šamac	054/490-116
FILIJALA PRNJAVOR	Svetog Save 25	Prnjavor	051/660-295
SARAJEVSKO-BIJELJINSKA REGIJA			
FILIJALA BIJE LJINA	Patrijarha Pavla 3a	Bijeljina	055/221-285
FILIJALA UGLJEVIK	Ulica Ćirila i Metodija bb	Ugljevik	055/771-302
FILIJALA ZVORNIK	Karađorđeva bb	Zvornik	056/214-147
FILIJALA BRATUNAC	Svetog Save bb	Bratunac	056/411-214
FILIJALA PALE	Milana Simovića bb	Pale	057/203-022
FILIJALA LUKAVICA	Spasovdanska 31	Lukavica	057/318-299
FILIJALA SOKOLAC	Cara Lazara bb	Sokolac	057/401-062
FILIJALA ROGATICA	Srpski sloge bb	Rogatica	058/420-092
TREBINJSKO-FOČANSKA REGIJA			
FILIJALA TREBINJE	Kralja Petra Prvog Oslobođioca br. 22	Trebinje	059/270-625
FILIJALA BILEĆA	Kralja Aleksandra 14	Bileća	059/370-066
FILIJALA GACKO	Trg Save Vladislavića bb	Gacko	059/471-530
FILIJALA NEVESINJE	Nevesinjskih ustanika 27	Nevesinje	059/610-471

Vjerujemo u potencijal Evrope

Udruženi iza vizije
bolje banke i bolje budućnosti.
Transformacija za naše
klijente, naše ljude i naše zajednice.
Pokazujući šta znači biti
banka za evropsku budućnost.

**Za sve nas, gdje
god se nalazimo.**

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna da obezbijedi da se finansijski izvještaji sastavljaju za svaki finansijski period u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja UniCredit Bank a.d. Banja Luka („Banka“) i o rezultatima njenog poslovanja i novčanim tokovima i odgovoran je za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, kako bi se omogućila priprema takvih finansijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Banke ima generalnu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj razumno dostupni za zaštitu imovine Banke i za sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Prilikom pripreme ovih finansijskih izvještaja, odgovornosti Uprave Banke uključuju obezbjeđenje:

- da se odgovarajuće računovodstvene politike biraju i zatim dosljedno primjenjuju;
- da su prosuđivanja i procjene razumne i razborite;
- da se poštuju važeći računovodstveni standardi, pri čemu su sva materijalno značajna odstupanja objelodanjena i objašnjena u finansijskim izvještajima; i
- da su finansijski izvještaji pripremljeni na principu nastavka poslovanja, osim ako nije primjereno pretpostaviti da će Banka nastaviti s poslovanjem.

Uprava je odgovorna za podnošenje godišnjeg izvještaja Banke Nadzornom odboru zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega je Nadzorni odbor dužan da odobri finansijske izvještaje. Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave za izdavanje Nadzornom odboru, a u ime Banke potpisani su u nastavku:

Za i u ime Uprave

Predsjednik Uprave Banke
Gordan Pehar

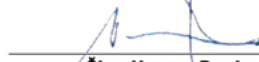

UniCredit Bank a.d. Banja Luka
Marije Bursać 7
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

16. februara 2024. godine

Član Uprave Banke
Jasminka Bajić

Član Uprave Banke
Željko Kisić

Član Uprave Banke
Roland Viskupić

Član Uprave Banke
Diana Bevanda

Član Uprave Banke
Miloš Belić

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima UniCredit Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja UniCredit Bank a.d. Banja Luka („Banka”), koji obuhvataju izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2023. godine, izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, izveštaj o promjenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izveštaje, uključujući i sažetak materijalnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izveštaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2023. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 723,1 milion KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 45,9 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 2,6 miliona KM (31. decembar 2022.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 875,2 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 46,7 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 6,0 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 2.10 Korištenje procjena i pretpostavki i ključni izvori procjene neizvjesnosti, Napomenu 5.5 Krediti i potraživanja od klijenata te Napomenu 7.1 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije
Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „kreditni“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjeња vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke od strane Uprave. Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane ABRS-a. Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Nivo kreditnog rizika 3 za pojedinačne izloženosti ispod 50 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se oslanjaju na ključne parametre kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i specifična pravila ABRS-a u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka (zajedno „kolektivno umanjeње vrijednosti“). Očekivani kreditni gubici za Niko kreditnog rizika 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 50 hiljada KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i oslanjanje na niz značajnih pretpostavki, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala, kao i specifična pravila ABRS-a u pogledu primjene različitih stopa gubitaka. Iako je kreditno okruženje u 2023. godini odražavalo otežavajuće uslove, uz rast kamatnih stopa radi suzbijanja inflacije i usporavanje ekonomskih aktivnosti stavlajući pritisak na dužnike, prognoze za 2024. godinu ostaju neizvjesne. Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno veću neizvjesnost procjene koja proizilazi iz trenutnih nestabilnih ekonomskih izgleda, smatrali smo da je umanjeње vrijednosti datih kredita i potraživanja povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije. U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.	Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su: - Pregled Bančinih metodologija umanjeња vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali adekvatnost nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku; - Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih internih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i nastanka neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na prihodujuće i neprihodujuće, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun umanjeња vrijednosti. Kao dio procedura, takođe smo testirali IT kontrolno okruženje Banke u vezi sigurnosti podataka i pristupa. - Za umanjeња vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi: - Preispitivanje ključnih parametara rizika (PD, EAD i LGD) koji se primjenjuju u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na istorijske ostvarene gubitke Banke zbog nastanka neispunjenja obaveza, a takođe uzimaju u obzir eventualna potrebna prilagođavanja kako bi se uključile očekivane promjene u okolnostima; - Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka i nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode Uprave ispitivanjem javno dostupnih informacija; - Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. ECL model overlays) koje koristi Banka, primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutnog makro-ekonomskog okruženja; - Za umanjeња vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou: - Za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Nivo kreditnog rizika 2 ili Nivo kreditnog rizika 3, pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom. - Uz pomoć naših vlastitih stručnjaka za procjenu vrijednosti, za individualno značajne izloženosti u Nivo kreditnog rizika 3, kritičko procjenjivanje ključnih pretpostavki primjenjenih u procjenama Uprave pri određivanju budućih novčanih tokova korištenih pri izračunavanju umanjeња, kao što su stopa diskonta, vrijednost kolaterala i period naplate, a uz oslanjanje na kreditne dosjee i tržišne stope. - Za umanjeње vrijednosti u cjelini: - Razmatranje adekvatnosti priznatih očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezerviranja propisane od strane ABRS; - Kritičko procjenjivanje adekvatnosti cjelokupnih rezervacija za umanjeње vrijednosti, uključujući udio bruto neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti neprihodujućih izloženosti rezervacijama. - Ispitivanje da li objave u finansijskim izvještajima Banke u vezi sa umanjeњem vrijednosti i objave povezane s kreditnim rizikom na odgovarajući način uobziruju relevantne kvantitativne i kvalitativne zahtjeve primjenjivog okvira finansijskog izvještavanja.

Izveštaj nezavisnog revizora (NASTAVAK)

Akcionarima UniCredit Bank a.d. Banja Luka (NASTAVAK)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Izveštaj Uprave, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtjeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola,
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke,
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava,
- zaključujemo o primjerenosti Upravinog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju,
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

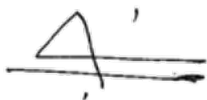
Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Svetozara Markovića 5
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

16. februar 2024. godine

Vedran Vukotić
Ovlašteni revizor

Izvještaj o ukupnom rezultatu

Izvještaj o dobitku ili gubitku

	Napomene	31.12.2023. 000 BAM	31.12.2022. 000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		54.758	52.560
Rashodi od kamata		(6.001)	(5.637)
Neto prihodi od kamata	4.1.	48.757	46.923
Prihodi od naknada i provizija		21.504	21.106
Rashodi od naknada i provizija		(4.679)	(4.346)
Neto prihodi od naknada i provizija	4.2.	16.824	16.760
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu		4	4
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza		2.400	3.470
Neto prihodi od trgovanja	4.3.	2.404	3.474
Ukupni operativni prihodi		67.985	67.157
Troškovi zaposlenih	4.4.	(18.710)	(18.846)
Troškovi amortizacije materijalne imovine	4.5.	(1.855)	(2.372)
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	4.5.	(3.143)	(2.722)
Ostali administrativni troškovi	4.6.	(14.689)	(14.231)
Ukupno operativni troškovi		(38.397)	(38.171)
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja		29.588	28.986
Neto gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata	4.7.	(7.276)	(4.987)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		(7.294)	(5.254)
Finansijska imovina po FV kroz ostali ukupni rezultat		18	267
Rezervisanja za rizike i troškove	4.8.	81	(426)
Ostali operativni prihodi	4.9.	3.467	2.741
Ostali operativni rashodi	4.9.	(719)	(650)
Rezultat prije poreza		25.142	25.664
Porez na dobit	4.10.	(2.366)	(2.286)
Rezultat nakon poreza		22.775	23.379

Izveštaj o ukupnom rezultatu (NASTAVAK)

	Napomene	31.12.2023.	31.12.2022.
		000 BAM	000 BAM
Rezultat nakon poreza		22.775	23.379
Ostala sveobuhvatna dobit		(503)	1.840
<i>Stavke koje se neće reklasifikovati u dobitak ili gubitak:</i>			
Efekti revalorizacije materijalnih sredstava		119	1.198
Neto dobitak perioda priznati direktno u kapitalu		261	72
<i>Stavke koje se mogu reklasifikovati u dobitak ili gubitak:</i>			
Neto promjena umanjena vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		(18)	(267)
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		(865)	837
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		22.272	25.219

Osnovna/razrijeđena zarada po akciji

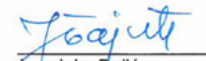
	Napomene	31.12.2023.	31.12.2022.
		000 BAM	000 BAM
Rezultat nakon poreza koji se može pripisati redovnim akcionarima		22.775	23.379
Ostala sveobuhvatna dobit koja se može pripisati redovnim akcionarima		(503)	1.840
Broj redovnih akcija		138.650	138.650
Osnovna/razrijeđena zarada po akciji	4.11.	164,26	168,62

Ove finansijske izvještaje je utvrdila Uprave Banke dana 16.februara 2024. godine.

Potpisano u ime UniCredit Bank a.d. Banja Luka:

Gordana Pešar
Predsjednik Uprave Banke

Jasminka Bajić
Član Uprave Banke

Izveštaj o finansijskom položaju

	Napomene	31.12.2023. 000 BAM	31.12.2022. 000 BAM
Imovina			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.1.	153.044	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5.2.	82.973	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		997.548	1.041.470
Obavezna rezerva kod Centralne banke	5.3.	97.303	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	5.4.	222.999	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	5.5.	677.246	828.527
Materijalna imovina	5.6.	21.987	22.755
Nematerijalna imovina	5.7.	9.413	11.184
Tekuće poresko sredstva		216	-
Odložena poreska sredstva		1.115	1.301
Ostala aktiva	5.8.	9.619	6.064
Ukupno imovina		1.275.916	1.436.110
Obaveze			
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		996.338	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	5.9.	14.263	61.718
Depoziti i krediti od klijenata	5.10.	980.309	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	5.11.	1.766	1.972
Poreske obaveze		777	1.206
Tekuće poreske obaveze		-	444
Odložene poreske obaveze	5.12.	777	762
Ostale obaveze	5.13.	24.523	20.349
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	5.14.	5.209	3.036
Rezervisanja za rizike i troškove	5.15.	1.805	2.168
Ukupno obaveze		1.028.652	1.154.308
Kapital i rezerve			
Akcijski kapital	5.16.	97.055	97.055
Emisiona premija		373	373
Zakonske rezerve		9.706	9.706
Rezerve kapitala		43.294	43.222
Rezerve vrednovanja		(2.673)	(1.909)
Zadržana zarada		76.735	109.976
Neto dobit za tekuću godinu		22.775	23.379
Ukupno kapital i rezerve		247.264	281.802
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		1.275.916	1.436.110

*molimo pogledati Napomenu 2.5

Izveštaj o promjenama na kapitalu

	Napo- mena	Akcijski kapital	Emisiona premija	Zakonske rezerve	Rezerve kapitala	Regulator rezerve za kreditne gubitke	Rezerve vrednovanja	Zadržana zarada	Neto dobit za godinu	Ukupno
		'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Stanje na dan 01.01.2022.		97.055	373	9.706	43.001	(5.076)	(3.677)	89.859	25.342	256.583
Raspodjela dobiti		-	-	-	-	-	-	25.342	(25.342)	-
Isplata dividende	4.11.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos u rezerve		-	-	-	221	5.076	-	(5.297)	-	-
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	-	-	-	23.379	23.379
Ostali ukupni rezultat										
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		-	-	-	-	-	837	-	-	837
Neto promjena umanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		-	-	-	-	-	(267)	-	-	(267)
Neto (gubitak) / dobitak perioda priznat direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	-	72	-	72
Efeki revalorizacije materijalne imovine		-	-	-	-	-	1.198	-	-	1.198
Ukupan ostali rezultat		-	-	-	-	-	1.768	72	-	1.840
Stanje na dan 31.12.2022.		97.055	373	9.706	43.222	-	(1.909)	109.976	23.379	281.802
Alokacija dobiti		-	-	-	-	-	-	23.379	(23.379)	-
Isplata dividende	4.11.	-	-	-	-	-	-	(56.810)	-	(56.810)
Prenos u rezerve		-	-	-	72	-	-	(72)	-	-
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	-	-	-	22.775	22.775
Ostali ukupni rezultat										-
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		-	-	-	-	-	(865)	-	-	(865)
Neto promjena umanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti		-	-	-	-	-	(18)	-	-	(18)
Neto dobitak perioda priznati direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	-	261	-	261
Efeki revalorizacije materijalne imovine		-	-	-	-	-	119	-	-	119
Ukupan ostali rezultat		-	-	-	-	-	(764)	261	-	(503)
Stanje na dan 31.12.2023.		97.055	373	9.706	43.294	-	(2.673)	76.735	22.775	247.264

Izvještaj o tokovima gotovine

	Napomena	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Prihodi od kamata i slični prihodi		54.347	50.465
Rashodi od kamata i slični rashodi		(6.001)	(5.637)
Prihodi od naknada i provizija		21.460	21.105
Rashodi od naknada i provizija		(4.679)	(4.346)
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu		4	4
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza		2.400	3.470
Administrativni troškovi poslovanja		(33.366)	(33.076)
Ostali prilivi		2.715	2.092
a) Neto gotovina iz poslovnih aktivnosti prije promjena u finansijskoj imovini i obavezama po amortizovanom trošku		36.880	34.077
Promjene u finansijskoj imovini po amortizovanom trošku			
Obavezna rezerva kod Centralne banke		10.063	23.812
Kredit i potraživanja od banaka		(117.423)	(40.719)
Kredit i potraživanja od klijenata		147.931	195.916
Ostala aktiva		(3.587)	(1.156)
b) Neto promjene u finansijskoj imovini po amortizovanom trošku		36.984	177.853
Promjene u finansijskim obavezama po amortizovanom trošku			
Depoziti i krediti od banaka		(39.497)	(92.743)
Depoziti i krediti od klijenata		(72.400)	(166.214)
Ostale obaveze		2.588	(570)
c) Neto promjene u finansijskim obavezama po amortizovanom trošku		(109.309)	(259.527)
Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti prije poreza (a+b+c)		(35.445)	(47.597)
Porez na dobit		(2.787)	(2.266)
1. Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		(38.232)	(49.863)
Tokovi gotovine iz ulagačkih aktivnosti			
Ulaganja u materijalnu imovinu		(978)	(1.832)
Prodaja materijalne imovine		176	153
Ulaganja u nematerijalnu imovinu		(1.497)	(1.747)
Prilivi od Finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		1.531	156.740
2. Neto tokovi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		(769)	153.314
Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti			
Isplata dividende		(56.752)	-
Otplata dugoročnih najмова		(206)	194
Prilivi po uzetim kreditima		390	12.578
Otplata uzetih kredita		(19.256)	(18.576)
3. Neto tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti		(75.824)	(5.804)
4. Neto povećanje / (smanjenje) gotovine (1+2+3)		(114.824)	97.647
5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		267.869	170.222
6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (4+5)		153.044	267.869

Napomene uz finansijske izvještaje

1. Društvo koje je predmet izvještavanja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je akcionarsko društvo registrovano sa sjedištem u Banjoj Luci, ulica Marije Bursać broj 7, za obavljanje platnog prometa, kreditnih, depozitnih i drugih bankarskih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Banka je osnovana 1910. godine i kroz dugu istoriju svog postojanja prošla je kroz brojne transformacije oblika organizovanja, vlasničke strukture i naziva, a pod sadašnjim nazivom posluje od 1. juna 2008. godine.

Većinski vlasnik Banke, sa preko 99% učešća u kapitalu, je UniCredit S.p.A. sa sjedištem u Italiji holding UniCredit Grupe (u daljem tekstu: UniCredit). UniCredit je organizovan u četiri ključna regiona, preko kojih opslužuje više od 15 miliona klijenata širom svijeta. UniCredit je panevropska komercijalna banka sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Njemačkoj, Centralnoj i Istočnoj Evropi.

Banka je otvoreno akcionarsko društvo i njene akcije su uključene u kotaciju na Banjalučkoj berzi pod oznakom „NBLBRB“; ISIN: BA100NBLBRB5.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka se sastojala od centrale u Banjoj Luci i 30 filijala (31. decembar 2022: 32 filijale).

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je imala 386 radnika (31. decembar 2022. godine: 422 radnika).

Poreski identifikacioni broj Banke je 4400958880009, a PDV broj je 400958880009.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1. Izvještajni okvir

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.

2.2. Usklađenost sa MRS i MSFI

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), propisana od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine rezultirala je određenim razlikama i odstupanjima ovih finansijskih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI, koje Banka sastavlja za potrebe konsolidacije na nivou UniCredit Grupe.

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisuje:

- pravila za upravljanje kreditnim rizikom,
- način raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka,
- prihvatljiv kolateral za potrebe utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka,
- prihvatljiv kolateral za potrebe ograničenja najveće dopuštene izloženosti u odnosu na priznati kapital,
- tretman materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja
- računovodstveni i trajni otpis i drugo.

Odlukom je propisano da se iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku po većem iznosu od sljedeća dva: obračunat po internoj metodologiji u skladu sa MSFI 9 ili propisanoj minimalnoj stopi očekivanih kreditnih gubitaka za određeni nivo kreditnog rizika.

Na dan 31.12.2023. godine Banka je u skladu sa odredbama Odluke priznala veće ispravke vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke u iznosu od 5.024 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom po internom modelu Banke, razvijenom u skladu sa zahtjevima MSFI 9 (na dan 31.12.2022. godine: 1.747 hiljade KM) (vidjeti napomenu 3.17).

Za stavke ostale aktive, na dan 31.12.2023. godine Banka je u skladu sa odredbama Odluke priznala veće ispravke vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke u iznosu od 1.563 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom po internom modelu Banke (vidjeti napomenu 5.8.).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja (nastavak)

2.2. Usklađenost sa MRS i MSFI (nastavak)

S obzirom na slabo razvijeno tržište nekretnina u Republici Srpskoj, Odluka propisuje priznavanje materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti:

- neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke, pri čemu u slučaju da je ta neto knjigovodstvena vrijednost jednaka nuli, stečena materijalna imovina se priznaje po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM, ili
- procijenjene fer vrijednosti izvršene od strane nezavisnog procjenitelja, umanjeno za očekivane troškove prodaje.

Ukoliko Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja, dužna je vrijednost iste svesti na 1 KM preko bilansa uspjeha.

Računovodstveni otpis bilansne izloženosti vrši se po isteku dvije godine od zadnjeg datuma sljedeća dva događaja: nakon formiranja očekivanih kreditnih gubitaka u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti i proglašenja predmetnog potraživanja dospjelim u potpunosti.

2.3. Vremenska neograničenost poslovanja

Financijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neograničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

2.4. Osnova pripreme

Godišnji financijski izvještaji obuhvataju:

- Izvještaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha),
- Izvještaj o financijskom položaju (Bilans stanja),
- Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- Izvještaj o tokovima gotovine (sastavljen direktnom metodom) i
- Napomene uz financijske izvještaje.

Ovi financijski izvještaji su pripremljeni po načelu istorijskog troška, osim zemljišta i građevinskih objekata koji se mjere i iskazuju po revalorizovanoj vrijednosti i financijske imovine koja se mjeri i iskazuje po fer vrijednosti (dužničke hartije od vrijednosti i učešća u kapitalu drugih pravnih lica). Poslovni događaji se evidentiraju na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena, koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obaveze se mjeri koristeći pretpostavke, koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definisanja cijene imovine ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu. Principi mjerenja fer vrijednosti su opisani u napomeni 3.10.

Usvojeni kriterijumi za mjerenje su usklađeni sa principima obračunskog računovodstva, relevantnosti i značajnosti računovodstvenih informacija, kao i preovladavanja ekonomske supstance u odnosu na pravnu formu. Poštovanje ovih kriterijuma nije promijenjeno od prethodne godine, osim izmjena opisanih u daljem tekstu, koje se odnose na uvođenje novih standarda i interpretacije, kao i implementaciju lokalne odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Prema MSFI, rukovodstvo vrši prosuđivanje, procjene i pretpostavke, koje utiču na primjenu računovodstvenih načela i iznose imovine i obaveza, iskazanih prihoda i rashoda, kao i objavljivanje potencijalne imovine i obaveza. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na prethodnom iskustvu i drugim faktorima, koji se smatraju razumnim u datim okolnostima i korišćeni su za procjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, koje nisu lako dostupne iz drugih izvora.

Procjene i pretpostavke se redovno revidiraju. Sve promjene, koje proizlaze iz ovih revidiranja, se priznaju u periodu, za koji je revidiranje izvršeno, i to ako se promjena tiče samo tog perioda. Ukoliko se promjena tiče i sadašnjeg i budućeg perioda, priznaje se u skladu sa tim i za sadašnji i za buduće periode.

2.5. Promjene u prezentaciji financijskih izvještaja

U svrhu bolje prezentacije usklađenosti sa primjenljivim računovodstvenim standardima, Banka je 2023. godine u odnosu na objavljene izvještaje za 2022. godinu izvršila reklasifikaciju 214 hiljada KM sa troškova zaposlenih na ostale administrativne troškove.

Napomene uz finansijske izvještaje

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

2.6. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Finansijski izvještaji su prezentovani u konvertibilnim markama (u daljem tekstu: BAM), koja je i funkcionalna valuta. Podaci u tabelama i objašnjenjima su dati u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), osim ako nije drugačije naznačeno. Zbog zaokruživanja iznosa podaci u tabelama mogu sadržavati razlike.

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „Centralna banka“) sprovodi politiku kursa na principu valutnog odbora („Currency Board“), prema kojem je BAM fiksno vezan za EUR u odnosu $1 \text{ BAM} = 0,51129 \text{ EUR}$, koji je korišćen za 2023. i 2022. godinu.

2.7. Podružnice, zajednička ulaganja i pridruženi subjekti

Banka na izvještajni datum nema:

- podružnica, odnosno subjekata nad kojima ima direktnu ili indirektnu kontrolu,
- zajedničkih aranžmana sa drugim subjektima, koji u skladu sa MSFI 11 uključuju zajedničku kontrolu, zajedničke operacije i zajedničke poduhvate, niti
- pridruženih subjekata.

2.8. Uticaj i primjena novih i revidiranih MRS i MSFI

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda, koji mogu biti primjenljivi na Banku:

Datum primjene	Novi standardi ili izmjene
1. Januar 2023	MSFI 17 Ugovori o osiguranju (novi standard koji zamjenjuje MSFI 4) Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 – Uporedne informacije (izmjene MSFI 17)
1. Januar 2023.	Izmjene MRS 1 prezentacija finansijskih izvještaja
1. Januar 2023.	Dopune MRS 8 Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i greške
23. Maj 2023.	Izmjene i dopune MRS-a 12 porezi na dobit.

Novi standard MSFI 17 Ugovori o osiguranju zamijenio je MSFI 4 Ugovori o osiguranju. Primjenjuje se na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Primjena ovog standarda u Republici Srpskoj je odgođena do 2027. godine. Ne očekuje se da će ovaj novi standard kao i njegove izmjene dovesti do bilo kakvih značajnijih promjena u Banci.

Ugovor o osiguranju je ugovor prema kojem jedna strana (emitent) prihvata značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarača osiguranja) pristankom da obešteti osiguranika u slučaju određenog neizvjesnog budućeg događaja (osiguranog događaja) negativno utiče na osiguranika.

Banka je procijenila relevantne kriterijume da li izdati ugovori predstavljaju ugovor o osiguranju i uticaj MSFI 17 Ugovori o osiguranju na Banku u sljedećim oblastima poslovanja:

- Finansijske garancije,
- Garancije za dobro izvršenje,
- Kreditne kartice i drugi načini plaćanja i
- Ugovori o osiguranju.

Ugovori o finansijskoj garanciji su izvan opsega MSFI 17, osim ako izdavalac nije ranije izričito izjavio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i koristi računovodstvene smjernice koje se primenjuju na ugovore o osiguranju. Banka je odlučila da tretira finansijske garancije u skladu sa MSFI 7, MSFI 9 i MRS 32.

Garancije za dobro izvršenje koje izdaje Banka ne mogu se smatrati ugovorima o osiguranju u okviru MSFI 17, jer osnovna karakteristika definicije ugovora o osiguranju nije ispunjena s obzirom da u ovim poslovima postoji samo redovni kreditni rizik čije je postojanje uslovljeno nastankom nekog događaja, a ne rizikom osiguranja.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja (nastavak)

2.8. Uticaj i primjena novih i revidiranih MRS i MSFI (nastavak)

Kreditne kartice i drugi načini plaćanja. Neki ugovori o kreditnim karticama zadovoljavaju definiciju ugovora o osiguranju jer Banka vrši plaćanja vlasniku kartice u okolnostima koje ispunjavaju definiciju rizika osiguranja. Npr. ako vlasnik kartice koristi karticu za kupovinu robe ili usluga za koje se ispostavi da su neispravne ili nisu isporučene, ili ako je vlasnik kartice 'prevaren' da izvrši nevažeće plaćanje. Ugovorne cijene Banke ne odražavaju procjenu rizika osiguranja pojedinačnog klijenta te se MSFI 17 ne primjenjuje na ugovor u cijelosti.

Ugovori o osiguranju: Banka obavlja poslove osiguranja uvijek kao agent, a ne kao principal (kao što je definisano u MSFI 15) te stoga nema prenosa rizika osiguranja.

Izmjene MRS 1 pružaju smjernice za primjenu prosudbi o značajnosti na objave računovodstvenih politika. Posebno, izmjene i dopune MRS-a 1 zamjenjuju zahtjev za objavom „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objavu „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, dodate su smjernice i ilustrativni primjeri radi pomoći kod primjene koncepta materijalnosti prilikom prosudbi o objavama računovodstvenih politika. Uprava Banke procjenjuje da ove izmjene nemaju značajnog uticaja na financijske izvještaje.

Izmjene MRS 8 uvode novu definiciju računovodstvenih procjena, pri čemu se iste definišu kao novčani iznosi u financijskim izvještajima podložni neizvjesnosti mjerenja. Takođe, izmjene i dopune pojašnjavaju promjene u računovodstvenim procjenama i njihovo razlikovanje u odnosu na promjene računovodstvenih politika i ispravljanje grešaka. Uprava Banke procjenjuje da ove izmjene nemaju značajnog uticaja na financijske izvještaje.

Izmjene MRS 12, izuzetak inicijalnog priznavanja ne primjenjuje se na transakcije koje kod inicijalnog priznavanja dovode do jednakih iznosa oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Izuzetak se primjenjuje samo ako priznavanje imovine i obaveza po najmu (ili obaveze i imovine za demontažu) dovodi do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake Uprava Banke procjenjuje da ove izmjene nemaju značajnog uticaja na financijske izvještaje.

Izmjene takođe predviđaju dodatne zahtjeve za objavljivanjem u vezi s izloženošću subjekta porezima na dobit drugog stuba (Pillar 2). Pravila modela drugog stuba uopšteno se primjenjuju na multinacionalne grupe čiji prihod u njihovim konsolidovanim financijskim izvještajima premašuje 750 miliona eura u najmanje dvije od četiri prethodne fiskalne godine.

2.9. Novi standardi koji još nisu na snazi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB još nisu na snazi i Banka ih nije ranije usvojila:

Datum primjene	Novi standardi ili izmjene
1. januar 2024.	Izmjene MSFI 16 Zakupi
1. januar 2024.	Izmjene i dopune MRS 1 Prezentacija financijskih izvještaja
1. januar 2024.	Dopune MRS 7 i MSFI 7
1. januar 2025.	Izmjene MRS 21

Izmjene i dopune MSFI 16 Zakupi zahtijevaju od prodavca-zakupca da odredi plaćanja zakupa ili revidirane naplate zakupa tako da prodavac-zakupac ne priznaje dobit ili gubitak u vezi sa pravom korištenja koje je zadržao prodavac-zakupac nakon datuma početka. Izmjene i dopune ne utiču na dobit ili gubitak priznate od strane prodavca-zakupca u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom zakupa.

Izmjene MRS 1 pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju obaveza na tekuće i dugoročne. Ne očekuje se da će ove promjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke, jer su imovina i obaveze Banke prikazane u opadajućem redoslijedu likvidnosti.

Napomene uz finansijske izvještaje

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

2.9. Novi standardi koji još nisu na snazi

Dopune MRS 7 i MSFI 7 opisuju karakteristike aranžmana za koje se od entiteta traži da pruži informacije. U dodacima se navodi da aranžmani koji su isključivo kreditna poboljšanja entiteta ili instrumenti koje entitet koristi za direktno podmirenje iznosa koji se duguju dobavljaču nisu ugovori o finansiranju dobavljača. Od entiteta će se tražiti da objelodane informacije u napomenama koje omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja da procijene kako finansijski aranžmani dobavljača utiču na obaveze i tokove novca subjekta i da shvate efekat finansijskih aranžmana dobavljača na izloženost subjekta riziku likvidnosti i kako bi entitet mogao biti pogođen, ako mu aranžmani više ne bi bili dostupni. Dodati su novi zahtjevi za otkrivanje podataka.

Izmjene MRS 21 uvode zahtjeve za procjenu kada je valuta konvertibilna u drugu valutu, a kada nije. Izmjene i dopune zahtijevaju od entiteta da ocijeni tekući kurs kada zaključi da valuta nije konvertibilna u drugu valutu. Dodati su novi zahtjevi za otkrivanje podataka.

Ne očekuje se da će ove promjene dovesti do značajnih promjena u poslovanju i finansijskim izvještajima Banke.

2.10. Korištenje procjena i pretpostavki i ključni izvori procjene neizvjesnosti

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Banka vrši procjene i pretpostavke određenih stavki imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim iskustvima i drugim faktorima kao što su planiranje i predviđeni budući događaji koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i pretpostavke podložne neizvjesnosti, one mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima.

Procjene i pretpostavke i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještavanja, koje imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u budućim periodima navedeni su ispod.

Očekivani kreditni gubici (ispravke vrijednosti bilansne izloženosti i rezervisanja na vanbilansu izloženost)

Očekivani kreditni gubici uključuju ispravke (umanjenja) vrijednosti koje se uglavnom priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti po osnovu kreditnih i drugih potraživanja i rezervisanja koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita i garancija (detaljno opisano u napomeni 3.12.).

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Banka koristi procjenu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primjenjuju se tehnike vrednovanja koje se obično koriste na tržištu. Finansijski instrumenti, osim kredita i potraživanja, se vrednuju na osnovu regulatornog Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive, pri čemu se, u zavisnosti od nivoa fer vrijednosti instrumenta, koristi i odgovarajući metod vrednovanja – po tržišnoj cijeni, po cijeni dobijenoj na osnovu modela ili diskontovanjem novčanih tokova. Ovako utvrđena fer vrijednost se dodatno usklađuje sa vrijednošću izračunatom od strane Grupe – primjena principa nezavisne verifikacije cijena (IPV – Independent Price Verification). (napomena 3.10).

Rezervisanja za rizike i troškove

Ova rezervisanja su takođe zasnovana na procjeni u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i dospjeće budućih novčanih tokova.

Ova rezervisanja uključuju rezervisanja za: sudske sporove, otpremnine za odlazak u penziju, jubilarne nagrade i druge obaveze i troškove.

Porezi

Banka priznaje poresku obavezu u skladu s poreskim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Poreske prijave odobravaju poreska tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreskih obveznika.

Poreski propisi često nisu dovoljno jasni za primjenu i u mnogome nisu prilagođeni razvijenim poreskim sistemima. U cilju smanjenja rizika zbog nedostataka u regulativi, Banka koristi mogućnosti pribavljanja poreskih mišljenja od nadležnih institucija.

Svi poreski obračuni i transakcije su predmet poreskih kontrola, a s obzirom na prethodno spomenute poreske regulative, ostavlja se prostor za različita tumačenja poreskih odredbi. Kao rezultat navedenog, obračuni i transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti (za direktne i indirektno poreze) i što bi eventualno moglo dovesti do izloženosti Banke dodatnim obavezama. U skladu sa zakonom, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. S tim u vezi poreski rizici su značajniji od onih u zemljama sa modernijim i razvijenim poreskim sistemima.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

2.10. Korištenje procjena i pretpostavki i ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

Regulatorni zahtjevi

Agenciji za bankarstvo Republike Srpske je dozvoljeno da provodi regulatorne preglede operacija Banke i naloži promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa primjenjivom regulativom.

Pravni sporovi

Banka radi procjenu ishoda svih pravnih sporova. Na 31. decembar 2023. Banka je izvršila rezervisanja u iznosu od 1.447 hiljada KM (31. decembar 2022: 1.372 hiljada KM) za koje Uprava procjenjuje da su dovoljna za izmirenje obaveza. Priroda pravnih sporova za koja su priznata rezervisanja objavljena je u Napomeni 5.15. ovih finansijskih izvještaja.

3. Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike u nastavku su dosljedno primjenjivane za godine uključene u ove izvještaje.

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Pod kamatnim prihodima se podrazumijeva obračunata kamata, čija je osnovica za obračun plasman iskazan u aktivi bilansa. Kamatni prihod može biti i negativan u slučaju da Banka plaća kamatu na plasman dat drugoj strani, u kojem slučaju se prikazuje na poziciji kamatnog rashoda.

Pod kamatnim rashodima se podrazumijeva obračunata kamata, čija je osnovica za obračun obaveza iskazana u pasivi bilansa. Kamatni rashod može biti i pozitivan u slučaju da druga strana plaća Banci kamatu na dati depozit, u kojem slučaju se prikazuje na poziciji kamatnog prihoda.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnose primjenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one obračunate po amortizovanom trošku i po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku, odnosno obračunate po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove (uključujući sve plaćene ili primljene transakcijske troškove i naknade koji su sastavni dio efektivne kamatne stope) tokom očekivanog trajanja finansijske imovine i obaveza.

Prihodi i rashodi od kamata takođe uključuju prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na zajmove i potraživanja od klijenata i banaka, uzete zajmove, finansijske najmove, amortizaciju premije ili diskonta, kao i ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog finansijskog instrumenta i njegove vrijednosti po dospeljeću, koji se priznaju primjenom metode efektivne kamatne stope.

Kamatu na finansijsku imovinu, klasifikovanu u nivo 3 kreditnog rizika, Banka priznaje kao kamatni prihod u bilansu uspjeha u momentu njene naplate, a potraživanja po ovim kamatama se vode evidentno u vanbilansu, u skladu sa članom 25. stav (8) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 48/19, 109/19, 73/21, 35/23, 101/23).

Naplaćeni prihodi od zastupničke provizije na polise osiguranja kredita se priznaju kao kamatni prihod ukoliko ispunjavaju uslove da čine sastavni dio efektivne kamatne stope, tj. ukoliko je zastupnička provizija uključena u kalkulaciju nominalne kamatne stope, čiji je rezultat da krediti bez polise osiguranja imaju veću nominalnu kamatnu stopu od kredita sa polisom osiguranja. Razlika između ovih nominalnih kamatnih stopa se naplati u vidu zastupničke provizije te shodno tome predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope kredita.

Na dospelju i nedospelju, a nenaplaćenu kamatu, obračunatu na izloženosti u statusu izmirenja obaveza, vrši se ispravka vrijednosti, obračunata na isti način kao i na glavicu, na koju se kamatna potraživanja odnose.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijske obaveze) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima. Banka ostvaruje prihod od ugovora sa klijentima za prenos usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima.

U skladu sa MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja, ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda.

Nasuprot tome, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim licima ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku osnovne transakcije. Uzimajući u obzir vrste proizvoda Banke, sljedeće naknade za usluge se obračunavaju tokom perioda:

- Računi i paketi, ova kategorija uključuje prihode i rashode od mjesečnih redovnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne odnose se na kreditne kartice),
- Krediti i depoziti, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope koji se direktno odnosi na kreditno poslovanje, a koji se ne tretiraju kao prihod od kamata,
- Poslovi skrbništva po hartijama od vrijednosti uključuju rashode naknada od upravljanja imovinom,
- Zastpanje u osiguranju uključuje prihode od naknada i provizija od posredovanja u osiguranju, osim naknada po ovom osnovu uključenih u kamatni prihod, kao dio efektivne kamatne stope.

Naknade koje se obračunavaju prilikom izvršenja određene transakcije u koje se uključuju:

- transakcijske usluge koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije unutrašnjeg i ino platnog prometa, trajni nalozi, i dr. osim kreditnih kartica,
- kartice, koje predstavljaju sve prihode i rashode od naknada u vezi sa debitnim, pripejd i kreditnim karticama,
- kupoprodaja efektivne i deviza, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi sa deviznim transakcijama kao što su naknade od deviznih spot transakcija ili dinamičkih konverzija valuta,
- ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po prijemu svake usluge (naknade za izdavanje raznih potvrda i sl.).

Prihodi od izdavanja garancija i drugih jemstava kao i ostale naknade i provizije prikazane su kao posebna stavka.

U napomeni (4.2) Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikaz proizvoda se koristi kao osnova za prezentaciju.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta vrši se u skladu sa odredbama MRS 21, pri čemu se sva monetarna sredstva i obaveze konvertuju po kursu koji važi na datum izvještavanja. Kursne razlike koje nastaju prilikom tog preračunavanja priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku, osim u slučaju kursnih razlika na nemonetarnu finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, koje se priznaju u kapitalu. Otvorene terminske transakcije se preračunavaju po terminskim kursovima na datum ponovnog izvještavanja.

Transakcije koje nisu iskazane u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po istorijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji se primjenjuje na izvještajni datum.

Zvanični kurs, primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembar 2023. i 31. decembar 2022. godine za sljedeće značajnije valute, iznosio je:

	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1,769982	1,833705
CHF	2,112127	1,986219
EUR	1,955830	1,955830

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.4. Neto prihodi od financijskih instrumenata

Neto prihodi od financijskih instrumenata uključuju sljedeće stavke:

- Neto dobici i gubici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza (realizovani i nerealizovani dobici i gubici od trgovanja i kursnih razlika derivatnih financijskih instrumenata, dobici i gubici po preračunavanju monetarne imovine i obaveza) i
- prihodi od dividendi, koji se priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku kada je utvrđeno pravo Banke na primanje dividende.

3.5. Primanja zaposlenih

Troškovi bruto plata se evidentiraju u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu, u kojem su nastali. Bruto plate uključuju neto primanja zaposlenih, porez na dohodak i doprinose po propisanim stopama, koji se računaju na bruto platu. Navedene doprinose Banka plaća u korist obaveznih fondova.

Naknade za prevoz na posao i sa posla, naknade za topli obrok, regres i druge naknade zaposlenima se plaćaju u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u računu dobiti ili gubitka u periodu, u kojem su nastali.

3.6. Dugoročna rezervisanja za zaposlene

Banka svojim zaposlenim koji su ostvarili pravo isplaćuje jubilarne nagrade u skladu sa propisima Republike Srpske. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne prosječne mjesečne plate Banke obračunate u mjesecu, koji prethodi isplati za navršenih 20 godina rada u Banci, odnosno dvije prosječne mjesečne plate Banke za navršenih 30 godina rada u Banci.

U skladu sa internim pravilnikom o platama, Banka isplaćuje otpremnine radnicima prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne mjesečne neto plate radnika.

Obračun dugoročnih rezervisanja za zaposlene (otpremnine i jubilarne nagrade) godišnje radi ovlašćeni aktuar, korišćenjem metode projektovane novčane jedinice. Metoda projektovanih novčanih jedinica uzima u obzir svaku godinu zaposlenja, koju zaposleni provede u Banci, a koje u zbiru svih posebnih jedinica čine finalnu obavezu, koja se mjeri pojedinačno po svakoj jedinici. Obaveza se mjeri po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih ekonometrijski modeliranom kamatnom stopom, koja je primjerenija postojećim tržišnim uslovima od kamatne stope na državne dugoročne dužničke hartije od vrijednosti.

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju: gotovina u domaćoj i stranoj valuti, čekovi poslani na naplatu, sredstva na računu rezervi kod Centralne banke iznad iznosa obavezne rezerve i sredstva na nostro računima kod drugih banaka.

Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i nije iskazana kroz poziciju gotovine.

3.8. Financijski instrumenti

Financijska imovina i financijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za financijski instrument. Financijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti uvećano za transakcijske troškove, koji se mogu direktno pripisati sticanju odnosno izdavanju, izuzev za financijsku imovinu i financijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku.

Transakcijski troškovi, koji su direktno pripisivi sticanju financijske imovine, odnosno nastanku financijske obaveze (izuzev financijske imovine i financijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti financijske imovine, odnosno financijskih obaveza, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju financijske imovine i financijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, priznaju se u momentu nastanka u bilansu uspjeha.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.9. Klasifikacija i mjerenje

U skladu sa MSFI 9, klasifikacija imovine i obaveza se zasniva na poslovnom modelu i karakteristikama ugovornih novčanih tokova.

Analiza poslovnog modela se sprovodi mapiranjem poslovnih područja Banke i alociranjem specifičnog poslovnog modela svakom od njih.

U tom smislu, poslovnim područjima, koja čine portfolio Banke, dodijeljeni su poslovni modeli „držanje radi naplate“ ili „držanje radi naplate i prodaje“, u skladu sa namjerama držanja i očekivanim prometom finansijskih instrumenata.

Za svrhe klasifikacije finansijskih instrumenata u kategorije predviđene MSFI 9, analiza poslovnog modela je dopunjena analizom ugovornih tokova („SPPI Test“).

Shodno navedenom, Banka je uspostavila procese za analizu portfolija dužničkih vrijednosnih papira i kredita, u kojima procjenjuje da li karakteristike ugovornih novčanih tokova dozvoljavaju mjerenje po amortizovanom trošku (portfolio, koji se drži za naplatu) ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (portfolio, koji se drži za naplatu i prodaju).

Analiza se sprovodi i ugovorom i definisanjem specifičnih klastera zasnovanih na karakteristikama transakcija i upotrebom specifičnog alata, koji je razvila Grupa („SPPI alat“), za analizu karakteristika ugovora u odnosu na zahtjeve MSFI 9, ili korišćenjem spoljnih davalaca podataka.

U primjeni gore navedenih pravila, finansijska imovina i obaveze Banke su klasifikovane kako slijedi.

3.9.1. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina je klasifikovana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako:

- je stečena ili nastala uglavnom radi prodaje ili otkupa u kratkom roku;
- je dio portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata, kojima se upravlja zajedno i za koje postoje dokazi o nedavnom stvarnom obrascu kratkoročnosti;
- se drži radi ostvarivanja profita;
- je ugovor o derivatima, koji nije definisan računovodstvom zaštite, uključujući derivate sa pozitivnom fer vrijednosti ugrađenom u finansijske obaveze, osim onih, koji se vrednuju po fer vrijednosti uz priznavanje efekata prihoda kroz dobit ili gubitak.

Kao i drugi finansijski instrumenti, finansijska imovina, koja se drži radi trgovanja, se inicijalno mjeri po fer vrijednosti na datum poravnanja, koja je obično jednaka plaćenom iznosu, isključujući transakcijske troškove i prihode, koji se priznaju u računu dobiti i gubitka, ako se isti mogu direktno pripisati finansijskoj imovini. Derivati trgovačke knjige se priznaju na datum trgovanja.

Nakon početnog priznavanja ova finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijske imovine, koja se drži radi trgovanja, uključujući dobitke ili gubitke od finansijskih derivata, koji se odnose na finansijsku imovinu i/ili finansijske obaveze označene po fer vrijednosti ili drugu finansijsku imovinu, koja se obavezno vodi po fer vrijednosti, priznaje se u računu dobiti i gubitka na poziciji „Neto prihodi od trgovanja“ (napomena 4.3.).

Ako fer vrijednost finansijskog instrumenta padne ispod nule, što se može dogoditi kod ugovora o derivatima, ona se priznaje na poziciji „finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja“.

Ova imovina se mjeri na sličan način kao „finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka“, ali se dobici i gubici, bilo realizovani ili nerealizovani, priznaju na poziciji „Neto prihodi od trgovanja“.

3.9.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina se klasifikuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ako:

- odražava poslovni model za naplatu i prodaju;
- su njeni novčani tokovi isključivo plaćanje glavnice i kamate.

U ovu kategoriju spadaju dužnički instrumenti (obveznice i trezorski zapisi) i vlasnički instrumenti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenju plus troškovi transakcije i prihodi, koji se mogu direktno pripisati instrumentu.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.9.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

Nakon početnog priznavanja, kamate obračunate na kamatonosne instrumente se evidentiraju u bilansu uspjeha po kriterijumu amortizovanog troška na poziciji „prihodi od kamata i slični prihodi“.

Dobici i gubici, koji proizlaze iz promjena u fer vrijednosti, se priznaju u izvještaju o ukupnom rezultatu i iskazuju u kapitalu na poziciji „rezerve vrednovanja“.

U slučaju otuđenja dužničkih instrumenata dobiti ili gubici se priznaju u bilansu uspjeha, a u slučaju otuđenja vlasničkih instrumenata, akumulirani dobiti ili gubici se evidentiraju kroz ostali ukupni rezultat. Takođe, u skladu sa odredbama MSFI 9, gubici od ispravki vrijednosti vlasničkih instrumenata se priznaju kroz ostali ukupni rezultat.

3.9.3. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje po amortizovanom trošku ako:

- je njen poslovni model držanje radi naplate, i
- su njeni novčani tokovi isključivo plaćanje glavnice i kamate.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina po amortizovanom trošku se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenoj naknadi plus troškovi transakcije i prihodi, koji se mogu direktno pripisati instrumentu.

Nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, ova imovina se mjeri po amortizovanoj vrijednosti, koja zahtijeva priznavanje kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope tokom trajanja kredita. Takva kamata se priznaje na poziciji „prihodi od kamata i slični prihodi“. Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se prilagođava kako bi se uzele u obzir smanjenja/otpisi, koji proizlaze iz procesa vrednovanja.

Gubici od ispravki vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha, u stavci „neto gubici/povrati od ispravki vrijednosti kredita, koji se odnose na finansijska sredstva po amortizovanom trošku“.

U slučaju otuđenja, akumulirani dobiti i gubici se evidentiraju u bilansu uspjeha na poziciji „dobici (gubici) od otuđenja i otkupa finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti“.

Iznosi, koji proizlaze iz usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine, bruto kumuliranih otpisa, kako bi odražavali izmjene ugovornih novčanih tokova, koji ne dovode do prestanka računovodstvenog priznavanja, priznaju se u računu dobiti i gubitka kao dobiti/gubici od modifikacije, takav novčani tok ne uključuje uticaj ugovornih modifikacija na iznos očekivanog gubitka priznatog na poziciji „neto gubici/povrati od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata“, koji se odnose na stavku „finansijska imovina po amortizovanoj vrijednosti“.

3.9.4. Finansijske obaveze, koje se vrednuju po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze, koje se vrednuju po amortizovanom trošku, obuhvataju finansijske instrumente (osim obaveza, koje se drže radi trgovanja ili onih, koji su određeni po fer vrijednosti), koji predstavljaju različite oblike finansiranja od trećih strana. Ove finansijske obaveze se priznaju na datum poravnanja inicijalno po fer vrijednosti, koja je obično primljena, umanjeno za transakcijske troškove, koji se mogu direktno pripisati finansijskoj obavezi. Nakon toga ovi instrumenti se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Takva kamata se priznaje u poziciji „rashodi kamata i slični rashodi“.

3.9.5. Finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja

Finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja, uključuju derivate, koji nisu određeni kao instrumenti zaštite.

Ove obaveze se vrednuju po fer vrijednosti prilikom inicijalnog priznavanja i tokom trajanja transakcije.

Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijskih obaveza, koje se drže radi trgovanja, se priznaje u računu dobiti i gubitka u poziciji „neto prihod od finansijskih instrumenata“.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.10. Kvalitativne informacije o fer vrijednosti

Objelodanjivanje o fer vrijednosti se vrši u skladu sa zahtjevima MSFI 13. Fer vrijednost je cijena, koja se može dobiti za prodaju imovine ili je plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na glavnom tržištu na datum mjerenja (tj. izlazna cijena). Za finansijske instrumente, koji kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost se utvrđuje na osnovu službenih cijena na glavnom tržištu na kojem Banka posluje i ima pristup (Mark to Market).

Finansijski instrument se smatra kotiranim na aktivnom tržištu, ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne iz usluge određivanja cijena, distributera, brokera, agencije, koja određuje cijene ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije na principu „van dohvata ruke“. Ako objavljena kotacija cijena na aktivnom tržištu ne postoji za finansijski instrument u cijelosti, već za aktivna tržišta za njegove sastavne dijelove, fer vrijednost se može odrediti na osnovu relevantnih tržišnih cijena za sastavne dijelove.

3.10.1. Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza, kojima se trguje na aktivnim tržištima, se zasniva na kotiranim tržišnim cijenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene.

Tehnike procjene fer vrijednosti uključuju modele diskontovanja novčanih tokova na neto sadašnju vrijednost, upoređivanja sa sličnim instrumentima, za koje postoje tržišno prepoznatljive cijene, i druge modele procjene.

Pretpostavke i ulazni podaci, koji se koriste u tehnikama procjene, uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže, cijene obveznica i akcija, devizne kurseve, cijene indeksa te promjenjivosti i korelacije. Cilj tehnika procjene je izračunati fer vrijednost, koja najbolje odražava cijenu finansijskog instrumenta na izvještajni datum, odnosno onu cijenu, koju bi odredili i ostali učesnici na tržištu u uobičajenim tržišnim uslovima.

Prilikom izračuna fer vrijednosti Banka uzima u obzir MSFI 13 pravila hijerarhije fer vrijednosti, koja odražavaju značajnost ulaznih parametara korišćenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Nivoi hijerarhije fer vrijednosti se određuju na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

3.10.2. Modeli procjene fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, koji se vode po fer vrijednosti, su kategorisani u tri nivoa MSFI 13 hijerarhije fer vrijednosti, kako slijedi:

- nivo 1 instrumenti, koji se vrednuju pomoću kotiranih cijena na aktivnim tržištima. To su instrumenti, kojima se fer vrijednost može odrediti direktno na osnovu cijena, koje kotiraju na aktivnim, likvidnim tržištima;
- nivo 2 instrumenti, koji se vrednuju tehnikama procjene, koje koriste dostupne tržišne podatke. To su instrumenti, kojima je fer vrijednost određena u odnosu na slične instrumente, kojima se trguje na aktivnim tržištima, ili gdje su svi ulazni podaci, koji se koriste u tehnikama vrednovanja, dostupni na tržištu;
- nivo 3 instrumenti, koji se vrednuju tehnikama procjene, koje koriste tržišne podatke, koji nisu dostupni na aktivnom tržištu. To su instrumenti, kojima se fer vrijednost ne može odrediti direktno na osnovu dostupnih tržišnih informacija i kod kojih se za izračun vrijednosti koriste nešto drugačije tehnike procjene.

3.10.3. Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti se vrednuju kroz dvodjelni proces, koji zavisi od likvidnosti odgovarajućeg tržišta. Likvidni instrumenti na aktivnim tržištima se vrednuju po tržišnoj vrijednosti („mark to market“) te im se stoga dodjeljuje nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti. Instrumenti, kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, se vrednuju u odnosu na modele („mark to model“), koji u najvećoj mogućoj mjeri koriste relevantne i dostupne parametre, a u najmanjoj mjeri parametre, koji su tržišno neprepoznatljivi. S obzirom na navedeno, u zavisnosti od značaja ulaznih parametara, koji su tržišno neprepoznatljivi, obveznicama se dodjeljuje odgovarajući nivo.

3.11. Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski sprovodivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namirenja na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.12. Ispravka vrijednosti (Očekivani kreditni gubici/ECL – Expected Credit Loss)

3.12.1. Opšti dio

Kreditni, plasmani bankama, dužnički vrijednosni papiri i druga potraživanja, koji su klasifikovani kao finansijska imovina po amortizovanom trošku ili finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, i relevantne vanbilansne izloženosti se testiraju na obezvređenje u skladu sa MSFI 9.

U tom smislu, ovi instrumenti su klasifikovani u nivoe kreditnog rizika: 1, 2 ili 3 prema njihovom apsolutnom ili relativnom kreditnom kvalitetu u odnosu na početnu isplatu.

Konkretno:

- nivo 1 (nizak nivo kreditnog rizika): uključuje (i) novoodobrene ili stečene kreditne izloženosti, (ii) izloženosti za koje kreditni rizik nije značajno pogoršan u odnosu na početno priznavanje, (iii) izloženosti sa niskim kreditnim rizikom;
- nivo 2 (srednji nivo kreditnog rizika): uključuje kreditne izloženosti, koje imaju značajno pogoršanje kreditnog rizika od početnog priznavanja;
- nivo 3 (visoko nivo kreditnog rizika): uključuje umanjene kreditne izloženosti.

Za izloženosti u nivou 1, ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke je jednaka očekivanom gubitku, koji se izračunava u vremenskom periodu do jedne godine.

Za izloženosti u nivou 2, ispravka vrijednosti je jednaka očekivanom gubitku, koji se izračunava u vremenskom periodu, koji odgovara cijelom životnom vijeku izloženosti.

Za izloženosti u nivou 3, ispravka vrijednosti se izračunava na kolektivnom pristupu ili individualnom pristupu, u zavisnosti od karakteristika klijenta, a izračunava se u vremenskom periodu, koji odgovara cijelom životnom vijeku izloženosti.

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) ABRS je propisala minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka na nivou transakcije u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 1** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- 1) za izloženosti sa niskim rizikom¹ 0,1% izloženosti,
- 2) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine, za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga, koja se u skladu sa članom 69 Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 0,1% izloženosti,
- 3) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora, za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga, koja se u skladu sa članom 69 Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 0,1% izloženosti,
- 4) za ostale izloženosti 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 2** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu 5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 3** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1 ili tabeli 2.

Tabela 1

Obezbijedena izloženost		Neobezbijedena izloženost	
Dani kašnjenja	Min ECL	Dani kašnjenja	Min ECL
≤ 180	15%	≤ 180	15%
181-270	25%	181-270	45%
271-365	40%	271-365	75%
366-730	60%	366-456	85%
731-1460	80%	> 456	100%
> 1460	100%		

Banka je razvila specifične modele za izračunavanje očekivanog gubitka na osnovu PD, LGD i EAD parametara, koji se koriste u regulatorne svrhe i prilagođavaju kako bi se osigurala konzistentnost sa računovodstvenom regulativom.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.12. Ispravka vrijednosti (Očekivani kreditni gubici / ECL – Expected Credit Loss) (nastavak)

3.12.1. Opšti dio (nastavak)

U ovom kontekstu, informacije, koje se odnose na budućnost, su uključene kroz razradu specifičnih scenarija.

Model alokacije u nivoe kreditnog rizika je ključni aspekt računovodstvenog modela potrebnog za izračun očekivanih kreditnih gubitaka, koji je usmjeren na prenos kreditne izloženosti iz nivoa 1 u nivo 2. Nivo 3 obuhvata izloženosti u neizvršenju.

MSFI 9 smjernice su prilično opširne u pogledu principa kada je riječ o procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika. Istovremeno standard ne pricizira termin „značajan“ pa banke imaju diskreciju u pogledu definicije značajnog povećanja kreditnog rizika.

Kvalitativni kriterijumi, koje Banka koristi u prepoznavanju značajnog povećanja kreditnog rizika, su:

- klasifikacija u status Forbearance rezultira automatskom klasifikacijom u nivo 2 za naredna 24 mjeseca (počevši od datuma klasifikacije u taj status);
- 30 dana kašnjenja kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja alocira se u nivo 2;
- kašnjenje u plaćanju dospjelih obaveza 30+ dana u prethodnih 12 mjeseci;
- klasifikacija u restrukturisane neproblematične izloženosti automatski se klasifikuju u fazu 2 (PSC 651);
- klasifikacija na Listu praćenja (Watch list; PSC 600 i 601);
- manuelna podešavanja klijenti, kod kojih je prepoznato značajno povećanje kreditnog rizika, a nisu klasifikovani kroz osnovne kvalitativne kriterijume;
- kriterijumi, kojima se Banka vodi pri sastavljanju liste ugovora/klijenata za manuelno podešavanje nivoa su:
 - klijent nije poštovao obavezu upisa hipoteke kod stambenih kredita u definisanim rokovima;
 - zaposleni klijenti kod pravnih lica sa prepoznatim signalima pogoršanja kreditnog rizika;
 - ostalo, pojedinačni slučajevi prepoznatog pogoršanja kreditnog rizika.

Finansijska imovina, koju čine hartije od vrijednosti (HoV), klasifikovana je u nivo 1 kreditnog rizika u skladu sa lokalnom regulativom, kojom je definisano da se za sve plasmane centralnim vladama dodjeljuje nivo 1, dok je u skladu sa grupnim pristupom, u izvještajima prema Grupi, Banka iste klasifikovala u nivo 2, s obzirom da nemaju investicijski rang („noninvestment grade“), jer su sve plasirane centralnoj vladi Republike Srpske, BiH.

Izračun ispravke vrijednosti aktive, klasifikovane kao aktiva u statusu neizvršenja, uključuje usklađivanje na bazi informacija s pogledom u budućnost i uključivanja više scenarija primjenjivih za datu klasu aktive.

Definicija statusa neizvršenja je usklađena sa principima ugrađenim u smjernicu o statusu neizvršenja objavljenu od strane EBA (European Banking Authority), pri čemu se ukupna izloženost klijenta klasifikuje kao izloženost u statusu neizvršenja, ukoliko je bar jedna transakcija u statusu neizvršenja (tzv. klijentski pristup).

Migracija u bolji nivo kreditnog rizika moguća je ako uslovi koji klasifikuju finansijski instrument u gori nivo više nisu ispunjeni.

Izloženosti raspoređene u nivo 2 raspoređuju se u nivo 1 kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) kada su svi razlozi koji su ukazivali na značajno povećanje kreditnog rizika prestali da postoje i
- 2) kada je dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano dokazivao urednost u otplati, i to:
 1. za restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo 2 u toku 24 mjeseca od datuma restrukturiranja,
 2. za restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo 3 u toku 24 mjeseca od datuma raspoređivanja u nivo 2; u suprotnom, restrukturirana izloženost se ponovo raspoređuje u nivo 3,
 3. za nerestrukturirane izloženosti u toku tri mjeseca od datuma kada su prestali svi razlozi koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika.

Izloženosti raspoređene u nivo 3 raspoređuju se u nivo 2 kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) kada su svi uslovi za raspoređivanje klijenta u nivo 3 prestali da budu primjenjivi i
- 2) kada je dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano dokazivao urednost u otplati, i to:
 1. za restrukturirane izloženosti i POCl imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja, odnosno prilikom početnog priznavanja POCl imovine,
 2. za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada su svi uslovi za raspoređivanje klijenta u nivo 3 prestali da budu primjenjivi.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.12. Ispravka vrijednosti (Očekivani kreditni gubici/ECL – Expected Credit Loss) (nastavak)

3.12.1. Opšti dio (nastavak)

Kao što je pomenuto iznad, razvijeni su specifični modeli za izračunavanje očekivanog gubitka, koji su zasnovani na parametrima PD, LGD i EAD i na efektivnoj kamatnoj stopi:

- PD (vjerovatnoća neizmirenja) predstavlja vjerovatnoću nastanka slučaja neizmirenja kreditnih obaveza u određenom periodu;
- LGD (gubitak zbog neizmirenja) predstavlja gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja kreditnih obaveza;
- EAD (izloženost u slučaju neizmirenja) predstavlja izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja kreditnih obaveza;
- efektivna kamatna stopa je diskontna stopa, koja izražava vremensku vrijednost novca.

Osim toga, posebna usklađivanja su primijenjena na kreditne parametre vjerovatnoća neizmirenja (PD), gubitak zbog neizmirenja (LGD) i izloženost u slučaju neizmirenja (EAD), koji se koriste za izračun očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Model je razvijen za podjelu prihodujuće aktive po nivoima: nivo 1 i nivo 2 na nivou transakcije.

Osnovna razlika između dva nivoa se odnosi na vremenski period za koji se očekuje da bude izračunat očekivani kreditni gubitak. Zapravo, za transakcije u nivou 1 se primjenjuje izračun jednogodišnjeg očekivanog gubitka, dok se za transakcije u nivou 2 primjenjuje izračun višegodišnjeg očekivanog kreditnog gubitka.

Osnovna usklađivanja kreditnih parametara su u dijelu:

- uključivanje pristupa „u vremenu“ („point in time“) u izračunu parametara umjesto „kroz ciklus“ (TTC Through the cycle),
- uključivanje informacija s pogledom u budućnost (FLI Forward Looking Information),
- izračun kreditnih parametara uzimajući u obzir period trajanja aktive.

Kada je u pitanju izračun višegodišnjeg PD, TTC PD krive dobijene na bazi utvrđenih kumulativnih stopa neizmirenja su dalje kalibrirane kako bi reflektovale trenutna i buduća očekivanja u pogledu stope neizmirenja portfolija.

3.12.2. Parametri i definicije rizika, koji se koriste za izračunavanje ispravke vrijednosti

Stopa oporavka uključena u izračun TTC LGD je prilagođena da reflektuje uočeni trend u kretanju stope oporavka, kao i očekivanja u pogledu budućeg trenda, i diskontovana je na bazi efektivne kamatne stope ili najbolje približne vrijednosti.

Višegodišnja EAD je izračunata na bazi proširenja jednogodišnjeg upravljačkog modela uključujući očekivanja u pogledu budućih novčanih tokova.

Očekivani kreditni gubitak dobijen na bazi prilagođenih parametara uzima u obzir procjenu makroekonomskih pokazatelja primjenjujući više scenarija s ciljem kompenzovanja djelimične nelinearnosti ugrađene u korelaciju između makroekonomskih promjena i ključnih komponenti očekivanog gubitka. Banka je u ovom smislu razvila tzv. „overlay factor“, koji je direktno primijenjen na očekivani gubitak. Isti scenario se koristi i za druge relevantne procese upravljanja rizicima (EBA stres test i ICAAP). U navedenom procesu Banka isporučuje potrebne podatke u zahtijevanom obimu i propisanom formatu.

Metodologija izračuna ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke mora biti usklađena sa grupnim standardima i korigovana u skladu sa lokalnim regulatornim zahtjevima ABRS i potvrđuje je Uprava Banke. Analizu i testiranje metodologije parametara Banka redovno provodi i za istu je odgovorna funkcija interne validacije.

3.12.3. Definicija neizmirenja kreditnih obaveza (default)

Za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka ključna je definicija neizmirenja kreditnih obaveza. Definicija neizmirenja kreditnih obaveza se koristi u mjerenju iznosa očekivanih kreditnih gubitaka i kod određivanja da li se gubitak temelji na 12mesečnom ili očekivanom kreditnom gubitku za vijek trajanja.

Sve izloženosti, koje su klasifikovane kao izloženosti u neizmirenju obaveza, se smatraju izloženostima sa objektivnim dokazom umanjenja vrijednosti. Prema Bazelu III, izloženosti su u statusu neizmirenja kada je ispunjen jedan ili oba od sledećih uslova:

- 1) dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema Banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- 2) Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala (engl. Unlikelihood to pay UTP).

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.12. Ispravka vrijednosti (Očekivani kreditni gubici / ECL – Expected Credit Loss) (nastavak)

3.12.3. Definicija neizmirenja kreditnih obaveza (default)

Za izloženosti pravnih i fizičkih lica status neizmirenja Banka određuje na nivou klijenta uzimajući u obzir sve njegove izloženosti. Broj dana u kašnjenju sa izmirivanjem obaveza počinje da se računa nakon što dospjele obaveze na nivou klijenta pređu definisane pragove.

Prag materijalnosti za pravna lica je: dospjele obaveze u visini 1% ukupne izloženosti klijenta i 1.000 BAM. Prag materijalnosti za fizička lica je: dospjele obaveze u visini 1% ukupne izloženosti klijenta i 200 BAM.

3.12.4. Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka prati svu finansijsku imovinu, koja podliježe zahtjevu za umanjenjem vrijednosti, kako bi procijenila da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka mjeri gubitak na osnovu očekivanog kreditnog gubitka za vijek trajanja, umjesto 12mesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Prilikom procjene da li je kreditni rizik na finansijskom instrumentu značajno povećan od početnog priznavanja, Banka upoređuje rizik nastanka neizmirenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izvještavanja na osnovu preostalog dospelja instrumenta, s rizikom neizmirenja obaveza predviđenim za preostali rok do dospelja na datum izvještavanja kada je finansijski instrument prvi put priznat. Prilikom izrade ove procjene, Banka razmatra i kvantitativne i kvalitativne informacije, koje su razumne i evidentne, uključujući istorijsko iskustvo i informacije, koje se odnose na budućnost, a koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, na osnovu istorijskog iskustva Banke i stručne kreditne procjene uključujući napredne informacije.

Za više detalja pogledati napomenu 7 Upravljanje rizicima.

3.13. Kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (POCI Purchased or Originated Credit Impaired)

POCI finansijska imovina je ona finansijska imovina, kojoj je umanjena kreditna vrijednost u momentu početnog priznavanja. Standard i lokalni regulator definišu posebna pravila za te stavke u pogledu njihovog vrednovanja, priznavanja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

POCI imovina obuhvata:

- kredite i dužničke HOV, koji su kupljeni uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% neto knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučaju da prodavac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima, koji nisu povezani sa kreditnim rizikom,
- kupljenu finansijsku imovinu ili refinansirane izloženosti (djelimično ili potpuno), koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3,
- nove kredite plasirane klijentima, koji su već s umanjenom kreditnom vrijednošću, pri čemu je novo finansiranje značajno u odnosu na ukupnu izloženost klijenta,
- izloženosti, koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, a za koje se vrši značajna modifikacija u skladu sa Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive.

U pogledu utvrđivanja novog značajnog finansiranja primjenjuju se relativni i apsolutni pragovi. Novo finansiranje se smatra značajnim ako ispunjava sljedeće uslove:

- iznosi 20% ukupne izloženosti u neizvršenju obaveza zajmoprimca ili iznosi ≥ 100.000 BAM.

Pri utvrđivanju statusa POCI imovine Banka je dužna da istu posmatra na nivou pojedinačne izloženosti, a ne na nivou klijenta.

Banka utvrđuje očekivani kreditni gubitak za POCI imovinu na individualnoj osnovi.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.14. Otpisi

Otpis nekvalitetnih izloženosti Banka radi u slučajevima kada je izloženost u potpunosti dospjela i kada je evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti. Banka je definisala dvije vrste otpisa: računovodstveni i trajni otpis.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika. Banka vrši računovodstveni otpis bilansne izloženosti, koja je u statusu neizmirenja tj. nekvalitetne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, dvije godine nakon posljednjeg od dva događaja: knjigovodstveno evidentiranje očekivanih kreditnih gubitaka u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i prenos te izloženosti u cijelosti na dospjelo potraživanje.

Trajni otpis je otpis bilansne izloženosti, koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama Banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji). Ukoliko postoji bilo kakva naznaka da će se naplatiti određeni iznos od klijenta, Banka ne vrši trajni otpis izloženosti. Trajni otpis se vrši u slučaju kada Banka prestane sa preduzimanjem mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

3.15. Prestanak priznavanja finansijske imovine

U slučaju značajne izmjene uslova, Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu, kao što je kredit klijentu, kada su ugovoreni uslovi promijenjeni u takvoj mjeri da ugovor postaje novi kredit, pri čemu se razlika priznaje u dobit ili gubitak prestanka priznavanja, ali u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti nije već evidentiran. Novopriznati kredit se klasifikuje u nivo 1 za potrebe mjerenja ECL, osim u slučaju da novi kredit predstavlja POCL.

Prilikom procjene prestanka priznavanja kredita klijentu, Banka, između ostalog, u obzir uzima sljedeće faktore: promjena valute kredita, uvođenje odredbi vlasničkog udjela, promjena druge ugovorne strane, ili u slučaju da izmjena ima za posljedicu da instrument više ne zadovoljava kriterijum SPPI testa.

Ako promjena ne rezultira novčanim tokovima koji se bitno razlikuju, promjena ne rezultira prestankom priznavanja. Na osnovu promjene novčanih tokova diskontovanih originalnom EKS, Banka evidentira dobit ili gubitak na tu promjenu, u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti još nije evidentiran.

Finansijska imovina (ili bilo koji njen dio ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) se prestaje priznavati kada su istekla prava na primanje novčanih tokova od finansijskog sredstva ili kada su prenesena, i ili

- Banka prenosi gotovo sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom, ili
- Banka niti prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom i Banka ne zadržava kontrolu.

Banka smatra da se kontrola prenosi ako i samo ako sticalac ima praktičnu mogućnost da proda imovinu potpuno nepovezanoj trećoj strani i da je u mogućnosti da iskoristi tu mogućnost jednostrano i bez uvođenja dodatnih ograničenja prenosa.

3.16. Prikaz očekivanih kreditnih gubitaka u izvještaju o finansijskom položaju

Očekivani kreditni gubici su prikazani u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku: ispravka ili umanjenje vrijednosti, kao odbitak od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat: ne priznaje se kao umanjenje imovine, već kao stavka rezervi vrednovanja u kapitalu;
- za obaveze po neiskorišćenim kreditima i ugovore o finansijskim jemstvima (garancijama, akreditivima i drugim jemstvima): kao rezervisanje za neiskorištene kredite i garancije u pasivi.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.17. Razlika ECL u skladu sa odlukom ABRS i ECL po internoj MSFI 9 metodologiji

Slijedeća tabela prikazuje razlike u utvrđenim očekivanim kreditnim gubicima (ECL) izračunatim u skladu sa Odlukom ABRS i u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na MSFI 9 i zahtjevima Grupe na izvještajni datum:

	ECL po Odluci ABRS 31.12.2023. '000 BAM	ECL po MSFI 9 31.12.2023. '000 BAM	RAZLIKA 31.12.2023. '000 BAM
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	629	620	9
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku	46.642	43.836	2.806
Obavezna rezerva kod Centralne banke	568	568	0
Kredit i potraživanja od banaka	223	206	17
Kredit i potraživanja od klijenata	45.851	43.063	2.788
3. Ostala aktiva	2124	564	1.560
4. Rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	5.209	4.116	1.093
UKUPNO (1+2+3+4)	54.604	49.136	5.467
5. Ostala finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	92	536	(443)
UKUPNO (1+2+3+4+5)	54.696	49.672	5.024

	ECL po Odluci ABRS 31.12.2022. '000 BAM	ECL po MSFI 9 31.12.2022. '000 BAM	RAZLIKA 31.12.2022. '000 BAM
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	283	266	17
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku	46.929	45.438	1.491
Obavezna rezerva kod Centralne banke	133	133	
Kredit i potraživanja od banaka	106	39	67
Kredit i potraživanja od klijenata	46.690	45.266	1.424
3. Ostala aktiva	454	454	-
4. Rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	3.036	1.979	1.057
UKUPNO (1+2+3+4)	50.702	48.137	2.565
5. Ostala finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	110	927	(818)
UKUPNO (1+2+3+4+5)	50.812	49.064	1.747

3.18. Finansijske garancije i preuzete kreditne obaveze

Finansijske garancije su ugovori, koji Banku obavezuju na specifična plaćanja vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti određenog dužnika da izvrši dospeljelo plaćanje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Obaveze po finansijskim garancijama se početno priznaju po fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveze po garancijama se naknadno vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih novčanih tokova (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Preuzete kreditne obaveze su čvrste obaveze za odobravanje kredita po prethodno ugovorenim uslovima.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.19. Materijalna imovina

Materijalna imovina, koja se vrednuje u skladu sa MRS 16 nekretnine, postrojenja i oprema, čine:

- zemljište i zgrade,
- namještaj i opremu,
- postrojenja i mašine,
- ostale mašine i opremu.

Pozicija „Materijalna imovina“ u Izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- imovinu, koja se koristi u poslovanju,
- imovinu, koja se drži radi ulaganja (investicione nekretnine),
- imovinu koja proizlazi iz naplate kolaterala i
- dugoročne zakupe koji se vrednuju u skladu sa MSFI 16.

Imovina, koja se koristi u poslovanju

Imovina, koja se koristi u poslovanju, se drži za upotrebu u proizvodnji ili snabdijevanju robom ili uslugama ili za administrativne svrhe i očekuje se da će se koristiti duže od jedne godine.

Stavka „nekretnine, postrojenja i oprema“ uključuje imovinu, koju Banka koristi kao zakupac po ugovoru o zakupu (pravo korišćenja), ili koju Banka daje u operativni zakup, kao i poboljšanja zakupa u vezi sa imovinom, koja se može zasebno identifikovati. Poboljšanja zakupa se obično izvršavaju kako bi se unajmljeni prostori prilagodili za očekivanu upotrebu.

Imovina, koja se drži u investicione svrhe, su nekretnine obuhvaćene MRS 40, tj. nekretnine u vlasništvu radi dobijanja zakupnine i/ili kapitalnog dobitka.

Nekretnine, postrojenja i oprema se početno priznaju po trošku, uključujući sve troškove, koji se mogu direktno pripisati stavljanju imovine u upotrebu (transakcijski troškovi, profesionalne naknade, direktni troškovi prevoza nastali dovođenjem imovine na željenu lokaciju, troškovi instalacije i troškovi demontaže).

Naknadni troškovi se dodaju knjigovodstvenoj vrijednosti ili se priznaju kao zasebno sredstvo samo kada je vjerovatno da će postojati buduće ekonomske koristi veće od prvobitno predviđenih i trošak se može pouzdano izmjeriti. Ostali troškovi, koji nastaju kasnije (npr. uobičajeni troškovi održavanja), se priznaju u godini, u kojoj su nastali, u stavkama dobiti i gubitka:

- „ostali administrativni troškovi“, ako se odnose na imovinu, koja se koristi u poslovanju; ili
- „ostali operativni prihodi i rashodi“, ako se odnose na imovinu, koja se drži radi ulaganja.

Nakon početnog priznavanja, materijalna imovina se mjeri kako slijedi:

- zgrade i zemljišta, koja se koriste u poslovanju, se mjere prema modelu revalorizacije;
- materijalna imovina, koja se koristi u poslovanju, različita od zemljišta i zgrada, se mjeri prema modelu troška;
- zgrade i zemljišta, koja se drže radi ulaganja (investicione nekretnine), se vrednuju prema modelu fer vrijednosti.

Model revalorizacije zahtijeva da se materijalna imovina vodi u bilansu stanja po vrijednosti, koja se ne razlikuje značajno od fer vrijednosti. Revalorizaciju vrše nezavisni spoljni procjenitelji putem „kancelarijske“ ili „procjene na licu mjesta“, na osnovu relevantnosti imovine.

Pozitivne promjene fer vrijednosti se priznaju u izvještaju o ostalom ukupnom rezultatu, stavka „materijalna imovina“ i kumulira u stavku „rezerve vrednovanja“, osim ako te promjene nisu kompenzovala prethodne negativne promjene evidentirane u bilansu uspjeha, u stavci „ostali operativni prihodi i rashodi“.

Negativne promjene fer vrijednosti se evidentiraju u stavci „ostali operativni prihodi i rashodi“, osim ako ne nadoknađuju prethodne pozitivne promjene evidentirane u izvještaju o ostalom ukupnom rezultatu, stavka „materijalna imovina“ i kumulirana u stavku „rezerve vrednovanja“.

Model troška zahtijeva da se bruto knjigovodstveni iznos amortizuje kroz njegov vijek trajanja.

Materijalna imovina, koja se mjeri prema revalorizacionom modelu i troškovnom modelu, podliježe linearnoj amortizaciji tokom njenog korisnog vijeka upotrebe, u mjeri, u kojoj ima ograničeni vijek trajanja.

Amortizacione stope materijalne imovine su date u narednom pregledu:

	2023.	2022.
Zgrade	2,0% - 5,0%	2,0% - 5,0%
Elektronski sistemi	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Kancelarijski namještaj i uređaji	12,5% - 20,0%	12,5% - 20,0%
Ostalo	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Ulaganja u tuđe nekretnine	20,0%	20,0%

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.19. Materijalna imovina (nastavak)

Amortizacija se obračunava mjesečno i priznaje u stavci „troškovi amortizacije materijalne imovine“. Stavke sa neograničenim vijekom trajanja se ne amortizuju.

Zemljišta i zgrade se priznaju odvojeno, čak i ako su stečeni zajedno. Zemljište se ne amortizuje jer obično ima neodređeni vijek trajanja, dok zgrade i poslovni prostori imaju ograničen vijek trajanja i stoga podliježu amortizaciji.

Procjena korisnog vijeka upotrebe imovine se preispituje na kraju obračunskog perioda na osnovu, između ostalog, uslova upotrebe sredstva, uslova održavanja i očekivane zastarjelosti, a ako se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, iznos amortizacije za tekuću i naredne finansijske godine se u skladu s tim prilagođava.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi.

Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, priznaje se umanjenje vrijednosti. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine.

Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi samo do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod ili pod stavkom ostali operativni rashodi samo ako prelazi iznos postojećih revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti.

U skladu sa propisima regulatora bankarskog sektora Republike Srpske, revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti materijalne imovine se ne mogu uključiti u obračun regulatornog kapitala.

Prestanak priznavanja

Imovina, postrojenja i oprema se prestaje priznavati u slučaju otuđenja ili kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od njegove upotrebe ili prodaje u budućnosti, a bilo kakva razlika između prodajne cijene ili nadoknadive vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti se priznaje na poziciji „dobici (gubici) odgovarajuće materijalne imovine“.

Za materijalnu imovinu, koja se mjeri prema revalorizovanom iznosu, svaki dobitak od prodaje, uključujući iznose kumulirane u stavci „rezerve vrednovanja“, klasifikuje se u „rezerve kapitala“, bez uticaja na bilans uspjeha.

Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala (nekretnina i opreme) se, s ciljem sprečavanja gubitaka od kreditnog poslovanja, priznaje kada nadležni sud donese rješenje o dosudi ili drugi ekvivalentni dokument te isto postane pravosnažno, ili na datum kada stekne imovinu vansudskom nagodbom.

U slučaju da Banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u poslovne svrhe, takva imovina se inicijalno priznaje po nižoj od sljedećih vrijednosti:

- 1) iznos neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja Banke; ukoliko je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih gubitaka jednaka visini potraživanja, Banka stečenu materijalnu imovinu evidentira po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 BAM;
- 2) procijenjena fer vrijednost od strane nezavisnog procjenitelja umanjena za troškove prodaje; troškovi prodaje su troškovi, koji su direktno povezani sa prodajom, kao npr. troškovi notara, porez, sudske takse i slično.

Ukoliko Banka ne uspije prodati stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma njenog početnog priznavanja, dužna je njenu vrijednost svesti na 1 BAM.

Imovina s pravom korišćenja

Imovina s pravom korišćenja u računovodstvu zajmoprimca se priznaje u skladu sa MSFI 16, koji je na snazi od 1. januara 2019. godine, dok je računovodstvo zajmodavca ostalo nepromijenjeno.

Zakupi, u kojima je Banka zakupoprimac, se priznaju kao imovina, koja predstavlja pravo korišćenja predmetne imovine i istovremeno obaveze za buduća plaćanja ugovorenih zakupnina.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.19. Materijalna imovina (nastavak)

Imovina s pravom korišćenja (nastavak)

Shodno MSFI 16, zakup se definiše kao ugovor, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamjenu za naknadu. Imovina sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- da se imovina, koja je predmet zakupa, može eksplicitno identifikovati,
- da se tokom perioda zakupa mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja imovine,
- da se može upravljati korištenjem imovine, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se imovina koristiti tokom cijelog perioda zakupa.

Banka primjenjuje zahtjeve MSFI 16 na dugoročne zakupe (preko godinu dana) i na imovinu veće vrijednosti (preko 10 hiljada BAM godišnje). Ova imovina se inicijalno mjeri na osnovu novčanih tokova iz ugovora o zakupu. Nakon početnog priznavanja, pravo korišćenja se mjeri na osnovu pravila, koja se primjenjuju za imovinu, koja se mjeri po MRS 16 primjenom troškovnog modela, umanjenog za akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke od umanjenja.

Sadašnja vrijednost ove imovine na dan 31. decembar 2023. godine iznosi 1.684 hiljada KM (31.12.2022: 1.918 hiljada BAM).

Na dan 31.12.2023. godine Banka je imala 17 ugovora o zakupu, koji se vode u skladu sa MSFI 16, sa sljedećim rokovima dospijanja:

	Dospijanje					Ukupno
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	
Broj ugovora o zakupu	3	2	2	3	7	17

3.20. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabavke uključuje sve troškove, koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Nematerijalna imovina, osim imovine u pripremi, se amortizuje linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja. Korisni vijek upotrebe se provjerava i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

Amortizacione stope nematerijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2023.	2022.
Nematerijalna ulaganja softver i licence	20,0% - 25,0%	20,0% - 25,0%

3.21. Rezervisanja za rizike i troškove

Rezervisanja se priznaju kad Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, kao posljedicu prošlih događaja, ako je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih resursa, koji sadrže ekonomske koristi, radi podmirivanja tih obaveza, i ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti u skladu sa MRS 37.

Rezervisanja za obaveze i troškove se održavaju na nivou, za koji rukovodstvo Banke smatra da je dovoljan za podmirenje budućih gubitaka. Rukovodstvo utvrđuje potrebna rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, trenutnih makroekonomskih pokazatelja, karakteristika rizika različitih transakcija, kao i drugih relevantnih činjenica. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove, za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

Napomene uz finansijske izvještaje

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.22. Kapital

Akcijski kapital obuhvata redovne (obične) akcije i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve iz dobiti su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama i uključuju zakonske rezerve i rezerve kapitala.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvajati najmanje 5% dobiti u rezerve iz dobiti, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% akcionarskog kapitala društva.

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Rezerve vrednovanja uključuju promjene u fer vrijednosti nekretnina, rezerve za kreditne rizike i dobitke/gubitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto od odloženog poreza.

Dividende na redovne akcije se priznaju kao obaveza u periodu, u kojem su odobrene od strane akcionara Banke.

Zadržana zarada ili akumulirani dobitak uključuje zadržanu zaradu koja se ne može isplatiti u skladu sa Odlukama Skupštine Banke i neraspoređenu dobit, koja može biti predmet isplate u obliku dividende u narednom periodu.

Zarada po akciji se računa dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

3.23. Sredstva u ime i za račun trećih lica (komision)

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz bilansa. Za obavljene poslove i pružene komisione usluge Banka ostvaruje naknadu i ne snosi nikakav rizik.

3.24. Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke bazirano je na MSFI 8 Poslovni segmenti, i zasniva se na upravljačkom principu. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog izvještavanja menadžmenta.

Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha segmenata koristi izvještaj o dobitku ili gubitku naveden u nastavku, kao i iznos bruto kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajuće KPI. U izvještaju o dobitku ili gubitku izvještaja po segmentima, dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, što odražava prezentaciju internog izvještavanja te je osnova za daljnje upravljanje Bankom od strane Uprave.

Banka je identifikovala tri glavna segmenta: preduzeća i javni sektor, maloprodaja i ostalo.

Osnovne informacije po segmentima se zasnivaju na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata. Rezultati segmenata se mjere primjenom internih cijena (napomena 6).

3.25. Porez na dobit

Porez na dobit se bazira na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez na dobit predstavlja iznos, koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja, korigovane za efekte usklađivanja prihoda i rashoda te svim korekcijama iznosa poreske obaveze za prethodne periode, u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Odloženi porez se priznaje uzimajući u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza, koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa, koji se koriste za potrebe obračuna poreza. Odloženi porezi se ne priznaju na privremene razlike kod inicijalnog priznavanja imovine i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i koja ne utiče na računovodstvenu niti oporezivu dobit.

Iznos odložene poreske imovine ili obaveza se priznaje koristeći poresku stopu, za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu, u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreskih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odložene poreske obaveze i imovine odražava poreske posljedice, koje slijede iz načina na koji Banka očekuje, na datum izvještavanja, naplatu ili namirenje neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

3.25. Porez na dobit (nastavak)

Odložena poreska imovina i obaveze se netiraju samo ukoliko se odnose na istu poresku jurisdikciju te ukoliko postoji zakonsko pravo za netiranje tekuće poreske imovine i obaveza. Odložena poreska imovina i obaveze se ne diskontuju te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju.

Odložena poreska imovina se priznaje samo u visini, u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao poreska olakšica. Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odložene poreske imovine po osnovu prenesenih poreskih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje poreske imovine i poreskih obaveza prikazuje se u Izvještaju o dobiti ili gubitku ili Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na posebnoj poziciji

3.26. Sudski sporovi

Banka sprovodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i vrši rezervisanja u skladu sa procjenom. Procjenu sprovodi posebna tročlana komisija, čija su tri člana zaposlena u Pravnim poslovima. Prijedloge rezervisanja nakon procjene verifikuju direktor Pravnih poslova, šef Praćenja usklađenosti, direktor Ljudskih potencijala i korporativne kulture (ukoliko ima radnih sporova), direktor Računovodstva i regulatornog izvještavanja i šef Platnih sistema i administriranja računa, a odluku o formiranju rezervisanja donosi Uprava Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje

4. Napomene uz Izvještaj o ukupnom rezultatu

4.1. Neto prihodi od kamata

Raščlanjivanje po vrsti finansijske imovine

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		
1. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	2.764	5.041
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku		
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	306	-
b) Krediti i potraživanja od banaka	7.458	668
c) Krediti i potraživanja od klijenata	44.230	46.851
Ukupno prihodi od kamata	54.758	52.560
Rashodi od kamata		
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		
a) Depoziti i krediti od banaka	(1.668)	(2.255)
b) Depoziti i krediti od klijenata	(4.333)	(3.382)
Ukupno rashodi od kamata	(6.001)	(5.637)
Neto kamatni prihod	48.757	46.923

Raščlanjivanje po sektorima

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		
Fizička lica	28.383	28.939
Preduzeća i preduzetnici	8.517	10.490
Banke	7.764	668
Javni sektor	10.093	12.463
Ukupno prihodi od kamata	54.758	52.560
Rashodi od kamata		
Fizička lica	(2.628)	(1.687)
Preduzeća i preduzetnici	(1.273)	(1.176)
Banke	(1.668)	(2.255)
Javni sektor	(268)	(149)
Ostale organizacije	(164)	(370)
Ukupno rashodi od kamata	(6.001)	(5.637)
Neto kamatni prihod	48.757	46.923

4. Napomene uz Izvještaj o ukupnom rezultatu (nastavak)

4.2. Neto prihodi od naknada i provizija

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Prihodi od naknada i provizija		
Paketi i vođenje računa	5.658	5.003
Transakcije platnog prometa	7.474	7.761
Kartično poslovanje	4.424	3.869
Naknade po osnovu kredita	885	1.055
Poslovi kupoprodaje efektivne i deviza	1.394	1.332
Ostale naknade i provizije	249	398
Ukupne naknade u skladu sa MSFI 15	20.084	19.418
Poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.420	1.688
Ukupni prihodi od naknada i provizija	21.504	21.106
Rashodi od naknada i provizija		
Transakcije platnog prometa	(1.010)	(978)
Kartično poslovanje	(3.428)	(3.004)
Naknade po poslovima kredita	(23)	(32)
Poslovi sa efektivom	(4)	(41)
Ostale naknade i provizije	(214)	(291)
Ukupni rashod od naknada i provizija	(4.679)	(4.346)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.824	16.760

4.3. Neto prihodi od finansijskih instrumenata

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Prihodi od dividendi	4	4
IV na kursne razlike	(3)	12
Neto dobici od kursnih razlika	2.403	3.458
Neto prihodi od finansijskih instrumenata	2.404	3.474

4.4. Troškovi zaposlenih

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Redovna primanja bruto plate	(13.941)	(14.939)
Varijabilna primanja bonusi	(1.743)	(1.283)
Ostali troškovi zaposlenih	(2.469)	(2.148)
Troškovi za otpremnine	(294)	(268)
Ostali troškovi (ugovori o djelu)	(262)	(208)
Ukupno troškovi zaposlenih	(18.710)	(18.846)

Troškovi zaposlenih uključuju doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje isplaćene u 2023. godini u iznosu od 3.354 hiljada BAM (2022: 3.558 hiljada BAM).

	31.12.2023.	31.12.2022.
Broj zaposlenih na izvještajni datum	386	422
Prosječan broj zaposlenih tokom godine na osnovu časova rada	398	430

Napomene uz finansijske izvještaje

4. Napomene uz Izvještaj o ukupnom rezultatu (nastavak)

4.5. Troškovi amortizacije

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	(3.143)	(2.722)
Troškovi amortizacije opreme	(881)	(1.055)
Troškovi amortizacije dugoročnih zakupa	(556)	(636)
Troškovi amortizacije vlastitih poslovnih prostora	(350)	(533)
Troškovi amortizacije ulaganja u poboljšanje zakupa	(68)	(148)
Ukupno troškovi amortizacije	(4.998)	(5.094)

4.6. Ostali administrativni troškovi

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Informacione i komunikacione tehnologije	(5.251)	(4.588)
Operativno poslovanje	(3.095)	(3.253)
Troškovi poslovnog prostora	(1.199)	(1.214)
Konsultantske usluge	(1.883)	(2.356)
Obezbeđenje i transport novca	(1.250)	(1.216)
Kancelarijsko poslovanje	(674)	(521)
Oglašavanje, marketing i promocija	(483)	(392)
Ostali troškovi za zaposlene	(418)	(302)
Indirektni porezi i doprinosi	(230)	(217)
Odobranje i praćenje kredita	(207)	(172)
Ukupno ostali administrativni troškovi	(14.689)	(14.231)

4.7. Neto gubici / povrti od ispravki vrijednosti na finansijske instrumente

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Novčana sredstva	(346)	(94)
Obavezna rezerva	(435)	75
Kredit i potraživanja od banaka	(117)	55
Kredit i potraživanja od komitenata	(2.552)	(5.986)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	18	267
Troškovi rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	(2.173)	646
Ostala aktiva	(1.671)	50
Neto (gubici) od ispravki vrijednosti na finansijske instrumente	(7.276)	(4.987)

4.8. Rezervisanja za rizike i troškove

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Troškovi / prihodi rezervisanja za ostale obaveze	288	(438)
Dugoročna rezervisanja za zaposlene	1	4
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	(208)	8
Ukupno	81	(426)

4. Napomene uz Izvještaj o ukupnom rezultatu (nastavak)

4.9. Ostali operativni prihodi i rashodi

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Ostali operativni prihodi		
Prihodi po osnovu naplate računovostveno otpisanih potraživanja	2.324	1.339
Dobici od prodaje opreme, koja se vodi po amortizovanom trošku	-	63
Dobici od prodaje SMI	990	1.056
Dobici od prodaje dužničkih HOV	-	221
Ostali prihodi	154	63
Ukupno ostali operativni prihodi	3.467	2.741
Ostali operativni rashodi		
Gubici od prodaje dužničkih HOV	(39)	(320)
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti poslovnih nekretnina koje se vode po fer vrijednosti	-	(16)
Ostali rashodi	(680)	(313)
Ukupni ostali operativni rashodi	(719)	(650)
Neto ostali operativni prihodi	2.748	2.092

4.10. Porez na dobit

Porez na dobit priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku sadrži tekući i odloženi porez.

Troškovi poreza na dobit priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Porez na dobit za godinu		
Tekući porez na dobit	2.109	2.325
Odloženi porez na dobit	257	(39)
Ukupno porez na dobit	2.366	2.286

Usaglašavanje poreza na dobit

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Rezultat prije poreza	25.142	25.664
Tekući porez na dobit obračunat po stopi od 10%	2.514	2.566
Usklađivanje poreske osnovice		
Umanjenje poreza za isključene prihode	(2.457)	(2.218)
Uvećanje poreza za nepriznate rashode	2.051	1.977
Efekti promjena odloženih poreza na privremene razlike	257	(39)
Porez na dobit	2.366	2.286
Prosječna efektivna stopa poreza na dobit	9,41%	8,91%

Poreski propisi određuju poresko priznate rashode i prihode za potrebe obračuna poreske osnovice, kao i iznos poresko priznatih rashoda / prihoda od ukidanja indirektnih otpisa plasmana, pri čemu se u Poreskom bilansu priznaju samo rashodi / prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana evidentirani i u Bilansu uspjeha na izloženosti klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 i 3.

Napomene uz finansijske izvještaje

4. Napomene uz Izvještaj o ukupnom rezultatu (nastavak)

4.11. Zarada po akciji

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Ukupan broj akcija	138.650	138.650
Prosječan ponderisani broj akcija	138.650	138.650
Tekuća neto dobit u '000 BAM	22.775	23.379
Zarada po akciji u BAM	164,26	168,62

U 2023. godini Banka je izvršila isplatu dividende u iznosu od 56.752 hiljada KM od neto dobiti ostvarene u 2020., 2021. i 2022. godini. U 2022. godini nije bilo isplate dividende.

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju

5.1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Gotovina u domaćoj i stranoj valuti	32.632	36.492
Sredstva kod Centralne banke	105.794	199.473
Transakcioni računi kod banaka	15.247	32.187
Umanjenje vrijednosti	(629)	(283)
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	153.044	267.869

5.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema vrsti

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Domaće organizacije nekotirane	245	241
Strane organizacije nekotirane	46	43
Ukupno vlasničke hartije od vrijednosti	291	284
Dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice Republike Srpske kotirane	82.683	85.183
Ukupno finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	82.973	85.467

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

Pregled finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema nivoima fer vrijednosti

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2023.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	291	291
Obveznice Republike Srpske koje kotiraju	-	82.683	-	82.683
Ukupno		82.683	291	82.973
31.12.2022.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	284	284
Obveznice Republike Srpske koje kotiraju	-	85.183	-	85.183
Ukupno	-	85.183	284	85.467

Iako obveznice Republike Srpske kotiraju na Berzi, na osnovu podataka o obimu trgovanja ne ispunjavaju uslove za klasifikaciju u nivo hijerarhije 1, već su klasifikovane u nivo hijerarhije 2, u hijerarhiji fer vrijednosti.

Eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti

Za eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti je primijenjen eksterni kreditni rejting države Bosne i Hercegovine. Dana 22. jula 2022. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Hartije od vrijednosti su klasifikovane u izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 te se u skladu sa tim utvrđuju očekivani kreditni gubici.

Dužnički instrumenti, koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI)

	31.12.2023.					31.12.2022.
	Nivo kreditnog rizika					
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Izloženosti koje se izmiruju	82.683	-	-	-	82.683	85.183
Nizak rizik	82.683	-	-	-	82.683	85.183
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Izloženosti koje se ne izmiruju						-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	82.683	-	-	-	82.683	85.183

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	85.183	-	-	-	85.183
Novo finansiranje	-	-	-	-	-
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti	(970)	-	-	-	(970)
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(531)	-	-	-	(531)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene (prodaja)	(1.000)	-	-	-	(1.000)
Stanje 31.12.2023.	82.683	-	-	-	82.683

Promjene ispravke vrijednost

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	110	-	-	-	110
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(18)	-	-	-	(18)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	92	-	-	-	92

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	241.743	-	-	-	241.743
Novo finansiranje	-	-	-	-	-
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti	180	-	-	-	180
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(34.877)	-	-	-	(34.877)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene (prodaja)	(121.863)	-	-	-	(121.863)
Stanje 31.12.2022.	85.183	-	-	-	85.183

Promjene ispravke vrijednost

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	377	-	-	-	377
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(267)	-	-	-	(267)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	110	-	-	-	110

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.3. Obavezna rezerva kod Centralne banke

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke u domaćoj valuti	97.871	107.500
Umanjenje vrijednosti	(568)	(133)
Ukupno	97.303	107.367

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) propisuje način obračuna i održavanja obavezne rezerve te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i iznos sredstava iznad obavezne rezerve, koji se drži na računima kod Centralne banke.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve predstavlja prosječno stanje depozita i pozajmljenih sredstava u BAM, u BAM sa valutnom klauzulom i stranim valutama (izraženim u BAM prema kursnoj listi Centralne banke, koja je važila u vrijeme trajanja obračunskog perioda). U osnovicu za obračun obavezne rezerve ne ulaze depoziti domaćih banaka i depoziti domaćih banaka u stečaju.

Stopa obavezne rezerve se primjenjuje na iznad navedenu osnovicu i iznosi 10%.

Sa ciljem usklađivanja sa politikom Evropske centralne banke (ECB) i ublažavanja uticaja rasta referentne kamatne stope ECB-a na poslovanje banaka u BiH, Centralna banka je od 1. januara 2023. godine na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti (KM) obračunavala i isplaćivala naknadu po stopi od 25 baznih poena (0,25%) te na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i domaćoj valuti sa valutnom klauzulom obračunavala i isplaćivala naknadu po stopi od 10 baznih poena (0,10%).

Od 1. jula 2023. godine, Centralna banka je na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti (KM) obračunavala i isplaćivala naknadu po stopi od 50 baznih poena (0,50%) te na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i domaćoj valuti sa valutnom klauzulom obračunavala i isplaćivala naknadu po stopi od 30 baznih poena (0,30%).

Na sredstva iznad obavezne rezerve, Centralna banka nije obračunavala naknadu tokom 2023. godine

Bruto izloženost

	31.12.2023.					31.12.2022.
	Nivo kreditnog rizika					
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Kreditni koji se izmiruju	97.871	-	-	-	97.871	107.500
Nizak rizik	97.871	-	-	-	97.871	107.500
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Kreditni koji se ne izmiruju	-	-	-	-	-	-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	97.871	-	-	-	97.871	107.500

Promjena bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Stanje 01.01.2023.	107.500	-	-	-	107.500
Novo finansiranje	3.230.846	-	-	-	3.230.846
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(3.240.475)	-	-	-	(3.240.475)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	97.871	-	-	-	97.871

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.3. Obavezna rezerva kod Centralne banke (nastavak)

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	133	-	-	-	133
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	435	-	-	-	435
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	568	-	-	-	568

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	131.312	-	-	-	131.312
Novo finansiranje	3.758.360	-	-	-	3.758.360
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(3.782.172)	-	-	-	(3.782.172)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	107.500	-	-	-	107.500

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	208	-	-	-	208
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(75)	-	-	-	(75)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	133	-	-	-	133

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.4. Krediti i potraživanja od banaka

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Plasmani stranim bankama	223.222	105.682
Umanjenje vrijednosti	(223)	(106)
Ukupno	222.999	105.576

Od kredita i potraživanja od banaka sa stanjem na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 223.222 hiljada BAM, na kredite i potraživanja od povezanih banaka se odnosi 31.397 hiljada BAM (31.12.2022.: 39.117 hiljada BAM).

Bruto izloženost

	31.12.2023. Nivo kreditnog rizika					31.12.2022.
Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja*						
Kredit koji se izmiruju	223.222	-	-	-	223.222	105.682
Nizak rizik	223.222	-	-	-	223.222	105.682
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Kredit koji se ne izmiruju	-	-	-	-	-	-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	223.222	-	-	-	223.222	105.682

*12-mjesečni PD, ponderisan izloženosti, za rizik neispunjenja ugovornih obaveza varira kako slijedi: 0,01%-1,85% za kredite u nivou kreditnog rizika 1.

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2023.	105.682	-	-	-	105.682
Novo finansiranje	34.989.616	-	-	-	34.989.616
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(34.872.076)	-	-	-	(34.872.076)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	223.222	-	-	-	223.222

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.4. Krediti i potraživanja od banaka (nastavak)

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	106	-	-	-	106
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	117	-	-	-	117
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	223	-	-	-	223

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	64.901	-	-	-	64.901
Novo finansiranje	13.599.823	-	-	-	13.599.823
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(13.559.042)	-	-	-	(13.559.042)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	105.682	-	-	-	105.682

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	160	-	-	-	160
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(54)	-	-	-	(54)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	106	-	-	-	106

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Pravna lica		
u BAM	197.390	256.271
u stranoj valuti	3.837	10.091
sa valutnom klauzulom	92.572	126.236
Ukupno bruto pravna lica	293.800	392.598
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(21.352)	(17.567)
Neto krediti pravna lica	272.448	375.031
Fizička lica		
u BAM	326.241	347.023
u stranoj valuti	-	-
sa valutnom klauzulom	103.057	135.596
Ukupno bruto fizička lica	429.298	482.619
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(24.499)	(29.124)
Neto krediti fizička lica	404.798	453.495
Ukupni bruto krediti	723.097	875.217
Ukupni neto krediti	677.246	828.527

Bruto izloženost

	31.12.2023. Nivo kreditnog rizika					31.12.2022.
Bruto izloženost - Pravna lica	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja*						
Kredit i koji se izmiruju	246.036	27.658	-	-	273.694	371.247
Nizak rizik	246.036	-	-	-	246.036	355.006
Srednji rizik	-	27.658	-	-	27.658	16.240
Kredit i koji se ne izmiruju	-	-	20.106	-	20.106	21.351
Status neizvršenja obaveza	-	-	20.106	-	20.106	21.351
Ukupno pravna lica	246.036	27.658	20.106	-	293.800	392.598
Bruto izloženost – fizička lica						
Nivo internog ocjenjivanja*						
Kredit i koji se izmiruju	385.237	29.318	-	-	414.555	466.560
Nizak rizik	385.237	-	-	-	385.237	436.755
Srednji rizik	-	29.318	-	-	29.318	29.805
Kredit i koji se ne izmiruju	-	-	14.743	-	14.743	16.059
Status neizvršenja obaveza	-	-	14.743	-	14.743	16.059
Ukupno fizička lica	385.237	29.318	14.743	-	429.298	482.619
Ukupno kredit i klijentima	631.273	56.976	34.849	-	723.098	875.217

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

*12-mjesečni PD, ponderisan izloženošću, za rizik neispunjenja ugovornih obaveza varira kako slijedi: 0,1%-4,05% za kredite u nivou kreditnog rizika 1 te 0,29%-39,35% za kredite u nivou kreditnog rizika 2, u zavisnosti od vrste proizvoda i broja dana kašnjenja klijenta

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku - Pravna lica

Bruto izloženost prema nivou internog ocjenjivanja

31.12.2023.	Bruto izloženost					Prosječan IFRS9 PD ponderisan bilansnom izloženošću				
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Nivo internog ocjenjivanja										
Kredit i koji se izmiruju	246.036	27.658	-	-	273.694	1,10%	1,20%	-	-	1,10%
Rejting 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rejting 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rejting 3	3.764	-	-	-	3.764	0,10%	-	-	-	0,10%
Rejting 4	34.689	1.589	-	-	36.278	0,30%	0,30%	-	-	0,30%
Rejting 5	52.257	4.774	-	-	57.031	0,70%	0,60%	-	-	0,70%
Rejting 6	154.748	21.022	-	-	175.770	1,70%	1,60%	-	-	1,70%
Rejting 7	400	243	-	-	643	4,10%	4,20%	-	-	4,10%
Rejting 8	178	30	-	-	208	-	7,40%	-	-	7,40%
Kredit i koji se ne izmiruju	-	-	20.106	-	20.106	-	-	100,00%	-	100,00%
Rejting 8	-	-	19.889	-	19.889	-	-	100,00%	-	100,00%
Rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rejting 10	-	-	217	-	217	-	-	100,00%	-	100,00%
Ukupno	246.036	27.658	20.106	-	293.800	-	-	-	-	-

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2023.	355.006	16.240	21.351	-	392.598
Novo finansiranje	76.590	-	-	-	76.590
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	2.062	(2.062)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(22.117)	22.117	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(165.505)	(8.637)	(339)	-	(174.481)
Otpisani iznosi	-	-	(906)	-	(906)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	246.036	27.658	20.106	-	293.800

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku - Pravna lica (nastavak)

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	3.488	2.820	11.259	-	17.567
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	41	(41)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(3.396)	3.396	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	3.622	(1.769)	2.838	-	4.691
Otpisani iznosi	-	-	(906)	-	(906)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	3.755	4.406	13.191	-	21.352

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	519.311	48.651	1.486	-	569.448
Novo finansiranje	84.902	-	-	-	84.902
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	3.547	(3.547)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(5.203)	5.203	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	(19.899)	-	19.899	-	-
Otplaćena imovina	(227.652)	(34.067)	(33)	-	(261.752)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	355.006	16.240	21.351	-	392.598

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	3.362	9.638	1.459	-	14.459
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	164	(164)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(18)	18	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	(92)	-	92	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	71	(6.672)	9.780	-	3.180
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	(72)	-	(72)
Stanje 31.12.2022.	3.488	2.820	11.259	-	17.567

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Fizička lica

Bruto izloženost prema nivou internog ocjenjivanja

31.12.2023.	Bruto izloženost					Prosječan MSFI9 PD ponderisan bilansnom izloženošću				
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Nivo internog ocjenjivanja										
Kredit i koji se izmiruju	385.238	29.317	-	-	414.555	1,00%	4,4%	-	-	1,2%
0 dana kašnjenja	302.600	14.954	-	-	317.554	0,60%	0,6%	-	-	0,6%
1-29 dana kašnjenja	82.638	11.959	-	-	94.597	2,50%	3,5%	-	-	2,6%
30-90 dana kašnjenja	-	2.404	-	-	2.404	-	33,6%	-	-	33,6%
Kredit i koji se ne izmiruju	-	-	14.743	-	14.743	-	-	100%	-	100%
Status neizvršenja obaveza	-	-	14.743	-	14.743	-	-	100%	-	100%
Ukupno	385.238	29.317	14.743	-	429.298	-	-	-	-	-

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01. 2023.	436.755	29.805	16.059	-	482.619
Novo finansiranje	88.912	-	-	-	88.912
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	8.278	(8.270)	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(16.401)	17.402	(1.001)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(2.826)	(1.909)	4.735	-	-
Otplaćena imovina	(129.481)	(7.710)	(2.567)	-	(139.758)
Otpisani iznosi	-	-	(2.475)	-	(2.475)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	385.237	29.318	14.743	-	429.298

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	9.577	4.955	14.591	-	29.123
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	189	(189)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(2.504)	2.585	(81)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(2.575)	(1.773)	4.348	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	1.118	(885)	(2.382)	-	(2.149)
Otpisani iznosi	-	-	(2.475)	-	(2.475)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	5.805	4.693	14.001	-	24.499

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Fizička lica (nastavak)

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	448.440	38.297	17.039	-	503.777
Novo finansiranje	116.569	-	-	-	116.569
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	14.374	(14.365)	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(15.514)	16.441	(927)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(3.221)	(2.077)	5.298	-	-
Otplaćena imovina	(123.892)	(8.491)	(2.760)	-	(135.143)
Otpisani iznosi	-	-	(2.584)	-	(2.584)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	436.755	29.805	16.059	-	482.619

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	8.565	5.028	15.335	-	28.928
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	334	(334)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(311)	403	(92)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(115)	(538)	653	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	1.105	396	1.306	-	2.806
Otpisani iznosi	-	-	(2.584)	-	(2.584)
Ostale promjene	-	-	(27)	-	(27)
Stanje 31.12.2022.	9.577	4.955	14.591	-	29.124

5.6. Materijalna imovina

Materijalna imovina obuhvata:

Ispravka vrijednosti	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Imovina koja se koristi u poslovne svrhe		
Građevinski objekti i zemljište	16.243	15.873
Oprema i ostala sredstva	2.582	2.425
Materijalna imovina u pripremi	1.101	2.036
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	377	503
Imovina sa pravom korištenja	1.684	1.918
Ukupno imovina koja se koristi u poslovne svrhe	21.987	22.755
Ukupno materijalna imovina	21.987	22.755

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.6. Materijalna imovina (nastavak)

Promjene na materijalnoj imovini, koja se koristi u poslovne svrhe su date u tabeli ispod:

	Građevinski objekti i zemljište '000 BAM	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva '000 BAM	Imovina sa pravom korištenja '000 BAM	Stečena materijalna imovina '000 BAM	Ukupno nekretnine i oprema '000 BAM
Nabavna vrijednost							
Stanje na dan 1. januar 2022.	28.592	18.342	1.613	2.988	3.621	366	55.522
Revalorizacija	1.428	-	-	-	-	-	1.428
Nova ulaganja	-	-	1.576	32	860	-	2.468
Prenosi	-	1.141	(1.153)	12	-	-	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	(226)	(456)	-	(376)	-	(366)	(1.424)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	29.794	19.027	2.036	2.656	4.481	-	57.994
Stanje na dan 1. januar 2023.	29.794	19.027	2.036	2.656	4.481	-	57.994
Revalorizacija	391	-	-	-	-	-	391
Nova ulaganja	-	-	739	-	-	-	739
Prenosi	615	1.039	(1.674)	20	-	-	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	(651)	(788)	-	(255)	(672)	-	(2.366)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	30.149	19.278	1.101	2.421	3.809	-	56.758
Umanjenje vrijednosti							
Stanje na dan 1. januar 2022.	13.491	15.923	-	2.334	1.903	-	33.651
Amortizacija	533	1.055	-	149	636	-	2.373
Prodaja, otpisi i druge promjene	(103)	(376)	-	(330)	24	-	(785)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	13.921	16.602	-	2.153	2.563	-	35.239
Stanje na dan 1. januar 2023.	13.921	16.602	-	2.153	2.563	-	35.239
Amortizacija	350	881	-	68	556	-	1.855
Prodaja, otpisi i druge promjene	(365)	(787)	-	(177)	(994)	-	(2.323)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	13.906	16.696	-	2.044	2.125	-	34.771
Neto knjigovodstvena vrijednost:							
Stanje na dan 31. decembar 2022.	15.873	2.425	2.036	503	1.918	-	22.755
Stanje na dan 31. decembar 2023.	16.243	2.582	1.101	377	1.684	-	21.987

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, koje se ne amortizuje, u okviru građevinskih objekata i zemljišta na dan 31.12.2023. godine iznosi 3.379 hiljada BAM (31.12.2022.: 3.431 hiljada BAM).

Osnovna sredstva u pripremi na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 1.101 hiljada BAM (31.12. 2022.: 2.036 hiljade BAM) odnose se na ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostora u iznosu od 47 hiljada BAM; ulaganja u hardver i bankomate 734 hiljada BAM i ostalu opremu u iznosu od 320 hiljada BAM, koji još nisu stavljeni u upotrebu.

Efekat revalorizacije nekretnina Banke na dan 31.12.2023. godine iznosi 3.933 hiljada BAM bruto (31.12.2022.: 3.801 hiljada BAM), a evidentiran je u okviru revalorizacionih rezervi u kapitalu u iznosu 3.540 hiljada BAM (31.12.2022.: 3.421 hiljada BAM) i odloženih poreskih obaveza u iznosu od 393 hiljada BAM (31.12.2022.: 380 hiljada BAM).

U 2023. godini pozitivan efekat revalorizacije iznosio je 391 hiljadu KM.

(U 2022. godini negativan efekat revalorizacije iznosio je 16 hiljada BAM i evidentiran je kao rashod umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha.)

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.6. Materijalna imovina (nastavak)

Imovina stečena u postupku naplate kredita

Imovinu stečenu u postupcima naplate kredita čine nekretnine i oprema. Način vrednovanja ove imovine opisan je u napomeni 3.19.

Ispravka vrijednosti	Količina	31.12.2023.	Količina	31.12.2022.
		'000 BAM*		'000 BAM*
Zemljište	1	-	1	-
Poslovni i stambeni prostor	31	-	35	-
Mašine i oprema	2	-	2	-
Ukupno	34	-	38	-

*Vrijednost u knjigovodstvenim evidencijama Banke svake pojedinačne stečene materijalne imovine je 1,00 BAM (tehnička vrijednost).

5.7. Nematerijalna imovina

	Softver	Ostalo	Investicije nematerijalne imovine u toku	Ukupno nematerijalna imovina
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januar 2022.	25.793	1.933	4.039	31.765
Nova ulaganja	-	-	1.747	1.747
Prenosi	851	265	(1.116)	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	-	-	359	359
Stanje na dan 31. decembar 2022.	26.644	2.198	5.029	33.871
Stanje na dan 1. januar 2023.	26.644	2.198	5.029	33.871
Nova ulaganja	-	-	1.373	1.373
Prenosi	3.635	42	(3.677)	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	30.279	2.240	2.725	35.244
Umanjenje vrijednosti				
Stanje na dan 1. januar 2022.	18.737	1.229	-	19.966
Amortizacija	2.306	415	-	2.721
Prodaja, otpisi i druge promjene	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2022.	21.043	1.644	-	22.687
Stanje na dan 1. januar 2023.	21.043	1.644	-	22.687
Amortizacija	2.727	417	-	3.144
Prodaja, otpisi i druge promjene	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	23.770	2.061	-	25.831
Neto knjigovodstvena vrijednost:				
Stanje na dan 31. decembar 2022.	5.601	554	5.029	11.184
Stanje na dan 31. decembar 2023.	6.509	179	2.725	9.413

Investicije nematerijalne imovine u toku na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 2.725 hiljada BAM (31. decembar 2022. 5.029 hiljada BAM) se odnose na softver i ostalu nematerijalnu imovinu, koja još nije stavljena u upotrebu.

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka nije imala interno generisane nematerijalne imovine.

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.8. Ostala aktiva

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Potraživanja po osnovu prodaje imovine Banke	17	35
Potraživanja za naknadu	154	147
Potraživanja za plate radnika	1.471	993
Potraživanja po osnovu kartica	6.515	3.763
Potraživanja po operativnim poslovima	251	251
Potraživanja za plaćeni PDV	2.084	-
Ostala potraživanja	1.250	1.328
Ukupno ostala aktiva - bruto	11.743	6.518
Umanjenje vrijednosti za plaćeni PDV	(1.563)	-
Umanjenje vrijednosti za ostalu aktivu	(561)	(454)
Ukupno ostala aktiva - neto	9.619	6.064

Potraživanja po osnovu kartica uključuju iznos od 2.536 hiljada KM koji se odnosi na izlaz gotovine iz ATM nakon vremena presjeka (2022: 1.275 hiljada KM) te se privremeno priznaje na prolaznom računu u sklopu Ostale aktive. Navedene ATM transakcije se odnose na:

- smanjenje depozita od klijenata u iznosu od 1.261 hiljada KM
- kredite po osnovu prekoračenja po tekućim računima i kreditnim karticama u iznosu od 207 hiljada KM
- potraživanja od drugih banaka u iznosu od 1.069 hiljada KM.

Bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika

	31.12.2023. Nivoi kreditnog rizika					31.12.2022.
Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
U status izmirenja	9.211	8	-	-	9.219	6.137
Nizak rizik	9.211	-	-	-	9.211	6.107
Srednji rizik	-	8	-	-	8	30
Visok rizik	-	-	-	-	-	-
U status neizmirenja	-	-	2.523	-	2.523	381
Status neizvršenja obaveza	-	-	2.523	-	2.523	381
Ukupno	9.211	8	2.523	-	11.743	6.518

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	6.107	30	381	-	6.518
Novo finansiranje	3.104	-	2.142	-	5.246
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	-	-	-	-	-
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	(22)	-	-	(22)
Stanje 31.12.2023.	9.211	8	2.523	-	11.743

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.8. Ostala aktiva (nastavak)

Promjene ispravke vrijednosti

Promjerne ispravke vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	73	-	381	-	454
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	56	(2)	1.617	-	1.671
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	54	2	(57)	-	(1)
Stanje 31.12.2023.	183	1	1.941	-	2.124

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	4.935	63	465	-	5.462
Novo finansiranje	1.172	-	-	-	1.172
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	-	-	-	-	-
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	32	84	-	116
Stanje 31.12.2022.	6.107	30	381	-	6.518

Promjene ispravke vrijednosti

Promjerne ispravke vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	119	3	397	-	519
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(31)	(3)	(16)	-	(50)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	(15)	-	-	-	(15)
Stanje 31.12.2022.	73	-	381	-	454

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.9. Primljeni depoziti i krediti od banaka

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Depoziti po viđenju		
u BAM	1	1
u stranoj valuti	-	212
Ukupno depoziti po viđenju	1	213
Oročeni depoziti		
u BAM	-	-
u stranoj valuti	-	39.285
sa valutnom klauzulom	-	-
Ukupno oročeni depoziti	-	39.285
Ukupno depoziti	1	39.498
Uzeti krediti		
u stranoj valuti	14.262	22.220
Ukupno uzeti krediti	14.262	22.220
Ukupno primljeni depoziti i krediti od banaka	14.263	61.718

Unutar primljenih depozita i kredita od banaka nije bilo depozita i uzetih kredita od povezanih lica (31.12.2022.: 39.286 hiljade BAM).

Pregled uzetih kredita od banaka

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
EBRD - Evropska banka za obnovu i razvoj	9.850	14.033
EIB - Evropska investiciona banka	4.337	8.105
MCI – Mikrokreditni fond za stabilizaciju Balkana	75	82
Ukupno	14.262	22.220

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.10. Primljeni depoziti i krediti od klijenata

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Pravna lica i preduzetnici		
Depoziti po viđenju		
u BAM	266.388	331.577
sa valutnom klauzulom	-	-
u stranoj valuti	66.652	82.115
Ukupno depoziti po viđenju pravnih lica	333.040	413.692
Oročeni depoziti		
u BAM	12.527	18.745
sa valutnom klauzulom	60.961	67.611
u stranoj valuti	12.274	15.053
Ukupno oročeni depoziti pravnih lica	85.761	101.408
Ukupno depoziti pravnih lica i preduzetnika	418.801	515.100
Fizička lica		
Depoziti po viđenju		
u BAM	242.857	221.686
sa valutnom klauzulom	46	33
u stranoj valuti	107.623	112.012
Ukupno depoziti po viđenju fizičkih lica	350.526	333.731
Oročeni depoziti		
u BAM	57.005	69.699
sa valutnom klauzulom	2	26
u stranoj valuti	114.815	94.992
Ukupno oročeni depoziti fizičkih lica	171.822	164.717
Ukupno depoziti fizičkih lica	522.347	498.448
Ukupno primljeni depoziti	941.148	1.013.548
Primljeni krediti od klijenata		
u BAM		
sa valutnom klauzulom	39.161	50.062
u stranoj valuti	-	-
Ukupno primljeni krediti od klijenata	39.161	50.062
Ukupno primljeni depoziti i krediti od klijenata	980.309	1.063.610

Depoziti od klijenata na izvještajni datum 31.12.2023. nisu umanjeni za iznos gotovine koji se odnosi na podizanje na bankomatima u iznosu od 1.261 hiljade KM.

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.10. Primljeni depoziti i krediti od klijenata (nastavak)

Pregled uzetih kredita od klijenata

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
IRB RS – Fond stanovanja Republike Srpske	20.451	23.347
IRB RS – Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	10.113	17.156
IRB RS – Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	8.465	9.389
MFRS – Projekat IFAD	132	170
Ukupno	39.161	50.062

5.11. Obaveze po osnovu dugoročnog zakupa

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Dugoročni zakupi od pravnih lica	596	951
Dugoročni zakupi od fizičkih lica	1.171	1.021
Ukupno	1.766	1.972

5.12. Odložena poreska sredstva i obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korišćenjem zakonske poreske stope od 10% (2022.: 10%).

Promjene odloženih poreskih sredstava i obaveza

	Odložena poreska sredstva '000 BAM	Odložene poreske obaveze '000 BAM
Stanje na dan 01.01.2023.	1.301	762
Efekat smanjena odloženih poreskih sredstava	(283)	-
Efekat povećanja odloženih poreskih sredstava	97	-
Efekat povećanja odloženih poreskih obaveza	-	15
Stanje na dan 31.12.2023.	1.115	777
Stanje na dan 01.01.2022.	569	546
Efekat smanjena odloženih poreskih sredstava	(37)	-
Efekat povećanja odloženih poreskih sredstava	769	-
Efekat povećanja odloženih poreskih obaveza	-	224
Efekat smanjenja odloženih poreskih obaveza	-	(8)
Stanje na dan 31.12.2022.	1.301	762

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.13. Ostale obaveze

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Obaveze prema zaposlenim	5.029	4.306
Primljeni avansi za naplatu stečene materijalne imovine	34	87
Obaveze prema dobavljačima	4.962	3.517
Obaveze za izvršenje naloga platnog prometa u zemlji	1.818	1.120
Obaveze po osnovu nenominiranih depozita	657	657
Pasivna vremenska razgraničenja	791	318
Obaveze po operativnim poslovima kartice	3.392	3.021
Obaveze za PDV	621	310
Obaveze po osnovu izlaska iz poslovnog odnosa	4.052	4.255
Ostale obaveze	3.166	2.758
Ukupno ostale obaveze	24.523	20.349

5.14. Rezervisanja za kreditni rizik neiskorištenih kredita i datih garancija

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Rezervisanja za neiskorištene kredite	1.189	1.252
Rezervisanja za garancije i druga jemstva	4.020	1.784
Ukupno rezervisanja za kreditne rizike i garancije	5.209	3.036

5.15. Rezervisanja za ostale rizike i troškove

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Dugoročna rezervisanja za zaposlene	357	358
Rezervisanja za sudske sporove	1.447	1.372
Rezervisanja za ostale obaveze	-	438
Ukupno rezervisanja za obaveze i troškove	1.804	2.168

Promjene rezervisanja za rizike i troškove

	Dugoročna reze- rvisanja za zaposlene '000 BAM	Sudski sporovi '000 BAM	Rezervisanja za ostale obaveze '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 01.01.2022.	362	1.486	-	1.848
Neto dobitak/(gubitak) priznat u izvještaju dobitku ili gubitku	(4)	(8)	438	426
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	-	(106)	-	(106)
Stanje na dan 31.12.2022.	358	1.372	438	2.168
Neto dobitak/(gubitak) priznat u izvještaju dobitku ili gubitku	(1)	208	(288)	(81)
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	-	(133)	(150)	(283)
Stanje na dan 31.12.2023.	357	1.447	-	1.804

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.15. Rezervisanja za ostale rizike i troškove (nastavak)

U sudskim sporovima sa imovinsko pravnim zahtjevima uključen je i spor koji je protiv Banke u julu 2019. godine pokrenulo privredno društvo „Bitminer Factory“ d.o.o. Gradiška (u daljem tekstu: „Bitminer“). Bitminer je podnio tužbu pred Okružnim privrednim sudom u Banjoj Luci sa zahtjevom za naknadu štete zbog zatvaranja transakcijskih računa od strane Banke, navodeći da je ukidanje računa opstruisalo njegovu inicijalnu ponudu (ICO) u vezi sa početnim projektom ulaganja u obnovljive izvore energije i rudarenje kriptovaluta u Bosni i Hercegovini.

Prvostepeni sud je 30. decembra 2021. godine usvojio većinu tužbenih zahtjeva Bitminera i obavezao Banku da isplati odštetu u iznosu od 256,3 miliona BAM (cca. 131,2 miliona EUR) („presuda“). Banka je uložila žalbu u januaru 2022. godine.

Banka je dana 18. aprila 2023. godine zaprimila presudu kojom je u potpunosti Viši privredni sud uvažio žalbe Banke, preinačio prvostepenu presudu i odbio u potpunosti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca i ta presuda je konačna, pravosnažna i izvršna („drugostepena presuda“). Bitminer je izjavio reviziju, vanredni pravni lijek, Vrhovnom sudu Republike Srpske. Postojanje revizije ne odlaže niti na drugi način utiče na pravosnažnost i izvršnost drugostepene presude.

5.16. Akcijski kapital

	Redovne akcije '000 BAM
Stanje na dan 01.01.2022.	97.055
Promjene	-
Stanje na dan 31.12.2022.	97.055
Promjene	-
Stanje na dan 31.12.2023.	97.055
Nominalna vrijednost (BAM)	700
Broj redovnih akcija (Banka nema prioriteta akcija)	138.650

Akcionare Banke na dan 31. decembar 2023. godine čine 1 većinski akcionar i 53 mala akcionara: domaćih i stranih pravnih i fizička lica sa učešćem od:

	% učešća
UniCredit S.p.A. Italija	99,629%
Mali akcionari	0,371%
	100,00%

Članovi Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke na dan 31. decembra 2023. godine ne posjeduju akcije Banke.

Sve akcije Banke izlistane su na Banjalučkoj berzi. Cijena akcija na dan zadnjeg trgovanja u 2023. godini (03.10.2023.) iznosila je 1.810,00 BAM (2022.: 1.800,00 BAM).

Napomene uz finansijske izvještaje

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.17. Preuzete kreditne obaveze i date finansijske garancije

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Plative garancije		
u BAM	11.698	9.622
u stranoj valuti	14.741	16.104
Ukupno plative garancije	26.440	25.726
Činidbene garancije		
u BAM	49.124	50.253
u stranoj valuti	27.782	34.844
Ukupno činidbene garancije	76.907	85.097
Neiskorišteni krediti i garancije		
u BAM	76.090	86.545
u stranoj valuti	-	-
Ukupno neiskorišteni krediti i garancije	76.090	86.545
Akreditivi u stranoj valuti	267	313
Ukupno potencijalne obaveze po neiskorištenim kreditima i garancijama i datim garancijama i drugim jemstvima	179.703	197.681

Na dan 31.12.2023. godine, rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija iznosila su 5.209 hiljade BAM (31.12.2022: 3.036 hiljade BAM).

Bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika

	31.12.2023. Nivoi kreditnog rizika					31.12.2022.
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Kredit koji se izmiruju						
Nizak rizik	157 774	-	-	-	157 774	169.536
Srednji rizik	-	21 910	-	-	21 910	28.075
Kredit koji se ne izmiruju						
Status neizvršenja obaveza	-	-	19	-	19	70
Ukupno	157 774	21 910	19	-	179 703	197.681

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Stanje 01. 01.2023.	169.536	28.075	70	-	197.681
Novo finansiranje	102.037	5.218	-	-	107.255
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	1.046	(1.045)	(1)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(1.882)	1.890	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(10)	(1)	11	-	-
Otplaćena imovina	(112.953)	(12.228)	(52)	-	(125.232)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	157.774	21.910	19	-	179.703

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju (nastavak)

5.17. Preuzete kredite obaveze i date finansijske garancije (nastavak)

Promjene rezervisanja

Rezervisanje	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2023.	1.444	1.558	34	-	3.036
Novo finansiranje	668	684	-	-	1.352
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	21	(21)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(216)	217	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	(8)	(1)	8	-	-
Otplaćena imovina	(622)	1.468	(25)	-	821
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2023.	1.288	3.904	17	-	5.209

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	223.518	15.466	76	-	239.060
Novo finansiranje	106.654	-	-	-	104.916
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	864	(862)	(2)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(25.727)	25.742	(15)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(61)	(2)	63	-	-
Otplaćena imovina	(135.712)	(12.269)	(52)	-	(148.033)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	169.536	28.075	70	-	197.681

Promjene rezervisanja

Rezervisanje	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	798	2.825	59	-	3.682
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	55	(55)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(50)	59	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(5)	-	5	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	646	(1.271)	(22)	-	(646)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	1.444	1.558	34	-	3.036

Napomene uz finansijske izvještaje

6. Izvještavanje po segmentima

U skladu sa unutrašnjom organizacijom poslovanja, Banka vrši segmentaciju klijenata kako slijedi:

- „Preduzeća i javni sektor“: velika, srednja i mala preduzeća i javni sektor,
- „Maloprodaja“: fizička lica, preduzetnici i mikro preduzeća,
- „Ostalo“: kapital i rezerve, upravljanje aktivom i pasivom, ostale centralizovane operacije te ostala imovina i obaveze, koje nisu pridružene drugim segmentima.

Izvještaji po segmentima su pripremljeni u skladu sa internim upravljačkim izvještajima Banke i dodatno su usklađeni sa finansijskim izvještajima u ovim napomenama.

Pri mjerenju poslovnih rezultata se primjenjuju interne cijene bazirane na specifičnim cijenama proizvoda i usluga, određene valute i ročnosti u skladu sa internom metodologijom.

Budući da Banka većinom posluje u Republici Srpskoj, Bosni i Hercegovini, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

Izvještaj o dobitku ili gubitku po segmentima

31.12.2023.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neto prihodi od kamata	13.718	31.962	3.077	48.757	(1)	48.757
Neto prihodi od naknada i provizija	6.114	12.681	(110)	18.685	(1.861)	16.824
od čega paketi i vođenje računa	136	5.330	-	5.466	191	5.658
od čega transakcije platnog prometa	2.480	4.183	-	6.663	(200)	6.464
od čega kartično poslovanje	219	891	-	1.110	(114)	996
od čega naknade po osnovu kredita	118	731	-	849	13	862
od čega poslovi kupoprodaje efektivne	1.828	1.425	(38)	3.215	(1.825)	1.390
od čega poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.331	89	-	1.420	-	1.420
od čega ostale naknade i provizije	1	32	(72)	(38)	73	35
Neto prihod od finansijskih instrumenata	539	-	(35)	504	1.900	2.404
Ukupni operativni prihodi	20.371	44.643	2.933	67.946	39	67.985
Troškovi zaposlenih	(2.489)	(5.465)	(10.755)	(18.709)	(1)	(18.710)
Troškovi amortizacije	(432)	(2.474)	(2.024)	(4.930)	(68)	(4.998)
Ostali administrativni troškovi	(1.023)	(5.800)	(5.582)	(12.405)	(2.284)	(14.689)
Indirektni i ostali alocirani troškovi	(5.195)	(12.929)	18.124	-	-	-
Ukupno operativni troškovi	(9.139)	(26.668)	(237)	(36.044)	(2.353)	(38.397)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	11.232	17.975	2.696	31.902	(2.314)	29.588
Neto (gubici) / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike	(5.646)	2.319	(773)	(4.100)	(3.176)	(7.276)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	(5.646)	2.319	(773)	(4.100)	(3.194)	(7.294)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	18	18
Rezervisanja za rizike i troškove	(1.308)	(2.083)	1.118	(2.273)	2.354	81
Ostali operativni prihodi	28	1.854	1.382	3.264	(516)	2.748
Troškovi integracije	-	-	(193)	(193)	193	-
Rezultat prije poreza	4.305	20.065	4.229	28.600	(3.458)	25.142
Porez na dobit	(3.374)	(478)	956	(2.895)	529	(2.366)
Rezultat poslije poreza	931	19.588	5.186	25.705	(2.930)	22.775

6. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o dobitku ili gubitku po segmentima

31.12.2022.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neto prihodi od kamata	14.477	30.000	2.485	46.962	(39)	46.923
Neto prihodi od naknada i provizija	5.216	11.677	(134)	16.760	-	16.760
od čega paketi i vođenje računa	143	4.774	-	4.916	87	5.003
od čega transakcije platnog prometa	2.830	4.125	5	6.960	(177)	6.783
od čega kartično poslovanje	162	877	-	1.039	(173)	865
od čega naknade po osnovu kredita	135	830	-	965	57	1.023
od čega poslovi kupoprodaje efektivne	394	872	(12)	1.255	37	1.292
od čega poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.553	135	-	1.688	-	1.688
od čega ostale naknade i provizije	1	64	(127)	(62)	169	107
Neto prihod od finansijskih instrumenata	2.641	817	(83)	3.375	99	3.474
Ukupni operativni prihodi	22.335	42.494	2.268	67.097	60	67.157
Troškovi zaposlenih	(2.393)	(6.094)	(10.360)	(18.848)	216	(18.632)
Troškovi amortizacije	(456)	(2.483)	(2.006)	(4.946)	(148)	(5.094)
Ostali administrativni troškovi	(1.395)	(6.036)	(4.417)	(11.848)	(2.596)	(14.444)
Indirektni i ostali alocirani troškovi	(5.066)	(11.292)	16.358	-	-	-
Ukupno operativni troškovi	(9.311)	(25.906)	(425)	(35.641)	(2.529)	(38.171)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13.024	16.588	1.843	31.456	(2.469)	28.987
Neto (gubici) / povrti od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike	(1.966)	(3.168)	42	(5.092)	105	(4.987)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	(1.966)	(3.168)	42	(5.092)	(162)	(5.254)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	267	267
Rezervisanja za rizike i troškove	(1.963)	(2.239)	1.246	(2.956)	2.530	(426)
Ostali operativni prihodi	127	1.012	2.623	3.761	(1.670)	2.091
Rezultat prije poreza	9.222	12.193	5.754	27.169	(1.505)	25.664
Porez na dobit	(1.248)	(434)	(802)	(2.485)	199	(2.286)
Rezultat poslije poreza	7.974	11.759	4.952	24.685	(1.307)	23.379

Napomene uz finansijske izvještaje

6. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima

31.12.2023.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	153.054	153.054	(9)	153.044
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	82.973	82.973	-	82.973
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	267.916	412.091	320.319	1.000.327	(2.779)	997.548
Obavezna rezerva kod CB	-	-	97.303	97.303	-	97.303
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	223.016	223.016	(17)	222.999
Kredit i potraživanja od komitenata	267.916	412.091	-	680.008	(2.762)	677.246
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	31.020	31.020	380	31.400
Odložena poreska sredstva	-	-	993	993	338	1.331
Ostala aktiva	-	-	-	11.585	(1.966)	9.619
Ukupno imovina	267.916	412.091	588.359	1.279.952	(4.036)	1.275.916
Obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	406.589	575.487	14.263	996.338	-	996.338
Depoziti i krediti od banaka	-	-	14.263	14.263	-	14.263
Depoziti i krediti od komitenata	405.993	574.316	-	980.309	-	980.309
Obaveze po osnovu zakupa	596	1.171	-	1.766	-	1.766
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-
Poreske obaveze	-	-	941	941	(164)	777
Ostale obaveze	-	-	24.523	24.523	-	24.523
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	-	-	4.116	4.116	1.093	5.209
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	1.805	1.805	-	1.805
Ukupno obaveze	406.589	575.487	45.648	1.027.723	929	1.028.652
Ukupno kapital i rezerve	931	19.588	231.710	252.229	(4.965)	247.264
<i>Od toga neto dobit za tekuću godinu</i>	931	19.588	5.186	25.705	(2.930)	22.775
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	407.519	595.075	277.358	1.279.952	(4.036)	1.275.916

6. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima

31.12.2022.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	267.886	267.886	(17)	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	1	1	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	85.467	85.467	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	362.356	467.594	213.010	1.042.960	(1.490)	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	-	-	107.500	107.500	(133)	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	105.510	105.510	66	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	362.356	467.594	0	829.951	(1.424)	828.527
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	33.416	33.416	523	33.939
Odložena poreska sredstva	-	-	1.126	1.126	175	1.301
Ostala aktiva	-	-	-	6.587	(523)	6.064
Ukupno imovina	362.356	467.594	600.906	1.437.443	(1.333)	1.436.110
Obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	249	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	515.630	547.980	61.718	1.125.328	1.972	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	-	-	61.718	61.718	-	61.718
Depoziti i krediti od klijenata	515.630	547.980	-	1.063.610	-	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	1.972	1.972
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-
Poreske obaveze	-	-	1.206	1.206	-	1.206
Ostale obaveze	-	-	22.764	22.764	(2.415)	20.349
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	-	-	1.979	1.979	1.057	3.036
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	1.974	1.974	194	2.168
Ukupno obaveze	515.630	547.980	89.641	1.153.251	1.057	1.154.308
Ukupno kapital i rezerve	7.974	11.759	264.460	284.192	(2.390)	281.802
<i>Od toga neto dobit za tekuću godinu</i>	7.974	11.759	4.952	24.685	(1.306)	23.379
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	523.604	559.738	354.101	1.437.443	(1.333)	1.436.110

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za godine, koje se završavaju na dan 31.12.2023. i 31.12.2022. godine) predstavljaju prihode generisane od prodatih proizvoda i izvršenih usluga prema klijentima iz ovih segmenata.

Rezultat svakog segmenta uključuje navedene prihode ostvarene iz poslovanja sa pripadajućom grupom klijenata, kao i pripadajuće troškove. To predstavlja pristup po kojem se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, s ciljem alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata. Prihodi Banke od glavnih usluga detaljno su prikazani u napomenama 4.1. i 4.2. uz finansijske izvještaje.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima, koje Banka preuzima u poslovnim aktivnostima, se provodi kroz sistem strategija, politika, programa, procedura rada i utvrđenih limita, koji se kontinuirano nadograđuju u skladu sa promjenama u zakonskoj regulativi, promjenama poslovnih aktivnosti zasnovanim na tržišnim kretanjima i razvoju novih proizvoda, kao i kroz usvajanje standarda Grupe u pogledu upravljanja rizicima. Na nivou Grupe djeluje cjelokupan sistem upravljanja rizicima zasnovan na definisanom apetitu za rizik, strategijama rizika i operativnim politikama i procedurama te postavljenim limitima rizika.

Nadzorni odbor i Uprava Banke propisuju načela cjelokupnog upravljanja rizicima te donose strategije rizika, koje pokrivaju to područje poslovanja. Odbor za rizike razmatra i izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojenih politika i drugih procedura za upravljanje rizicima, kao i adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema za upravljanje rizicima.

U skladu sa politikama Grupe, Banka ima implementiran standardni pristup kreditnom riziku prema Bazel III sporazumu i to putem IT platforme, koja je usklađena sa zahtjevima tih standarda.

Upravljanje rizicima je u nadležnosti člana Uprave Banke zaduženog za upravljanje rizicima i organizovano je kroz sljedeće organizacione jedinice:

- Operacije kreditnog rizika i
- Strateški, kreditni i integrisani i drugi rizici.

U okviru Operacija kreditnog rizika postoje tri odjeljenja: Odobravanje kreditnog rizika, Monitoring i upravljanje specijalnim plasmanima za pravna lica i Monitoring i upravljanje specijalnim plasmanima za fizička lica. U okviru Strateškog, kreditnog i integrisanog i drugih rizika takođe su dva odjeljenja: Integrisani rizik, planiranje i izvještavanje i Finansijski i ne-finansijski rizici. Upravljanje kolateralima, politike i procedure je funkcija koja djeluje u okviru Strateškog, kreditnog i integrisanog i drugih rizika.

Najznačajnije vrste rizika, kojima je Banka izložena, su:

- kreditni rizik,
- rizik likvidnosti,
- tržišni rizik i
- operativni rizik.

7.1. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku, koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne ispunji svoje obaveze po ugovorima o kreditiranju, što rezultira finansijskim gubitkom za Banku. Preuzimanje kreditnog rizika je regulisano specifičnim pravilima i principima, koje su definisali Grupa i lokalni regulator za područja kreditnih strategija, politika, razvoja modela, koncentracije rizika, upravljanja kolateralima, uvođenja novih proizvoda, monitoringa i izvještavanja. Izloženošću kreditnom riziku se upravlja u skladu sa važećim strategijama i politikama Banke, kao i drugim internim aktima, koja su propisali Nadzorni odbor i Uprava Banke. Strategijama kreditnog rizika su definisani glavni strateški ciljevi te određeni limiti u preuzimanju kreditnog rizika u poslovanju sa svim segmentima klijenata.

Opšti principi i pravila upravljanja kreditnim rizikom su definisani Grupnim politikama, a Banka ih primjenjuje u svom poslovanju u skladu sa zahtjevima regulatora i Grupnim standardima i najboljom praksom.

Mjerenje kreditnog rizika

U mjerenju kreditnog rizika uglavnom su zastupljeni sljedeći faktori: rizik gubitka, koji proizlazi iz nesolventnosti dužnika i rizik gubitka, koji proizlazi iz promjene ocjene rizičnosti klijenta. Faktori, koji se uzimaju u obzir su i ukupna kreditna izloženost, koja uključuje bilansne i vanbilansne pozicije Banke te kvalitet i vrijednost instrumenata obezbjeđenja.

Kreditni rizik se mjeri na nivou pojedinog korisnika kredita / transakcije i na nivou ukupnog portfolija.

Banka uz podršku Grupe razvija i uspostavlja i sistem mjerenja kreditnog rizika na portfolio osnovi primjenjujući Basel III osnovne parametre kreditnog rizika za kalkulaciju očekivanog gubitka iz kreditnog portfolija te kalkulaciju rizične aktive i internih kapitalnih zahtjeva za pokriće neočekivanih gubitaka zbog kreditnog rizika na osnovu obračuna kreditnog VaR („Value at Risk“). Kreditni VaR kao mjera ekonomskog / internog kapitala takođe je i osnovni input za definisanje kreditnih strategija, analizu kreditnih limita i koncentracije rizika.

Uspostavljeni sistem izvještavanja analizira glavne pokretače i komponente kreditnog rizika i njihovu dinamiku kako bi se po potrebi i na vrijeme preduzele korektivne aktivnosti. Izvještaji sadrže informacije o promjenama u veličini i kvalitetu kreditnog portfolija na nivou segmenta klijenata i za Banku.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Politike kontrole rizika

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentracije kreditnog rizika gdje god je takav rizik utvrđen, a posebno u pogledu pojedinih klijenata i/ili grupa te industrijskih sektora.

Banka uspostavlja nivo kreditnog rizika, koji preuzima, postavljanjem ograničenja na iznos rizika prihvaćenog u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupe, odnosno industrijske sektore. Takvi rizici se prate na redovnom kvartalnom nivou kroz izvještaj o koncentraciji izloženosti po industrijskim sektorima i usklađenosti sa usvojenom industrijskom strategijom, a o čemu se izvještava Kreditni odbor Banke.

Dodatno, kroz redovni mjesečni izvještaj za Odbor za finansijske i kreditne rizike, Upravljanje rizicima izvještava Odbor za finansijske i kreditne rizike o definisanim limitima na nivou Banke. O koncentraciji kreditnog rizika se redovno informišu Odbor za rizike i Nadzorni odbor.

Odbor za finansijske i kreditne rizike, Uprava i Nadzorni odbor Banke se redovno informišu i o svim značajnim promjenama u iznosu i kvalitetu portfolija.

Kreditnim rizikom takođe se upravlja i redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih podmirivanja obaveza otplate glavnice i kamate te promjenom kreditnih limita gdje je potrebno.

Radi minimalizacije rizika u kreditnom poslovanju, Banka ima uspostavljen sistem sa politikama za definisanje, procjenu i tretman kolaterala, koji služi za osiguranje naplate potraživanja te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima prihvatljiv kolateral. Prihvatljiv kolateral predstavlja zalog, koji ima poznato aktivno tržište i stabilne cijene, čija je vrijednost zadovoljavajuća u odnosu na potraživanja Banke i koji je dovoljan da zaštiti Banku od mogućeg gubitka glavnice, kamata, naknade i troškova naplate.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna bruto izloženost kreditnom riziku za bilansne i vanbilansne stavke

	Napomena	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Bilansna aktiva			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.1.	153.044	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5.2.	82.973	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		997.548	1.041.470
Obavezna rezerva kod Centralne banke	5.3.	97.303	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	5.4.	222.999	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	5.5.	677.246	828.527
Ostala aktiva	5.8.	9.619	6.064
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		1.243.185	1.400.871
Vanbilansna aktiva	5.17.		
Garancije i druga jemstva		103.346	110.823
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije		76.357	86.858
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku		179.703	197.681
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		1.422.888	1.598.552

Banka uzima kolaterale za kredite i potraživanja u obliku novčanih depozita, garancija, hipoteka nad nekretninama te drugih osiguranja nad imovinom i garancijama. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala, odnosno nekretnina, se rade već prilikom odobravanja kreditnog zahtjeva, odnosno sastavni su dio procesa odobravanja kreditnih zahtjeva klijenata.

Ponovne procjene se rade u skladu sa definisanim principima i pravilima sistema upravljanja kolateralima.

Da bi bile priznate kao kolateral nekretnine je potrebno redovno pratiti i revidirati vrijednost i to stambene nekretnine jednom u tri godine, a poslovne jednom godišnje. Učestalije praćenje i provjera su potrebni u slučaju značajnih promjena tržišnih uslova.

U svrhu usklađivanja sa grupnim tehnikama smanjenja kreditnog rizika, Banka je implementirala funkcionalnost automatskog praćenja isteklih polisa osiguranja nekretnina i isteklih procjena i uvedeni su korektivni faktori u slučaju valutne neusklađenosti kolaterala i plasmana. Korektivni faktori se ne primjenjuju ukoliko je kolateral nekretnina ili pokretnina u EUR/BAM valuti za vrijeme dok je na snazi valutni odbor.

Alokacija kolaterala na kredit vrši se u skladu sa pravilima prioritizacije. Alokacija kolaterala na pojedinačnu izloženost ne prelazi izloženost tog plasmana. Na tržišnu vrijednost kolaterala primjenjuju se umanjenja (u zavisnosti od vrste kolaterala - stambene nekretnine 30%, poslovne nekretnine 40%-50%, u zavisnosti od toga da li postoji valutna neusklađenost haircut zvisi od vrste valute te u zavisnosti od toga da li postoji ročna neusklađenost između roka dospijanja kredita i kolaterala). Založeni depoziti nalaze se na računu davaoca kolaterala u Banci i blokirani su za cijelo vrijeme trajanja zaloga.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Prikaz bruto i neto izloženosti Banke kreditnom riziku prikazan je ispod:

31.12.2023.	Izloženosti u statusu izmirenja			Izloženosti u statusu neizmirenja			Ukupno		
Finansijski instrumenti	Bruto	ECL	Neto	Bruto	ECL	Neto	Bruto	ECL	Neto
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Finansijski instrumenti koji se umanjuju za ECL									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	153.674	(629)	153.044	-	-	-	153.674	(629)	153.044
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.009.342	(19.450)	989.892	34.849	(27.192)	7.657	1.044.191	(46.642)	997.549
Obavezna rezerva kod Centralne banke	97.871	(568)	97.303	-	-	-	97.871	(568)	97.303
Kredit i potraživanja od banaka	223.222	(223)	222.999	-	-	-	223.222	(223)	222.999
Kredit i potraživanja od klijenata	688.249	(18.659)	669.590	34.849	(27.192)	7.657	723.098	(45.851)	677.247
Ostala aktiva	11.743	(2.124)	9.619	-	-	-	11.743	(2.124)	9.619
Finansijski instrumenti koji se ne umanjuju za ECL									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	82.973	(92)	82.973	-	-	-	82.973	(92)	82.973
Ukupno	1.257.731	(22.295)	1.235.529	34.849	(27.192)	7.657	1.292.580	(49.487)	1.243.186

31.12.2022.	Izloženosti u statusu izmirenja			Izloženosti u statusu neizmirenja			Ukupno		
Finansijski instrumenti	Bruto	ECL	Neto	Bruto	ECL	Neto	Bruto	ECL	Neto
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Finansijski instrumenti koji se umanjuju za ECL									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	268.152	(283)	267.869	-	-	-	268.152	(283)	267.869
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.051.001	(21.028)	1.029.973	37.398	(25.901)	11.497	1.088.399	(46.929)	1.041.470
Obavezna rezerva kod Centralne banke	107.500	(133)	107.367	-	-	-	107.500	(133)	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.682	(106)	105.576	-	-	-	105.682	(106)	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	837819	(20789)	817.030	37.398	(25.901)	11.497	875.217	(46.690)	828.527
Ostala aktiva	6137	(73)	6.064	381	(381)	-	6.518	(454)	6.064
Finansijski instrumenti koji se ne umanjuju za ECL									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.467	(110)	85.467	-	-	-	85.467	(110)	85.467
Ukupno	1.410.757	(21.494)	1.389.373	37.779	(26.282)	11.497	1.448.536	(47.776)	1.400.870

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Primljeni kolaterali i drugi instrumenti obezbjeđenja kredita

Banka definiše politiku upravljanja tehnikama za ublažavanje kreditnog rizika, koja ima za cilj da obezbijedi optimalno upravljanje instrumentima obezbjeđenja i ublaži potencijalne gubitke po plasmanima u slučaju neizvršenja obaveza.

Efikasna primjena tehnika ublažavanja kreditnog rizika u poslovnim procesima Banke dovodi do optimizacije korišćenja kapitala.

Procjena kolaterala je jedan od osnovnih elemenata procesa odobravanja kredita, pored ocjene kreditne sposobnosti klijenta.

Kvalitet klijenta zasniva se na ocjeni kreditne sposobnosti i kvalitetu poslovnog odnosa sa Bankom. Kolateral nikada ne može biti zamjena za rejting klijenta. Ukoliko rejting ili kreditna sposobnost klijenta nisu adekvatni, kredit se ne može odobriti. Instrumenti kolaterala služe Banci da se zaštiti u slučaju kašnjenja, kada dužnik nije u mogućnosti da izvrši plaćanja.

Osnovni uslov za prihvatanje instrumenata obezbjeđenja je pravno izvršenje. Neophodno je uložiti brižne napore i marljivo raditi na tome da mogućnost naplate iz instrumenata obezbjeđenja ne bude ugrožena iz pravnih razloga.

Potrebno je pažljivo i adekvatno upravljanje kolateralom, u smislu kontinuiranog praćenja i procjene. Procijenjeni kolateral mora se redovno pratiti, najmanje jednom godišnje. Redovnije praćenje i nadzor potrebni su u slučaju značajnih promjena tržišnih uslova.

U primjeni tehnike ublažavanja kreditnog rizika, Banka ističe značaj procesa i kontrole zahtjeva pravne zaštite, kao i procjenu podobnosti kolaterala.

31.12.2023.	Alocirana vrijednost kolaterala					Ukupno instrumenti zaštite	Neto izloženost
	Bruto izloženost	Depoziti	Primljene garancije	Hipoteke	Ostalo		
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Bilansna aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	153.044	-	-	-	-	-	153.044
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	82.973	-	-	-	-	-	82.973
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	997.548	3.473	80.241	138.356	11.850	233.920	763.628
Obavezna rezerva kod CB	97.303	-	-	-	-	-	97.303
Kredit i potraživanja od banaka	222.999	-	-	-	-	-	222.999
Kredit i potraživanja od komitenata	677.246	3.473	80.241	138.356	11.850	233.920	443.326
Ostala aktiva	9.619	-	-	-	-	-	9.619
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.243.185	3.473	80.241	138.356	11.850	233.920	1.009.265
Vanbilansna aktiva							
Garancije i druga jemstva	103.346	2.811	3.585	9.249	4.954	20.599	82.747
Odobrena prekoračenja, okvirni kredit i garancije	76.357	1.059	-	3.988	204	5.251	71.106
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	179.703	3.870	3.585	13.237	5.158	25.850	153.853
Ukupna bilansna i vanbilansna izloženost	1.422.888	7.343	83.826	151.593	17.008	259.770	1.163.118

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Primljeni kolaterali i drugi instrumenti obezbjeđenja kredita (nastavak)

31.12.2022.	Alocirana vrijednost kolaterala						Neto izloženost '000 BAM
	Bruto izloženost	Depoziti	Primljene garancije	Hipoteke	Ostalo	Ukupno instrumenti zaštite	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Bilansna aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	199.473	-	-	-	-	-	199.473
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	-	-	-	-	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.467	-	-	-	-	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.041.470	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	730.445
Obavezna rezerva kod CB	107.367	-	-	-	-	-	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	-	-	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	828.527	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	517.502
Ostala aktiva	6.064	-	-	-	-	-	6.064
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.332.475	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	1.021.450
Vanbilansna aktiva							
Garancije i druga jemstva	110.823	2.039	3.238	22.670	4.550	32.497	78.326
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije	86.858	28	-	9.203	500	9.731	77.127
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	197.681	2.067	3.238	31.873	5.050	42.227	155.454
Ukupna bilansna i vanbilansna izloženost	1.530.156	5.009	107.460	205.620	35.164	353.253	1.176.904

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (ECL)

Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine, kao što je prethodno objašnjeno u Napomeni 2.7.

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli u sljedeće grupe:

- Nivo 1 i 2: krediti koji se izmiruju (performing), i
- Nivo 3: krediti koji se ne izmiruju (non performing).

Finansijska imovina, koju čine hartije od vrijednosti (HoV), je klasifikovana u nivo 1 kreditnog rizika, u skladu sa ABRS regulativom, kojom je definisano da se za sve plasmane centralnim vladama dodjeljuje nivo 1, dok je, u skladu sa grupnim pristupom, u izvještajima prema Grupi, Banka iste klasifikovala u nivo 2, s obzirom da nemaju investicijski rang („noninvestment grade“).

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke uključuje i komponentu FLI (forward looking information), odnosno uzima u obzir uticaj makroekonomskih kretanja na kreditni rizik kome je Banka izložena.

Definicija statusa neizvršenja obaveza i oporavka

Klijent se nalazi u statusu neizvršenja obaveza ukoliko kasni sa plaćanjem materijalnog iznosa više od 90 uzastopnih kalendarskih dana ili kada je malo vjerovatno da će jednu od svojih obaveza platiti u cijelosti (UTP događaj).

Banka i Grupa primjenjuju brojač dana kašnjenja koji uzima u obzir prag materijalnosti. Značajna materijalna odgovornost se preuzima kada su potraživanja Banke od pravnih lica veća od 1.000 KM i 1% izloženosti dužnika, a od fizičkih lica veća od 1% izloženosti dužnika i 200 KM.

Period naplate se definiše kao pokazatelj sposobnosti i spremnosti zajmoprimca da ispuní ugovorne uslove naplate.

Ovaj period takođe ima za cilj da spriječi ponavljanje kašnjenja dužnika ubrzo nakon plaćanja / sporazuma / stupanja na snagu odlaganja.

Period naplate (reaging) podrazumijeva da se u tom periodu ne može dogoditi novi događaj neizvršenja obaveza i da iznos dospjelih potraživanja ne smije prelaziti definisani prag materijalnosti.

Proces procjene PD-a

Vjerovatnoća neizvršenja obaveza (PD) je procjena vjerovatnoće neizvršenja obaveza, odnosno prelaska klijenta u status neizvršenja obaveza. Ona daje procjenu vjerovatnoće da klijent neće moći izmiriti svoje obaveze u određenom vremenskom periodu.

Vjerovatnoća neizvršenja obaveza (PD) odražava 12-mjesečnu vjerovatnoću neizvršenja obaveza zasnovanu na dugoročnom prosjeku jednogodišnje stope neizvršenja obaveza koja se zatim prilagođava na određeni trenutak, kao što je detaljnije opisano u nastavku.

Postoje dva pristupa određivanju PD-a za potrebe izračunavanja umanjenja vrijednosti.

Za portfolio niskog rizika (sovereign, banke), Grupni koeficijent se primenjuje na PD na osnovu modela rejtinga grupe, a za ostatak portfolija se koriste interni podaci Banke, odnosno PD kreirani na osnovu podataka o istorijskoj stopi neizvršenja obaveza od pojedinačne grupe izloženosti na osnovu dana kašnjenja i vrsta proizvoda.

EAD

EAD (Exposure at Default) predstavlja mjeru izloženosti u trenutku događaja neizvršenja obaveza. Trajanje EAD-a dobija se uzimajući u obzir očekivane promjene u budućim periodima, na osnovu plana otplate.

Navedena procjena uključuje bilansne i vanbilansne stavke (garancije, akreditive i neiskorišteni dio kredita i okvira za garancije), kasnije ponderisane tzv. CCF faktorom (faktor kreditne konverzije).

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

LGD

LGD (Loss Given Default) predstavlja postotak procijenjenog gubitka, a time i očekivane stope povrata, na datum nastanka događaja neizvršenja obaveze. Za procjenu LGD-a, Banka je segmentirala portfolio za privredu i stanovništvo u homogene portfolije na osnovu ključnih karakteristika koje su relevantne za procjenu budućih novčanih tokova. Korišteni podaci zasnovani su na istorijski prikupljenim podacima o gubicima i uključuju širi skup karakteristika transakcije (npr. tip proizvoda).

LGD se izračunava na osnovu stope oporavka i diskontovanih vrijednosti kolaterala nakon primjene haircut-a i faktora efikasnosti (izračunatih na osnovu istorijskih informacija o zaduženju kolaterala).

Prilagođavanja PD i LGD primjenjuju se prema zahtjevima MSFI 9:

- Primijena PIT prilagođavanja umjesto TTC;
- Uključivanje FLI informacije;
- Proširivanje parametara kreditnog rizika u višegodišnjoj perspektivi.

Objedinjavanje informacija o budućim kretanjima

Budući da MSFI 9 zahtijeva korištenje PD-ova u trenutku vremena kao i one koji su usmjereni na buduća kretanja, TTC krivulje doživotnog PD-a se prilagođavaju uz pomoć delta zadane stope neizvršenja (komponenta usmjerena na buduća kretanja) koju obezbjeđuje Grupna (Satelitski modeli), koja se primjenjuje na vrhu najnovije stope neizvršenja obaveza (Default Rate, PIT komponenta). Grupa ima poseban tim koji razvija modele za dobijanje ocjena forward-looking parametara, odnosno PD/LGD delti po državama, koje se potom ugrađuju u lokalne PD/LGD modele. Uloga Banke u razvoju satelitskih modela se ogleda u dostavljanju vremenskih serija podataka koja se koristi kao input modela. Ocjene forward-looking parametara se dobijaju na nivou države, pri čemu Grupa agregira podatke, kreirajući tako objedinjen uzorak za Bosnu i Hercegovinu korišćen pri modelovanju. Vremenska serija se ažurira na svake dve godine čime se dobija nova parametrizacija satelitskih modela. Ključni korak u razvoju satelitskih modela jeste izbor nezavisnih promjenljivih modela (makro-ekonomske promjenljive, npr. GDP, stopa nezaposlenosti, cijene nafte i drugih prirodnih resursa, indeks potrošačkih cijena itd.) - te se isto radi kroz razne statističke procese u kombinaciji sa domenskim znanjem u cilju dobijanja jednostavnih, intuitivnih i robusnih ocjena forward-looking parametara. Validaciju modela vrši Grupa prije nego što dostavi konačne delte koje Banka primjenjuje.

Odabir satelitskih modela ima za cilj da osigura odgovarajuće usklađivanje između različitih procesa koji unutar Banke predviđaju upotrebu makroekonomskih procjena (npr. portfolio strategija, budžetiranje, testiranje otpornosti na stres).

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Objedinjavanje informacija o budućim kretanjima (nastavak)

Satelitski modeli su zasnovani na internim procjenama prognoza makroekonomskih pokazatelja i razvijeni su prema poznatim ekonometrijskim modelima. Ključni pokretači kreditnog rizika su: rast BDP-a, stopa nezaposlenosti, inflacija, prosječna plata i indeks cijena nekretnina na osnovu čega se kreira lista varijabli koje se koriste za satelitski model.

Standard MSFI 9 zahtijeva da procjena očekivanih kreditnih gubitaka odražava nepristrasan iznos ponderisan vjerovatnoćom koji se utvrđuje procjenom niza mogućih ishoda.

Odabrani pristup je podrazumijevao korištenje dva različita makroekonomska scenarija i pondera vjerovatnoće za svaki, tačnije jedan osnovni i jedan negativni scenarij. Odjeljenje za istraživanja UniCredit-a priprema polugodišnje makroekonomske prognoze prema osnovnim i alternativnim negativnim scenarijima. Svaki scenarij predviđa trogodišnje prognoze uključujući sve relevantne makroekonomske faktore razmatrane u satelitskim modelima (kao što je prikazano u tabeli ispod). Svakom scenariju se dodjeljuje vjerovatnoća nastanka, koju definiše Odjeljenje za istraživanja UniCredit-a, osiguravajući da vjerovatnoća negativnih scenarija nije pristrasna u odnosu na ekstremne scenarije, u suprotnom raspon i težina scenarija ne bi bili reprezentativni. „Prosječni” scenarij je definisan kao ponderisani prosjek delta DR-a koji se daju u okviru svakog od prethodno navedenih scenarija.

Razmatranje više scenarija je relevantno ukoliko postoji nelinearna veza između ključnih komponenti ECL-a i relevantnog ekonomskog parametra.

Ispunjavanje gore objašnjenih zahtjeva standarda tražilo bi izračunavanje ECL-a prema više scenarija i izvođenje ponderisanog prosječnog ECL-a na osnovu vjerovatnoće da će se svaki scenarij desiti. Alternativno, bankama je dozvoljeno da izvedu faktor preklapanja (multiscenario overlay factor) kako bi uzeli u obzir nelinearnost komponenti rizika ECL-a i relevantnih ekonomskih parametara. Provođenje više scenarija u okviru procesa kreiranja rezervisanja za gubitke ne bi odgovaralo vremenskom okviru izrade rezervisanja za gubitke i smatralo se da je to nepotrebn trošak i napor za Banku. Stoga je odlučeno da se uzmu u obzir višestruki makroekonomski scenariji na osnovu procjene godišnjeg faktora preklapanja (multiscenario overlay factor) koji će se primijeniti na ECL izračunat prema osnovnom scenariju.

Jednostavan i direktan pristup za dobijanje faktora preklapanja sastoji se u određivanju omjera između ponderisane vjerovatnoće ECL-a i ECL-a prema osnovnom scenariju kao što je prikazano u nastavku:

$$\text{Overlay factor} = \frac{ECL_{\text{ponderisani}}}{ECL_{\text{osnovni}}}$$

Ponderisani ECL izračunava se na osnovu vjerovatnoće scenarija (za 2023. 60% osnovni i 40% negativni):

$$ECL_{\text{ponderisani}} = 60\% \cdot ECL_{\text{osnovni}} + 40\% \cdot ECL_{\text{negativni}}$$

Faktor preklapanja (multiscenario overlay factor) kalibrira se na polugodišnjem nivou čim budu dostupne nove prognoze i ponderi za više scenarija.

Faktori preklapanja (multiscenario overlay factor) na portfolijima širom Grupe (sovereign, banke) se procjenjuju centralno i dijele sa Bankom na vrijeme za lokalnu primjenu u mjesečnom procesu rezervisanja za gubitke po kreditima.

Konačno, podvlači se da faktor preklapanja (multiscenario overlay factor) ne predstavlja procijenjeni parametar, već multiplikativni faktor koji se primjenjuje na osnovni ECL da bi se dobio konačni ECL, a koji je iznos ponderisan vjerovatnoćom određen procjenom niza mogućih ishoda.

Konačni ECL se izračunava na sljedeći način:

$$ECL_{\text{konačni}} = ECL_{\text{osnovni}} \times \text{Faktor preklapanja}$$

Makroekonomski scenario							Osnovni scenario (ponder 60%)				Negativni scenario (ponder 40%)			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Godišnji rast realnog BDP-a	3,2	3,7	2,8	-3,1	7,5	3,9	1,6	2,5	3,0	3,5	1,6	-1,6	1,6	4,2
Inflacija godišnja (CPI)	1,2	1,6	0,3	-1,6	6,4	14,8	2,1	3,1	3,0	2,0	2,1	4,5	2,5	2,0
Inflacija prosječna (CPI)	1,3	1,4	0,6	-1,0	2,0	14,0	6,0	3,1	3,0	2,5	6,0	3,3	3,5	2,2
Mjesečna plata u EUR	675,6	696,7	726,7	740,6	788,5	880,5	948,4	1002,3	1063,3	1128,0	948,4	939,0	985,2	1076,8
Stopa nezaposlenosti (%)	38,4	36,0	33,3	33,8	32,5	30,1	29,0	27,5	25,5	23,0	29,0	33,4	31,8	29,3
Indeks cijena nekretnina, % promjene	4,3	9,6	-7,5	1,8	7,4	10,0	6,0	5,0	5,0	5,0	6,0	3,7	4,4	5,0

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Osjetljivost ECL-a na buduće ekonomske uslove

Prikazane vrijednosti se odnose na ECL za ukupne EAD po segmentima portfolija za potrebe konsolidacije grupe (na osnovu internih modela) i nisu prilagođene za minimalne stope pokrića definisane za potrebe lokalnog izvještavanja u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Osjetljivost ECL-a je procijenjena kao omjer između:

- razlike između ECL prema alternativnom scenariju (negativni) i prema osnovnom scenariju;
- odstupanja BDP-a (na kumulativnoj trogodišnjoj bazi) između negativnog i osnovnog scenarija (u % bodova).

Podrazumijevaju se pretpostavke:

- prognoza BDP-a (preko 3 godine) se pretpostavlja kao najrelevantniji ekonomski faktor koji je pokazatelj ozbiljnosti scenarija.

Analiza osjetljivosti ECL na promjene BDP-a na osnovu prikazanih scenarija pokazala je da se za pad BDP od 1% ECL portfolija koji je pod uticajem povećan za 1,4%.

Kumulirani trogodišnji rast BDP u %		ECL iznos (KM /mln)		ECL razlika u odnosu na Osnovni		% ECL razlika u odnosu na Osnovni		IFRS9 23q4	
								Osjetljivost ECL-a u odnosu na 3-godišnji kumulirani BDP (u KM)	Osjetljivost ECL-a u odnosu na 3-godišnji kumulirani BDP (u %)
Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Za pad BDP od 1 bp (na osnovu 3-godišnjeg kumulativa)	
7,1	3,2	38	39	2	4%			0,3	0,8%

Geopolitičko preklapanje kao rezultat rusko-ukrajinske krize

Tokom 2023. godine, fokus je prebačen na novi geo-politički kontekst u odnosu na ranije ekonomske aktivnosti koje su proizlazile iz pandemije Covid -19.

Početak rusko-ukrajinskog sukoba u 2022. god postao je prepreka ekonomskom rastu. Efekti preliivanja rusko-ukrajinske krize zahtijevali su reviziju prognoza za makroekonomska kretanja evrozone, takođe podstaknuti inflatornim pritiskom i rastom kamatnih stopa.

Kako bi se uračunali rizici izazvani naglim rastom troškova energije, inflacije i kamatnih stopa za pravna i za fizička lica, još tokom 2022. je usvojena metodologija za geopolitičko preklapanje koja se primjenjivala i kroz cijelu 2023. godinu.

Usvajanje ovog okvira je mjera koja je u skladu sa modelima IFRS9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geopolitičkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli IFRS9, a posebno satelitski modeli u stanju da prepoznaju efekat makroekonomskog scenarija na nivou portfolija, efekat geopolitičkog preklapanja tiče se specifičnih podsegmentarnih portfolija koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da krizna situacija preraste u tešku krizu.

Rezervisanja za kreditne gubitke sa 31.12.2023. uključuju efekat geopolitičkog preklapanja u iznosu 3.483 hiljada BAM i sastoji se od sljedećih stavki:

- Pravna lica: efekat preklapanja za pravna lica koja pripadaju energetske-intenzivnim sektorima industrije koji su skloniji da budu više pogođeni efektima preliivanja povezanih sa krizom Rusije i Ukrajine, a naročito sa aspekta snabdijevanja energijom i povezanim rastom cijena.
- Fizička lica: (i) hipotekarni krediti sa promjenljivom kamatnom stopom (bez dana kašnjenja), s obzirom na osjetljivost u uslovima povećanja kamatne stope/ inflacije, i (ii) krediti sa najmanje jednom dospjelim ratom, što se smatra prvim signalom za teškoće u plaćanju te su ti klijenti posebno ranjivi u ovoj specifičnoj situaciji.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim, opisanim karakteristikama. Polazeći od ovoga, satelitski modeli se vode primjenom makroekonomskih pokazatelja iz recesivnog scenarija korištenog za pripremu trogodišnjeg Plana poslovanja Banke, kako bi se odredilo neophodno prilagođavanje postojeće stope neizvršenja obaveza.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Geopolitičko preklapanje kao rezultat rusko-ukrajinske krize

Ažuriranje u procesu dodjele geopolitičkog preklapanja (overlay) za energetske - intenzivnim sektorima uvedeno je u 4. kvartalu 2023. Konkretno, novi proces dodjele ima za cilj dodjelu ECL-a fokusirajući se više, u poređenju sa početnim pristupom, na rizičnost u smislu nivoa kreditnog rizika, stoga koristeći sposobnost okvira SICR da bude osjetljiv na sve signale rizika koji su trenutno prisutni. Kao takvi, s obzirom na ishode PD-a koji proizlaze iz modela i različitog nivoa rizika neispunjavanja obaveza ugrađene u okvir nivoa kreditnog rizika, ovo se koristi za dodjelu ECL-a koji proizlazi iz geopolitičkog preklapanja (overlay).

Detaljno, uzimajući u obzir opseg primjene geopolitičkog preklapanja (overlay) za energetske - intenzivne sektore na najnovijem portfoliju, treba izračunati sljedeći odnos:

$$x\% = (\text{pros. IFRS9 1Y PD_Nivo 2}) / ((\text{pros. IFRS9 1Y PD_Nivo 1} + \text{pros. IFRS9 1Y PD_Nivo 2}))$$

Gdje je:

- prosječni IFRS9 1Y PD_(Nivo 2) - prosječni IFRS9 1Y PD Nivo 2, koji pripadaju obimu primjene geopolitičkog preklapanja (overlay) za energetske - intenzivne sektore na najnovijem portfoliju,
- prosječni IFRS9 1Y PD_(Nivo1) - prosječni IFRS9 1Y PD Nivo 1, koji pripadaju obimu primjene geopolitičkog preklapanja (overlay) za energetske - intenzivne sektore na najnovijem portfoliju.

Tada bi najmanje x% ukupnog dodatnog ECL-a zbog energetske - intenzivnog geopolitičkog preklapanja (overlay-a) trebalo dodijeliti na pozicije nivoa kreditnog rizika 2 relevantnog portfolija, a ostatak (1 - x%) na pozicije nivoa kreditnog rizika 1.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Geopolitičko preklapanje kao rezultat rusko-ukrajinske krize (nastavak)

Takva prilagođena stopa neizvršenja obaveza se zatim primjenjuje na relevantne kategorije da bi se procijenili očekivani novi prilivi izloženosti u status neizvršenja, čija se dodatna rezervisanja zatim izračunavaju prema prosječnoj stopi pokrića koja se primjenjuje na kredite sa klasifikacijom „Unlikely to Pay“ (Mala vjerovatnoća plaćanja obaveza).

Geopolitičko preklapanje je multiplikativno preklapanje koje je primjenjeno na izračunati ECL prateći formulu

$$ECL_{Geo-political} = ECL \times Preklapanje_{Geo-political}$$

Grupisanje finansijskih sredstava mjereno na kolektivnom i individualnom pristupu

U svrhu određivanja umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja, Banka razlikuje dva pristupa:

- krediti, koji se procjenjuju pojedinačno
- krediti, koji se procjenjuju na portfolio osnovi.

Kreditni, koji se procjenjuju pojedinačno

Individualno značajni krediti se procjenjuju pojedinačno, kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti. Faktori, koji mogu uticati na sposobnosti i spremnosti svakog pojedinačnog dužnika da ispuni svoju obavezu prema Banci, su brojni i dijele se na jake i slabe uslove UTP („unlikely to pay“), a neki od njih su dati u nastavku:

- nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice,
- nepoštovanje uslova ugovora,
- promjene izvršnog ili stečajnog postupka,
- konkretne informacije o poteškoćama u poslovanju (npr. izražene u nedovoljnoj likvidnosti klijenta),
- značajne promjene u klijentovom tržišnom okruženju, i
- globalna ekonomska situacija.

Detaljan pregled i opis UTP uslova je definisan kroz Smjernicu o definiciji slučaja neizvršenja obaveza.

Kreditni, koji se procjenjuju na portfolio osnovi

U svrhu procjene umanjenja vrijednosti kredita, koji nisu pojedinačno značajni, krediti se grupišu na bazi sličnih karakteristika kreditnog rizika. Banka je izvršila segmentaciju portfolija i u okviru nje podjelu na grupe rizika na bazi rejtinga za pravna lica i vrste proizvoda i dana kašnjenja za fizička lica te u skladu s tim, primjenom parametara (vjerovatnoće neizvršenja obaveza, gubitka zbog neizvršenja i iznosa, koji Banka potražuje u slučaju neizvršenja obaveza) utvrđenih Basel III standardima i usklađenih s MSFI zahtjevima, kao i Odlukom ABRS, kreira ispravku vrijednosti.

Rejting klase klijenata pravnih lica podrazumijevaju određen raspon PDa u trenutku odobrenja (PD at the inception). Na konačan rejting klijenta utiču finansijski i kvalitativni rejting. Finansijski rejting se određuje na osnovu finansijskih pokazatelja dostupnih u finansijskim izvještajima klijenta, kao što su racio kapitala, likvidnosti, ROI te veličina klijenta. Kvalitativni rejting se određuje na osnovu kvalitativnih podataka kao što su upravljačka struktura, računovodstveni i informacioni sistemi, tehnička opremljenost te stanje tržišta i konkurencija.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Manuelna usklađivanja za klijente značajno povećanog kreditnog rizika

Za klijente, za koje je identifikovana značajno povećana izloženost kreditnom riziku, tj. klijente klasifikovane u nivo 2, u izuzetnim slučajevima, gdje je utvrđeno da izračun na portfolio osnovi ne odražava identifikovani nivo kreditnog rizika klijenta, Banka zadržava pravo individualne procjene ECL. Ovo naročito važi za klijente klasifikovane kao klijenti na monitoring listi (WL Watch list) šifra statusa izvršenja (PSC Performance Status CODE 600 i 601) i klijente, koji su klasifikovani kao restrukturisanje (PSC 651), koji su i dalje u prihodujućem portfolioju.

Prijedlog iznosa ECL određuje Monitoring upravljanje specijalnim plasmanima, pri čemu iznos ECL ne može biti veći od minimalno definisanog iznosa ECL za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, za koje se obračun ECL utvrđuje po principu individualne procjene. Odobranje predloženih iznosa ECL je u nadležnosti Kreditnog odbora Banke.

Ukoliko je, u skladu sa internom metodologijom, utvrđeni iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih, koji proizlaze iz odredaba definisanih Odlukom, Banka je dužna primijeniti tako utvrđen veći iznos.

Analiza kreditnog portfolioja u skladu sa navedenim kategorijama je navedena u nastavku:

	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Bruto krediti '000 BAM	Ispravka vrijednosti '000 BAM	%	Bruto krediti '000 BAM	Ispravka vrijednosti '000 BAM	%
Nivo 1 kreditnog rizika						
kreditni pravnim licima	246.036	3.755	1,50%	355.006	3.488	1,00%
kreditni fizičkim licima	385.238	5.805	1,50%	436.755	9.577	2,20%
Ukupno nivo 1	631.274	9.560	1,50%	791.762	13.066	1,70%
Nivo 2 kreditnog rizika						
kreditni pravnim licima	27.658	4.406	15,90%	16.240	2.820	17,40%
kreditni fizičkim licima	29.317	4.693	16,00%	29.805	4.955	16,60%
Ukupno nivo 2	56.975	9.099	16,00%	46.045	7.775	16,90%
Nivo 3 kreditnog rizika						
kreditni pravnim licima	20.106	13.191	65,60%	21.351	11.259	52,70%
kreditni fizičkim licima	14.743	14.001	95,00%	16.059	14.591	90,90%
Ukupno nivo 3	34.849	27.192	78,00%	37.410	25.850	69,10%
Ukupno krediti	723.098	45.851	6,30%	875.217	46.690	5,30%

Pokrivenost portfolioja kredita koji se neizmiruju ispravkama vrijednosti (ECL) iznosi 78,00% (2022.: 69,1%).

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

U nastavku se nalazi analiza bruto i neto kredita i potraživanja od klijenata:

	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Nedospjeli '000 BAM	Dospjeli '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Nedospjeli '000 BAM	Dospjeli '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Pravna lica						
Nivo kreditnog rizika 1	243.902	2.134	246.036	354.644	362	355.006
(Ispravka vrijednosti)	(3.717)	(37)	(3.755)	(3.487)	(1)	(3.488)
Nivo kreditnog rizika 2	26.998	660	27.658	15.524	462	15.987
(Ispravka vrijednosti)	(4.287)	(119)	(4.406)	(2.601)	(92)	(2.693)
Nivo kreditnog rizika 3	19.815	291	20.106	17.371	4.234	21.605
(Ispravka vrijednosti)	(12.900)	(291)	(13.191)	(8.682)	(2.704)	(11.386)
Bruto izloženost pravnih lica	290.715	3.085	293.800	387.540	5.058	392.598
(Ispravka vrijednosti)	(20.905)	(447)	(21.352)	(14.770)	(2.797)	(17.567)
Neto izloženost pravnih lica	269.810	2.638	272.448	372.770	2.261	375.031
Fizička lica			0			
Nivo kreditnog rizika 1	382.817	2.419	385.237	436.260	495	436.755
(Ispravka vrijednosti)	(5.752)	(53)	(5.805)	(9.572)	(6)	(9.577)
Nivo kreditnog rizika 2	28.906	412	29.318	29.655	150	29.805
(Ispravka vrijednosti)	(4.574)	(119)	(4.693)	(4.925)	(30)	(4.955)
Nivo kreditnog rizika 3	9.541	5.202	14.743	13.475	2.584	16.059
(Ispravka vrijednosti)	(8.854)	(5.147)	(14.001)	(12.121)	(2.470)	(14.591)
Bruto izloženost fizičkih lica	421.264	8.034	429.298	479.390	3.229	482.619
(Ispravka vrijednosti)	(19.180)	(5.320)	(24.499)	(26.618)	(2.506)	(29.124)
Neto izloženost fizičkih lica	402.084	2.714	404.798	452.772	723	453.495
Ukupno bruto krediti	711.979	11.118	723.097	866.930	8.287	875.217
(Ukupna ispravka)	(40.085)	(5.767)	(45.851)	(41.388)	(5.303)	(46.690)
Ukupno neto krediti	671.895	5.352	677.246	825.542	2.984	828.527

Nivo 1 i 2: nedospjeli krediti koji se izvršavaju

Kvalitet portfolija kredita klijentima, koji nisu dospjeli, se može procijeniti na osnovu internog standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledaju radi otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija, koje su usklađene sa poboljšanjem / pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita koji se izvršavaju prema vrsti klijenta je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduze-tničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2023.								
Nivo 1 Standardno praćenje	261.831	100.853	20.133	382.817	132.686	105.501	5.715	243.902
Nivo 2 Standardno praćenje	18.783	8.797	1.326	28.906	13.884	12.100	1.014	26.998
31.12.2022.								
Nivo 1 Standardno praćenje	289.729	124.041	22.490	436.260	181.279	161.378	11.987	354.644
Nivo 2 Standardno praćenje	20.479	7.622	1.554	29.655	-	13.893	1.631	15.524

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 1 i 2: dospjeli krediti koji se izvršavaju

Bruto iznos dospjelih kredita koji se izvršavaju i potraživanja od klijenata prikazani su u tabeli ispod:

	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzećno bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2023.								
Dospjelo – Nivo 1								
do 30 dana	1.711	306	402	2.419	374	-	442	816
od 30 60 dana	-	-	-	-	-	1.318	-	1.318
od 60 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	1.711	306	402	2.419	374	1.318	442	2.134
Vrijednost zaloga					33	17	2	51
Dospjelo – Nivo 2								
do 30 dana	173	37	46	255	80	-	27	107
od 30 60 dana	66	6	18	90	-	540	5	545
od 60 90 dana	54	3	10	67	-	8	-	8
iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	292	47	73	412	80	548	32	660
Vrijednost zaloga	-	-	-	-	2	3	-	5
31.12.2022.								
Dospjelo – Nivo 1								
do 30 dana	54	3	370	427	-	215	1	216
od 30 60 dana	1	-	1	2	-	-	-	-
od 60 90 dana	-	-	1	1	-	-	-	-
iznad 90 dana	3	-	62	65	-	22	124	146
Ukupno	59	3	434	495	-	236	126	362
Vrijednost zaloga				-				-
Dospjelo – Nivo 2								
do 30 dana	57	-	71	128	-	459	3	461
od 30 60 dana	11	-	4	15	-	1	-	1
od 60 90 dana	0	-	3	3	-	-	-	-
iznad 90 dana	1	-	2	3	-	-	-	-
Ukupno	70	-	80	150	-	460	3	462
Vrijednost zaloga	-	-	-	-	-	-	-	-

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 3: kredit koji se ne izvršavaju

Podjela kredita koji se ne izvršavaju od klijenata, zajedno sa alociranom vrijednošću povezanih instrumenata osiguranja, je kako slijedi:

	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i fina- nsijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduze- tničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2023.								
Nivo 3 kreditnog rizika	11.959	1.867	917	14.743	-	20.003	103	20.106
Vrijednost zaloga	9	1.368	-	1.377	-	17.577	-	17.577
31.12.2022.								
Nivo 3 kreditnog rizika	12.730	2.394	934	16.058	-	20.018	1.333	21.351
Vrijednost zaloga	11	1.940	-	1.950	-	14.386	-	14.386

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturisani krediti i potraživanja

Tokom godine Banka je restrukturisala određene kredite klijentima, s ciljem poboljšanja njihove krajnje naplativosti. Restrukturisanje se uglavnom sprovodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata na osnovu analize mogućnosti uspješnog restruktuisanja, s ciljem otklanjanja poteškoća u poslovanju klijenta u definisanom roku i povrata klijenta u prihodujući portfolio.

Restrukturisani krediti na dan 31. decembar 2023. (izloženost po svim restrukturisanim plasmanima, bez obzira da li su u nadležnosti Poslovnih segmenata ili Monitoringa i upravljanja specijalnim plasmanima) su iznosili ukupno 21.417 hiljada BAM (31. decembar 2022: 3.210 hiljada BAM).

Povećanje ukupne izloženosti restrukturisanih plasmana je rezultat restrukturisanja najveće izloženosti Korporativnog bankarstva klasifikovane u Nivo kreditnog rizika 3.

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
Restrukturirani krediti	21.417	3.210
Kreditni portfolio bruto	723.097	875.217
Učešće restrukturiranih kredita u bruto kreditnom portfolio	3,0%	0,4%

Restrukturisane izloženosti po nivoima kreditnog rizika su prikazane u tabeli ispod:

	Restrukturirane izloženosti (nivo kreditnog rizika)					
	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3	
	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. 12.2023.						
Fizička lica	6	-	538	36	503	484
Pravna lica	-	-	568	367	19.802	12.872
Ukupno	6	-	1.106	403	20.305	13.356
31.12.2022.						
Fizička lica	-	-	716	73	880	823
Pravna lica	-	-	471	147	1.143	1.143
Ukupno	-	-	1.187	220	2.023	1.966

Geografska koncentracija kreditnog rizika

Geografska koncentracija rizika portfolija kredita u potpunosti se odnosi na pravna i fizička lica te ostale subjekte, koji su locirani u Bosni i Hercegovini.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.1. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija kreditnog rizika po privrednim granama

Kreditni portfolio Banke na dan 31. decembar 2023. i 31. decembar 2022. godine je analiziran prema privrednim granama u sljedećoj tabeli:

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Pravna lica i preduzetnici		
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	4.086	5.702
Vađenje ruda i kamena	1.256	1.457
Prerađivačka industrija	67.751	84.521
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	1.003	28.864
Snabdijevanje vodom i djelatnosti sanacije okoliša	161	485
Građevinarstvo	11.101	13.440
Trgovina na veliko i na malo	29.732	41.058
Prevoz i skladištenje	30.576	35.312
Djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva	88	262
Informacije i komunikacije	2.543	2.681
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	9.572	5.347
Poslovanje nekretninama	31	190
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.348	4.288
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	2
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	111.935	145.495
Obrazovanje	36	76
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	19.565	23.395
Umjetnost, zabava i rekreacija	4	8
Ostale uslužne djelatnosti	12	15
Ukupno krediti pravnim licima i preduzetnicima	293.800	392.598
Ukupno krediti fizičkim licima	429.298	482.619
Ukupno bruto krediti	723.097	875.217
Ispravka vrijednosti kredita	(45.851)	(46.690)
Ukupno neto krediti	677.246	828.527

Struktura kreditnog portfolija se redovno nadgleda u Upravljanju rizicima radi prepoznavanja mogućih događaja, koji bi mogli imati veliki uticaj na kreditni portfolio (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u privredi.

Velike izloženosti kreditnom riziku

Velike izloženosti kreditnom riziku*	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Broj klijenata sa izloženošću većom od 10% priznatog kapitala	3	5
Bilansna i vanbilansna izloženost bruto	149.315	218.747
Ispravka vrijednosti i rezervisanje na vanbilans (ECL)	(1.142)	(610)
Bilansna i vanbilansna izloženost neto	148.173	189.387

* odnosi se na pojedinačne klijente i ne uključuje izloženosti prema bankama

Izloženost prema javnom sektoru (centralne institucije)	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Bilansna i vanbilansna izloženost bruto (kredit i ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti)	174.607	204.748
Ispravka vrijednosti i rezervisanje na vanbilans (ECL)	(2.490)	(581)
Bilansna i vanbilansna izloženost neto	172.117	204.167

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju da potpuno i bez odlaganja izmiri svoje finansijske obaveze. U tom smislu, osnovni cilj Banke kod upravljanja rizikom likvidnosti, kao centralnim rizikom prisutnim u bankarskom poslovanju, jeste da uskladi svoje poslovne aktivnosti i obezbijedi optimalnu likvidnost, u skladu sa minimalnim standardima i limitima propisanim od Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Centralne banke BiH i Grupe.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja, koji uključuju različite vrste depozita fizičkih i pravnih lica, banaka (unutar i van Grupe) te kreditnih linija. Navedeni izvori omogućavaju fleksibilnost izvora finansiranja te ograničavaju zavisnost od bilo kojeg pojedinačnog izvora, samim tim obezbjeđujući visok nivo samoodrživosti u eventualnim kriznim periodima.

Banka je implementirala politike likvidnosti Grupe, kojima su definisane metode i procedure analize parametara likvidnosti, a koje pokrivaju upravljanje i kontrolu rizika likvidnosti, kako u uslovima redovnog poslovanja, tako i u kriznim situacijama. U skladu sa smjernicama Grupe i zahtjevima lokalnog regulatora, izloženost riziku likvidnosti se drži na nivou, na kojem Banka može biti u stanju da poštuje svoje obaveze plaćanja na redovnoj osnovi, ali i u periodu kriza.

Redovno poslovanje podrazumijeva uobičajene dnevne aktivnosti, za koje je uobičajeno da se ne aktivira nijedna faza iz Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve poremećaja likvidnosti.

Najvažnije aktivnosti su usmjerene na obavljanje uobičajenih tržišnih transakcija, u okviru propisanih limita izloženosti riziku, u skladu sa definisanim planom finansiranja, kao i odlukama nadležnih tijela i operativnih funkcija.

Ove aktivnosti se uglavnom svode na upravljanje kratkoročnom i dugoročnom likvidnošću, upravljanje izvršenjem plana finansiranja, redovno praćenje i analizu rezultata testiranja otpornosti na stres rizika likvidnosti, kao i dosljednu primjenu načela određivanja internih cijena.

Rizik kratkoročne likvidnosti se mjeri kroz operativne korpe ročnosti do godinu dana (OML), putem neto novčanih tokova (priliva / odliva), kao i preko koeficijenta pokrića likvidnosti (LCR), gdje je Banka dužna da obezbijedi odgovarajući nivo zaštitnog sloja likvidnosti, kako bi zadovoljila potrebe za likvidnošću za scenarij stresa likvidnosti od 30 kalendarskih dana.

Kratkoročna likvidnost limitira izloženosti po svim valutama, kao i ukupnu izloženost. Mjere strukturalne likvidnosti nastoje osigurati odgovarajuću ravnotežu između imovine i obaveza u srednjem / dugom roku (preko godinu dana), kako bi se obezbijedila strukturalna stabilnost i ograničila zavisnost od kratkoročnog, manje stabilnog finansiranja.

Testiranje otpornosti na stres kratkoročne likvidnosti mjeri da li dostupne rezerve likvidnosti mogu osigurati da Banka izdrži hipotetički nedostatak kratkoročnih izvora sredstava. Scenariji se baziraju na konceptu korpi ročnosti imovine i njenog zadržavanja. Relevantni scenariji su definisani s ciljem predstavljanja mogućih događaja sa potencijalno negativnim uticajem na likvidnost. S obzirom na prirodu stres testa likvidnosti, za procjenu različitih rizika likvidnosti koristi se kombinovani stresni scenario.

Banka je upravljanje likvidnošću u vanrednim situacijama definisala dokumentom Politika likvidnosti UniCredit Bank a.d. Banja Luka, Prilog 1: Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve poremećaja likvidnosti UniCredit Bank a.d. Banja Luka.

Banka ima obavezu da održava likvidnost u okvirima propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Centralne banke Bosne i Hercegovine:

- održavanje obavezne rezerve,
- održavanje dnevne likvidnosti,
- koeficijent pokrića likvidnosti (LCR),
- racio neto stabilnog finansiranja (NSFR).

Banka je u obavezi da izvještava Agenciju za bankarstvo Republike Srpske o koeficijentu pokrića likvidnosti na mjesečnom nivou, dok je obaveza za izvještavanje o raciju neto stabilnog finansiranja na kvartalnom nivou.

Koeficijent pokrića likvidnosti na kraju godine je iznosio:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR)	302,1%	344,9%
Racio neto stabilnog finansiranja (NSFR)	168,5%	148,3%

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Cilj upravljanja strukturnom likvidnošću je da osigura finansijsku stabilnost Banke. Osnovni je cilj izbjeći pretjerane i neočekivane pritiske na potrebe finansiranja kratkoročne pozicije likvidnosti i osigurati optimalne izvore finansiranja i povezane troškove. To je moguće postići na način da se uspostavi ravnoteža između srednjoročne i dugoročne stabilne imovine te odgovarajućih stabilnih izvora finansiranja.

Rizik strukturne likvidnosti se prati preko racija strukturne likvidnosti (SLR) sa vremenskim korpama preko jedne i preko tri godine. Racio strukturne likvidnosti predstavlja indikator iz ekonomske perspektive (uzima u obzir bihevioralne pretpostavke), za razliku od NSFR koji predstavlja regulatornu perspektivu. Računa se kao odnos srednjoročne / dugoročne pasive i aktive.

SLR (strukturalna stopa likvidnosti)	31.12.2023.		31.12.2022.	
	(u mil. BAM)	(u mil. BAM)	(u mil. BAM)	(u mil. BAM)
	>1G	>3G	>1G	>3G
Kumulativna pasiva	690	608	740	656
Kumulativna aktiva	717	463	824	523
Nivo upozorenja	74%	95%	65%	90%
Vrijednost	96%	131%	90%	125%

Strukturna likvidnost se prati i pojedinačno po valutama, preko indikatora devizni (FX) gep strukturne likvidnosti. Devizni (FX) gep strukturne likvidnosti se takođe oslanja na ekonomski aspekt, na osnovu bihevioralnih modela i upravljačkih pretpostavki, sa ciljem da adekvatno pokaže strukturnu poziciju Banke u određenoj valuti.

Indikator se zasniva na bihevioralno prilagođenom profilu dospijeća bilansnih pozicija, umjesto na ugovorenom dospijeću. Finansijske pozicije koje su tretirane na ovaj način su kratkoročna aktiva i pasiva, obavezna rezerva, hartije od vrijednosti i derivati.

EUR FX SLG >1G	31.12.2023.	31.12.2022.
	(u mil. BAM)	(u mil. BAM)
Kumulativna pasiva	131	149
Kumulativna aktiva	183	257
Nivo upozorenja	(196)	(332)
Vrijednost	(51)	(108)

OSTALO FX SLG >1G	31.12.2023.	31.12.2022.
	(u mil. BAM)	(u mil. BAM)
Kumulativna pasiva	0,30	0,48
Kumulativna aktiva	0,02	0,01
Nivo upozorenja	(2)	(39)
Vrijednost	0,28	0,47

U narednim tabelama prikazana je struktura likvidnosti na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2022. godine, koja predstavlja pregled sredstava i obaveza po odgovarajućim vremenskim korpama na osnovu perioda preostalog do ugovorenog dospijeća.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

U prikazanoj strukturi likvidnosti nije uzeta u obzir stabilnost depozita po viđenju te su svi depoziti po viđenju prikazani u korpi ročnosti do 30 dana.

31.12.2023.	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	153.044	-	-	-	-	153.044
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	82.682	-	291	-	-	82.973
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	333.213	52.970	128.227	337.570	145.568	997.548
Obavezna rezerva kod CB	97.303	0	0	0	0	97.303
Kredit i potraživanja od banaka	222.999	0	0	0	0	222.999
Kredit i potraživanja od klijenata	12.911	52.970	128.227	337.570	145.568	677.246
Ostala aktiva	5.787	1.259	2.048	524	0	9.618
Ukupno potraživanja	574.727	54.229	130.567	338.094	145.568	1.243.185
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	696.491	26.989	78.589	179.346	14.924	996.338
Depoziti i krediti od banaka	1	859	5.419	7.984	-	14.263
Depoziti i krediti od klijenata	696.422	25.995	72.636	170.332	14.924	980.309
Obaveze po osnovu zakupa	68	135	533	1.030	-	1.766
Tekuće poreske obaveze	777	-	-	-	-	777
Ostale obaveze	10.584	6.492	4.587	2.860	-	24.523
Obaveze za garancije i akreditive	5.181	-	98.432	-	-	103.613
Obaveze za neiskorištene kredite	4.754	-	71.337	-	-	76.090
Ukupno obaveze	717.786	33.481	252.944	182.207	14.924	1.201.341

Banka očekuje da će ispuniti obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospelje finansijske imovine i imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

31.12.2022.	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	267.869	-	-	-	-	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	1	-	-	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.183	-	284	-	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	229.400	68.029	164.853	388.629	190.558	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	107.367	-	-	-	-	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	-	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	16.457	68.029	164.853	388.629	190.558	828.527
Ostala aktiva	4.106	397	1.482	35	44	6.064
Ukupno potraživanja	586.558	68.427	166.619	388.664	190.602	1.400.871
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	249	-	-	-	-	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	776.454	55.446	86.146	188.718	20.535	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	39.604	859	7.188	14.068	-	61.718
Depoziti i krediti od klijenata	736.773	54.479	78.523	173.314	20.520	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	77	108	435	1.336	15	1.972
Tekuće poreske obaveze	444	-	-	-	-	444
Ostale obaveze	7.693	5.621	3.892	3.143	-	20.349
Obaveze za garancije i akreditivne	5.557	-	105.579	-	-	111.136
Obaveze za neiskorištene kredite	1.871	-	84.674	-	-	86.545
Ukupno obaveze	792.268	61.067	280.291	191.861	20.535	1.346.023

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici

Tržišni rizici proizilaze iz opštih i specifičnih kretanja i promjena određenih tržišnih varijabli (kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, deviznih kurseva), koje mogu uticati na ekonomsku vrijednost portfolija u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena tržišnim rizicima uglavnom zbog pozicija i poslovnih aktivnosti u bankarskoj knjizi Banke.

Upravljanje izloženosti tržišnim rizicima uključuje aktivnosti vezane za poslovanje Upravljanja klijentskim rizicima i Upravljanja aktivom i pasivom, a uređeno je kroz sistem internih akata i mrežu definisanih limita i signala upozorenja, koji se nadgledaju na dnevnoj osnovi. Mjerenje tržišnih rizika se zasniva na VaR („Value at Risk“) metodologiji; VaR je procijenjeni potencijalni prekonoćni gubitak, koji nastaje na ukupnoj i pojedinim pozicijama bilansne strukture u definisanom periodu, zasnovan na brojnim pretpostavkama promjena tržišnih uslova sa nivoom pouzdanosti od 99%. Grupa koristi istorijsku simulaciju volatilnosti kao model procjene, koji se bazira na posljednjih 250 opservacija dnevnih povrata. Kvalitet VaR modela kontinuirano se prati retroaktivnim testiranjem. Pored VaR modela Finansijski i nefinansijski rizici koriste i limite otvorene devizne pozicije i kalkulaciju baznog boda (BPV) kao dopunu postavljenim VaR limitima.

Faktori, koji su takođe od važnosti za procjenu uticaja tržišnih rizika na portfolio Banke, su i stres orijentisani nivoi upozorenja i limiti, a rezultati su uključeni u redovne FCRC izvještaje (izvještaji, koji se prezentuju Odboru za finansijske i kreditne rizike).

Aktivnosti na reviziji limita tržišnih rizika Banka sprovodi usko sarađujući sa UniCredit Grupom. Ove aktivnosti rade se najmanje na godišnjem nivou, a po potrebi i češće, u skladu sa poslovnim promjenama nastalim mijenjanjem zakonske regulative, razvojem ciljeva poslovnih strategija, kao i ciljanim profilom rizika.

Skup dokumenata sa pravilima za poslovne aktivnosti, koje obavlja Upravljanja klijentskim rizicima za upravljanje tržišnim rizicima, sačinjen je u vidu internih akata Finansijskih tržišta i Strategije tržišnih rizika. Samo dozvoljenim nosiocima rizika omogućeno je da ulaze u rizične pozicije.

Pregled ukupne VaR pozicije Banke:

Var FVtOCI	2023.	2022.
	'000 BAM	'000 BAM
prosjeck za period	635	830
maksimalan za period	739	1.125
minimalan za period	508	458

Var FVtPL	2023.	2022.
	'000 BAM	'000 BAM
prosjeck za period	0,42	2
maksimalan za period	5,28	9
minimalan za period	0,10	1

Pored implementiranih Grupnih tehnika, metoda i modela mjerenja tržišnih rizika, Banka kontinuirano radi na unapređenju poslovnih procesa i kvaliteta podataka.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kursa valuta. Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i prati se dnevno, prema zakonskim i od strane Grupe utvrđenim limitima po pojedinim valutama te u ukupnom iznosu za svu imovinu i obaveze denominovane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

Upravljanje valutnim rizikom obuhvata praćenje i kontrolu individualnih pozicija u stranim valutama i ukupne devizne pozicije Banke. Otvorena pozicija se određuje na osnovu svih bilansnih i vanbilansnih pozicija. Limiti deviznog rizika postavljaju ograničenja na maksimalan iznos otvorene devizne pozicije po valutama. Banka kontinuirano vrši monitoring deviznog rizika putem limita propisanih od strane lokalne regulative i Grupe.

U skladu sa odlukom regulatora, kojom se uređuju minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, Banka je dužna da odnose između aktive i pasive u svakoj pojedinoj valuti održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 40% njenog priznatog (regulatornog) kapitala.

Svoje poslovne aktivnosti Banka usmjerava u pravcu minimizacije neusklađenosti između stavki aktive i obaveza u stranim valutama ili sa ugovorenim valutnom klauzulom, održavajući dnevno poslovanje u granicama postavljenih limita.

Sve osjetljivosti, koje proizlaze iz pozicija u vezi sa valutama, su obuhvaćene i opštim dnevnim VaR limitom, koji, između ostalih rizika, ograničava i maksimalno dozvoljeni gubitak otvorenih pozicija u stranim valutama.

	2023.	2022.
Pokazatelji valutnog rizika:		
na dan 31. decembar	0,98%	1,59%
maksimalan za period mjesec decembar	33,37%	32,19%
minimalan za period mjesec decembar	0,16%	0,17%

Devizna pozicija se računa kao odnos zbira vrijednosti svih dugih i kratkih individualnih deviznih pozicija Banke i njenog priznatog (regulatornog) kapitala na izvještajni datum (maksimalno dozvoljeno do 40% priznatog kapitala).

S obzirom na prisustvo Valutnog odbora (*Currency Board* režima Centralne banke BiH), prema kojem je odnos domaće valute i evra fiksiran, može se smatrati da ne postoji izloženost Banke riziku promjene kursa EUR/BAM.

Od rizika izloženosti valutnom riziku u drugim stranim valutama osim EUR Banka se štiti upravljanjem deviznom pozicijom u okviru strategije Tržišta na način da se pozicije otvorene kroz poslovanje s klijentima zatvaraju suprotnim transakcijama, tako da se otvorena pozicija Banke svodi na minimum.

Analiza imovine i obaveza iskazanih u deviznim iznosima sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine i na dan 31. decembar 2022. godine je prikazana u narednim tabelama.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

31.12.2023.	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	BAM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15.789	-	1.250	4.165	21.205	131.839	153.044
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	31.742	50.940	-	-	82.683	291	82.973
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	204.783	179.861	11.686	9.918	406.248	591.300	997.548
Obavezna rezerva kod CB	-	-	-	-	-	97.303	97.303
Kredit i potraživanja od banaka	201.394	-	11.686	9.918	222.999	-	222.999
Kredit i potraživanja od klijenata	3.388	179.861	-	-	183.250	493.996	677.246
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	21.987	21.987
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	9.413	9.413
Tekuće poresko sredstvo	-	-	-	-	-	216	216
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.115	1.115
Ostala aktiva	220	-	7	2	229	9.390	9.619
Ukupno imovina	252.534	230.802	12.944	14.085	510.364	765.551	1.275.916
Obaveze							
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	288.873	100.169	12.787	13.967	415.796	580.542	996.338
Depoziti i krediti od banaka	14.262	-	-	-	14.262	1	14.263
Depoziti i krediti od klijenata	274.611	100.169	12.787	13.967	401.534	578.775	980.309
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.766	1.766
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	777	777
Ostale obaveze	3.130	-	141	155	3.426	21.098	24.523
Rezervisanja za rizike i troškove	2.051	5	-	-	2.056	4.957	7.013
Ukupno obaveze	294.054	100.174	12.928	14.122	421.278	607.374	1.028.652
Kapital i rezerve	(224)	58	-	-	(166)	247.430	247.264
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	293.830	100.232	12.928	14.122	421.112	854.803	1.275.916
Neto devizna pozicija	(1.175)	130.570	-	-	129.395	(129.395)	-

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

31.12.2022.	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	BAM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15.979	-	7.588	14.869	38.436	229.433	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	1	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	30.065	55.161	-	-	85.226	241	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	114.447	246.876	-	-	361.323	680.147	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	-	-	-	-	-	107.367	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	105.576	-	105.576
Kredit i potraživanja od klijenata	8.871	246.876	-	-	255.747	572.780	828.527
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	22.755	22.755
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11.184	11.184
Tekuće poresko sredstvo	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.301	1.301
Ostala aktiva	275	-	2	4	281	5.783	6.064
Ukupno imovina	160.766	302.037	7.590	14.873	485.266	950.845	1.436.111
Obaveze							
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	249	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	334.880	117.731	16.555	14.454	483.620	643.680	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	61.717	-	-	-	61.717	1	61.718
Depoziti i krediti od klijenata	273.163	117.731	16.555	14.454	421.903	641.707	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.972	1.972
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	444	444
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	762	762
Ostale obaveze	2.872	-	197	278	3.347	17.002	20.349
Rezervisanja za rizike i troškove	501	5	-	-	506	4.698	5.204
Ukupno obaveze	338.253	117.736	16.752	14.732	487.473	666.835	1.154.308
Kapital i rezerve	42	68	-	-	110	281.692	281.802
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	338.295	117.804	16.752	14.732	487.583	948.527	1.436.110
Neto devizna pozicija	(177.529)	184.233	(9.162)	141	(2.317)	2.318	1

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik

Banka je izložena kamatnom riziku, koji je rezultat uticaja fluktuacije tržišnih kamatnih stopa na finansijsku poziciju Banke i novčane tokove. Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri, u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze različito dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima. Marže kamatnih stopa mogu porasti kao rezultat ovih fluktuacija, ali istovremeno mogu biti i smanjene i prouzrokovati gubitke pri neočekivanim fluktuacijama.

Osnovni izvori rizika promjene kamatnih stopa su:

- rizik promjene cijena (repricing risk), koji proizlazi iz nepovoljnih promjena fer vrijednosti imovine i obaveza tokom preostalog perioda do sljedeće promjene kamatne stope (stavke sa fiksnom kamatnom stopom se klasifikuju prema preostalom dospijeću),
- rizik promjene nagiba i oblika krive prinosa (yield curve risk),
- rizik različite promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa (basis risk) instrumenata, koji imaju identično dospijeće i izraženi su u identičnoj valuti, ali im se kamatne stope baziraju na različitim vrstama referentnih stopa (npr. EURIBOR),
- rizik opcije (optionality risk), koji proizlazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti sa mogućnošću prijevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

Izloženost riziku promjene kamatnih stopa se prati na osnovu zahtjeva regulatora i u skladu sa smjernicama Grupe.

Izloženost kamatnom riziku u skladu sa zahtjevima regulatora se prati za značajne valute pojedinačno i za sve ostale valute zajedno, kroz praćenje promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige za: stavke sa fiksnom kamatnom stopom, promjenjivom kamatnom stopom, ukupnu ponderisanu poziciju, kao i uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod.

Metodologija, koja se koristi za procjenu rizika promjene kamatnih stopa, je bazirana na analizi vremenskih razlika.

Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim korpama pokazuju kako dvije strane bilansa stanja drugačije reaguju na promjene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Kamatni rizik se, u skladu sa zahtjevima Grupe, mjeri sa perspektive uticaja promjene kamatnih stopa na ekonomski kapital Banke (EV metrika) i sa perspektive zarade, tj. uticaja promjene kamatnih stopa na neto kamatni prihod Banke (NII metrika). Pored navedenih metrika, uticaj kamatnog rizika se prati i izračunavanjem promjene neto sadašnje vrijednosti portfolija u slučaju pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod) i limitira se BP01 limitom (limit vrijednosti baznog boda) kao mjerom osjetljivosti. Kamatni rizik se, takođe, prati i kroz spomenuti VaR model.

Prikaz uticaja pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod), na neto sadašnju vrijednost portfolija (BP01):

	(in BAM)		BP01 bankarska knjiga 31.12.2023.				EUR
	03M	3M1Y	1Y3Y	3Y10Y	>10Y	Sum	
TOTAL BP01	3.857	2.460	4.072	50.387	11.791	56.709	33.157
Limit	19.558	39.117	39.117	68.454	19.558	78.233	78.233
Iskorištenost limita	20%	6%	10%	74%	60%	72%	42%

	(in BAM)		BP01 bankarska knjiga 31.12.2022.				EUR
	03M	3M1Y	1Y3Y	3Y10Y	>10Y	Sum	
TOTAL BP01	5.819	4.630	8.395	40.862	13.997	52.805	30.429
Limit	9.779	48.896	48.896	68.454	19.558	97.792	78.233
Iskorištenost limita	60%	9%	17%	60%	72%	54%	39%

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Testiranje otpornosti na stres, koje Banka sprovodi za kategoriju kamatnog rizika, obuhvata scenarije različitih šokova na kamatnim krivama. Šokovi uključuju promjenu nivoa kamatnih stopa (paralelne pomake), rotacije krivulja, promjene nagiba krivulja i skokove na određenim segmentima kamatnih krivulja.

Prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku prema lokalnom regulatornom zahtjevu kroz kamatni „gap“ na dan 31.12.2023. godine te 31.12.2022. godine je prikazan u narednim tabelama.

Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi, na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

31.12.2023.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamato-nosno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	120.412	-	-	-	-	32.632	153.044	15.231
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	16.495	12.424	53.637	126	291	82.973	82.683
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	225.818	204.279	295.337	181.514	86.316	4.284	997.548	613.358
Obavezna rezerva kod CB	-	-	97.303	-	-	-	97.303	-
Kredit i potraživanja od banaka	222.836	-	-	-	-	162	222.999	222.836
Kredit i potraživanja od klijenata	2.982	204.279	198.034	181.514	86.316	4.122	677.246	390.522
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	21.987	21.987	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	9.413	9.413	-
Tekuće poresko sredstvo više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-	216	216	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.115	1.115	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	9.619	9.619	-
Ukupno imovina	346.230	220.775	307.761	235.151	86.441	79.557	1.275.916	711.272
Obaveze								
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	108.147	29.031	687.470	151.858	14.869	4.964	996.338	977.177
Depoziti i krediti od banaka	18	3.882	10.185	-	-	177	14.263	18
Depoziti i krediti od klijenata	108.129	25.148	677.285	151.858	14.869	3.020	980.309	977.159
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.766	1.766	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	777	777	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	24.523	24.523	-
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	-	-	-	7.013	7.013	-
Ukupno obaveze	108.147	29.031	687.470	151.858	14.869	37.278	1.028.652	977.177
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	247.264	247.264	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	108.147	29.031	687.470	151.858	14.869	284.541	1.275.916	977.177
Kamatna neusklađenost	238.083	191.744	(379.709)	83.294	71.573	(204.985)	0,00	(265.905)

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Testiranje otpornosti na stres, koje Banka sprovodi za kategoriju kamatnog rizika, obuhvata scenarije različitih šokova na kamatnim krivama. Šokovi uključuju promjenu nivoa kamatnih stopa (paralelne pomake), rotacije krivulja, promjene nagiba krivulja i skokove na određenim segmentima kamatnih krivulja.

Prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku prema lokalnom regulatornom zahtjevu kroz kamatni „gap“ na dan 31.12.2023. godine te 31.12.2022. godine je prikazan u narednim tabelama.

Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi, na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

31.12.2022.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	231.413	-	-	-	-	36.456	267.869	32.187
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	1	1	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	83.367	4.895	(2.795)	85.467	88.262
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	253.648	190.086	334.311	163.693	92.595	7.136	1.041.470	508.356
Obavezna rezerva kod CB	-	-	107.367	-	-	-	107.367	-
Kredit i potraživanja od banaka	105.500	-	-	-	-	76	105.576	105.500
Kredit i potraživanja od klijenata	148.148	190.086	226.944	163.693	92.595	7.060	828.527	402.856
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	22.755	22.755	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11.184	11.184	-
Tekuće poresko sredstvo više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.301	1.301	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	6.064	6.064	-
Ukupno imovina	485.062	190.086	334.311	247.060	97.490	82.102	1.436.110	628.804
Obaveze								
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	249	249	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	4.847	1.127.300	1.100.421
Depoziti i krediti od banaka	-	55.367	5.994	-	-	357	61.718	39.330
Depoziti i krediti od klijenata	46.733	13.200	815.735	152.700	32.724	2.518	1.063.610	1.061.092
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.972	1.972	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	444	444	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	762	762	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	20.349	20.349	-
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	-	-	-	5.205	5.205	-
Ukupno obaveze	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	31.856	1.154.308	1.100.421
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	281.802	281.802	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	313.657	1.436.110	1.100.421
Kamatna neusklađenost	438.329	121.519	(487.418)	94.361	64.766	(231.556)	-	(471.617)

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje procijenjeni budući novčani tok za kamatonosne i nekamatonosne obaveze Banke na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2022. godine:

31.12.2023.	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Obaveze						
Transakcioni računi i depoziti banaka	195	776	5.374	7.917	-	14.263
Transakcioni računi i depoziti klijenata	111.150	25.148	677.285	151.858	14.869	980.309
Obaveze po osnovu zakupa	1.766	-	-	-	-	1.766
Ostale obaveze	24.523	-	-	-	-	24.523
Ukupno obaveze	137.634	25.925	682.658	159.775	14.869	1.020.861
31.12.2022 .						
Transakcioni računi i depoziti banaka	22.602	39.117	-	-	-	61.718
Transakcioni računi i depoziti klijenata	49.251	13.200	815.735	152.700	32.724	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	1.972	-	-	-	-	1.972
Ostale obaveze	20.349	-	-	-	-	20.349
Ukupno obaveze	94.174	52.316	815.735	152.700	32.724	1.147.649

Efektivne kamatne stope

U sljedećoj tabeli su prikazane efektivne kamatne stope, obračunate kao ponderisani prosjek perioda i to: za finansijske instrumente aktive, uključujući i rashode kamate na aktivu, odnosno finansijske instrumente pasive, uključujući i kamatne prihode na pasivu:

	31.12.2023. %	31.12.2022. %
Aktiva		
Sredstva iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	-	-0,21
Kredit i potraživanja od banaka	2,40	-0,03
Kredit i potraživanja od klijenata	5,74	4,63
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	3,23	3,70
Pasiva		
Depoziti od banaka	-4,39	-1,04
Depoziti od klijenata	-0,44	-0,30

Rizik promjene kamatne marže

Banka u okviru tehnika mjerenja tržišnog rizika mjeri uticaj promjene kamatne marže kod dužničkih hartija od vrijednosti sa fiksnim prinosom. Rizik promjene cijene dužničkih hartija od vrijednosti usljed promjene kreditnog rizika emitenta (marže percipirane od strane tržišta) se mjeri i ograničava CPV limitom – limit vrijednosti baznog boda kreditne marže (Credit Spread Point Value). Ovaj limit je sličan vrijednosti baznog boda BP01 (Basis Point Value) i ograničava rizik promjene neto sadašnje vrijednosti portfolija dužničkih hartija od vrijednosti ukoliko se uticaj promjene kamatne marže pomjeri za 0,01% (1 bazni bod). BP01 limit ograničava ukupnu osjetljivost pozicija Banke na promjene kamatnih stopa, a CPV limit dodatno ograničava ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti s obzirom na volumen i trajanje.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.3. Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se definiše kao izloženost finansijskog stanja Banke neželjenim promjenama u kretanju kamatnih stopa, koje proizlaze iz aktive i pasive u bankarskoj knjizi.

Sistem ograničenja u skladu sa pravilima Grupe je definisan kroz podjelu na limite i nivoe upozorenja u zavisnosti od vrste ograničenja i vremena potrebnog za korektivne akcije u slučaju kršenja ograničenja.

Banka bazira upravljanje i kontrolu kamatnog rizika u bankarskoj knjizi na analizi metrika/indikatora iz dvije perspektive:

- ekonomska vrijednost i
- zarada.

Osnovna ograničenja, putem kojih Banka prati izloženost riziku iz perspektive ekonomske vrijednosti, su:

- BP01 osjetljivost ukupna osjetljivost i osjetljivost po vremenskim korpama izračunava se kao promjena sadašnje vrijednosti kamatonosno osjetljivih pozicija, koja proizlazi iz trenutnog šoka za 1 bazni bod na svaku stopu duž krive. Suma svih osjetljivosti po vremenskim korpama duž krive je BP01;
- EV nadzorni standardizovani šokovi iz regulatornih razloga, dodatno na metriku BP01, Grupa osjetljivost ekonomske vrijednosti računa kao najgori rezultat od 6 SOT scenarija („parallel up“, „parallel down“, „flattening“, „steepening“, „short rates up“ i „short rates down“). Uticaj ekonomske osjetljivosti se mjeri u odnosu na Tier 1 kapital.

Iz perspektive zarade Banka prati izloženost riziku kroz sljedeća ograničenja:

- osjetljivost neto kamatnog prihoda – standardna osjetljivost neto kamatnog prihoda se računa na bazi scenarija trenutnih paralelnih šokova na stopama sa ročnošću do godinu dana i uz pretpostavku konstantnog bilansa i stalne marže.

Pokazatelji kamatnog rizika u bankarskoj knjizi	2023.	2022.
Osjetljivost ekonomskog kapitala (EV sensitivity) u %	-5,33%	-5,14%
Osjetljivost neto kamatnog prihoda (NII sensitivity) u %	-6,46%	-2,83%
Total BP01 in EUR	56.709	52.805

7.4. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući pravni rizik.

U skladu sa metodologijom Grupe, kao i propisima Agencije za bankarstvo RS, Banka je uspostavila i konstantno unapređuje sistem upravljanja operativnim rizicima. Sistem obuhvata alate i mehanizme za kontinuirano praćenje šteta, koje Banka trpi od operativnih rizika i izloženosti Banke operativnim rizicima, procjene operativnih rizika u procesima i proizvodima, praćenje ključnih indikatora rizika te definisanje načina za izbjegavanje, kontrolisanje ili prenošenje operativnih rizika na treća lica, kao i sistem izvještavanja.

O navedenim procesima i pokazateljima, koji čine sistem upravljanja operativnim rizicima, se redovno informišu i izvještavaju Odbor za nefinansijske rizike, Uprava Banke i Grupa kao i lokalni regulator, a vrši se i redovno usklađivanje sistema upravljanja operativnim rizicima sa standardima Grupe i lokalnom i međunarodnom regulativom.

Gubici proizašli iz sljedećih događaja se mogu smatrati operativnim rizikom: interna ili eksterna prevara, odnosi sa zaposlenima i sigurnost na radu, reklamacije klijenata, kazne i penali zbog kršenja regulative, šteta na materijalnoj imovini Banke, prekidi u radu i greške u radu sistema, upravljanje procesima.

Za evidentiranje podataka o štetama od operativnih rizika, evidentiranje i praćenje vrijednosti indikatora rizika Banka koristi grupni alat „ARGO“, dok za proces izvještavanja i analizu podataka vezanih za operativne rizike Banka koristi grupni alat „BO Tool“ („Business Object Tool“).

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.4. Operativni rizik (nastavak)

U toku 2021. godine formiran je Odbor za nefinansijske rizike i kontrole UniCredit Bank a.d. Banja Luka. Odgovornosti Odbora su:

- promovisanje godišnjih aktivnosti upravljačke samoprocjene procesa i ocjenjivanje njegovih rezultata, kako bi se osigurao sistematski pristup procjeni operativnog rizika i nadzoru sistema interne kontrole;
- nadgledanje nefinansijskih rizika u Banci, prijetnji u nastajanju, kao i jačine sistema interne kontrole, kroz praćenje najvažnijih događaja i incidenata, slabosti i nedostataka;
- definisanje i davanje prioriteta potrebnim korektivnim radnjama, čiji je cilj ublažavanje uočenih slabosti i nedostataka;
- donošenje odluka o reputacionom riziku za transakcije povezane sa osjetljivim sektorima i ostalim slučajevima prijedloga poslovne strane (ostali relevantni sektori ili klijenti);
- praćenje akcija za ublažavanje rizika, efikasnosti i planova implementacije;
- diskusije o relevantnim rizicima / nalazima prepoznatim od strane funkcije Interne revizije;
- donošenje odluka u vezi sa krizama, proglašavanje krizne situacije kao dijela upravljanja kontinuitetom poslovanja;
- odobrenje preuzimanja rizika u pogledu odgađanja / izbjegavanja / promjene korektivnih radnji, što podrazumijeva odloženo ili nepotpuno smanjenje rizika.

S obzirom na to da je Banka izložena operativnom riziku u svim svojim poslovnim aktivnostima, a radi podizanja svijesti o pojmu, značaju i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom, Banka je razvila sistem elektronske edukacije za sve zaposlene, kao i sistem edukacije za monitore operativnog rizika putem maila ili organizovanjem sastanaka.

7.5. Reputacioni rizik

Uzimajući u obzir značaj reputacionog rizika, koji se definiše kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke, do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje, Banka upravlja reputacionim rizikom kroz usvojene i implementirane specijalne politike i procedure, koje regulišu područje upravljanja reputacionim rizikom te postupanje sa transakcijama u specifičnim industrijama (nuklearna energija, industrija naoružanja, infrastruktura voda/brana, ugalj/proizvodnja energije u elektranama na ugalj, nafta i gas te u sektoru rudarstva), kao i konstantnim podizanjem svijesti zaposlenih o značaju upravljanja reputacionim rizikom kroz elektronske obuke ili treninge za sve zaposlene.

U dijelu upravljanja reputacionom rizikom, Odbor za nefinansijske rizike i kontrole raspravlja i donosi odluke o reputacionom riziku za transakcije povezane sa osjetljivim sektorima i ostalim slučajevima prijedloga poslovne strane (ostali relevantni sektori ili klijenti), koji se ocjenjuju kao visokorizične transakcije.

7.6. Upravljanje kapitalom

Strategija i politike pružanja finansijskih usluga i raspodjele kapitala UniCredit Grupe imaju za cilj porast ulaganja u okoliš, društvo i upravljanje (ESG - Environmental, Social, and Governance). U skladu sa tim i Banka u svom poslovanju, kako u investicijskim aktivnostima, tako i u svakodnevnom procesima rada, sve više focus stavlja na primjenu ESG okvira, odnosno na unapređenje zdravlja i sigurnosti, smanjenje zagađenja, klimatskih promjena i pitanja održivosti.

Ciljevi upravljanja kapitalom Banke su:

- usklađivanje sa kapitalnim zahtjevima, koje određuju regulatori banaka i tržišta kapitala,
- održavanje sposobnosti Banke za nastavak daljeg poslovanja kako bi dalje mogla osigurati prinos akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama te
- održavanje snažne kapitalne osnove, koja bi mogla podržati razvoj poslovanja.

Odlukama ABRS je propisan način obračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik, način obračuna kapitala, kao i visina stopa kapitala, koje su banke dužne kontinuirano održavati, uključujući i zaštitne slojeve kapitala.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.6. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Minimalne propisane stope, koje banke moraju ispunjavati u svakom trenutku, su:

- stopa redovnog osnovnog kapitala od 6,75%
- stopa osnovnog kapitala od 9% i
- stopa regulatornog kapitala od 12%.

Na svaku od gore navedenih stopa je propisano kontinuirano održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5%.

Pored navedenih propisanih stopa, predviđeni su (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala, odnosno za kombinovani zaštitni sloj, koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo i to:

- kontrakcijski zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i biće propisan pojedinačno za svaku banku nakon što ABRS rangira banke prema sistemskom značaju), i
- zaštitni sloj za sistemski rizik,
- dodatni kapitalni zahtjev za banke vezan za rezultate SREP kontrole, koji predstavlja dodatni zaštitni sloj kapitala.

Iznos regulatornog, osnovnog (T 1) i redovnog osnovnog kapitala (CET 1), kao i njihove stope obračunate u skladu sa propisima ABRS, su prikazani u narednoj tabeli:

	31.12.2023.	31.12.2022.
	'000 BAM	'000 BAM
REGULATORNI KAPITAL	'000 BAM	'000 BAM
OSNOVNI KAPITAL	210.159	209.015
REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	210.159	209.015
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	97.428	97.428
Uplaćeni instrumenti kapitala	97.055	97.055
Emisiona premija na akcije	373	373
Zadržana dobit	76.473	76.473
Ostali ukupni rezultat	(6.213)	(5.329)
Ostale rezerve	52.999	52.928
(-) Ostala nematerijalna imovina	(9.413)	(11.184)
(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane poreske obaveze	(63)	(90)
(-) Odloženo poresko sredstvo koje se može odbiti i koje zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	(1.052)	(1.211)
DOPUNSKI KAPITAL	-	-
Stopa redovnog osnovnog kapitala (CET1)	31,5%	27,6%
Stopa osnovnog kapitala (T1)	31,5%	27,6%
Stopa regulatornog kapitala	31,5%	27,6%

Ostvarene stope kapitala sa 31. decembrom 2023. godine znatno su iznad propisanih minimuma.

7. Upravljanje rizicima (nastavak)

7.6. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osim ovih stopa, banke su dužne osigurati i održavati stopu finansijske poluge, kao dodatnu sigurnosnu i jednostavnu zaštitu, najmanje u visini od 6%.

Stopa finansijske poluge se računa kao odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti Banke riziku na izvještajni datum, izražena u procentima i sa 31.12.2023. godine znatno je iznad propisanog minimuma i iznosi 16,0%.

Banka na mjesečnoj osnovi radi ažuriranje planova poslovanja kroz Forecast (bilansa stanja, uspjeha, kapitala, rezultata segmenta, kvaliteta aktive, troškova i dr.) putem kojih se prate svi ključni i regulatorni parametri poslovanja i obezbjeđuje njihova usklađenost sa propisanim i planiranim limitima.

Stopa finansijske poluge prikazana je u tabeli ispod:

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Finansijski derivati: Sadašnji trošak zamjene	-	1
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10%	698	874
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20%	28.512	29.049
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50%	15.967	24.700
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100%	-	-
Ostala imovina	1.275.916	1.440.649
() Iznos odbitne stavke	(10.528)	(12.484)
Izloženosti stope finansijske poluge	1.310.565	1.482.789
Kapital	-	-
Osnovni kapital	210.159	209.015
Finansijska poluga		
Stopa finansijske poluge	16,04%	14,10%

8. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica i vodi ih u vanbilansnoj evidenciji odvojeno od sredstava Banke. Za upravljanje sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica Banka naplaćuje naknadu za te usluge. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima se knjiže u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Obaveze za plasmane po poslovima u ime i za račun trećih lica u bilansu Banke iznose:

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Komisioni plasmani		
Obaveze po osnovu glavnice	17	26
Obaveze po osnovu kamate	58	56
UKUPNO	75	82

Napomene uz finansijske izvještaje

9. Analiza promjena u finansiranju tokom godine

Usklađivanje kretanja obaveza prema novčanim tokovima koji proizlaze iz finansijskih aktivnosti

2023.	Zajmovi	Obaveze po najmu
Stanje na 01.01.	72.282	1.972
Plaćene obaveze najma		(774)
Nove obaveze najma		568
Primici od kamata po zajmovima	390	
Otplata kamata po zajmovima	(19.256)	
Ukupne promjene u novčanom toku u finansijskim aktivnostima	(18.866)	(206)
Obaveze-povezane		43
Rashodi kamata	1.297	(43)
Plaćene kamate	(1.295)	
Ukupne obaveze-povezane druge promjene	2	
Ostale promjene	5	
Stanje na 31.12.	53.423	1.766

2022.	Zajmovi	Obaveze po najmu
Stanje na 01.01.	78.204	1.777
Plaćene obaveze najma	-	(818)
Nove obaveze najma	-	1.013
Primici od kamata po zajmovima	12.578	-
Otplata kamata po zajmovima	(18.576)	-
Ukupne promjene u novčanom toku u finansijskim aktivnostima	(5.998)	195
Obaveze-povezane		
Rashodi kamata	645	32
Plaćene kamate	(760)	(32)
Ukupne obaveze-povezane druge promjene	(115)	-
Ostale promjene	191	-
Stanje na 31.12.	72.282	1.972

10. Objelodanjivanje povezanih lica

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžment Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a),(b)	Matični entitet i entiteti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad entitetom	UniCredit S.p.A. Italija
MRS 24.19 (c)	Supsidijarna i druga lica iz iste Grupe	Povezane banke i druga pravna lica u okviru UniCredit Grupe
MRS 24.19 (c), (e)	Pridruženi entiteti i zajednička ulaganja	Banka nije imala zavisnih entiteta niti zajedničkih ulaganja u 2023. godini
MRS 24.19 (f)	Ključni menadžment institucije ili njenog matičnog entiteta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke; članovi Nadzornog odbora i Uprave matičnog entiteta, ključni menadžment Banke te lica povezana sa navedenim članovima
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Banka nije imala ostalih povezanih lica u 2023. godini

Pozicije uključene u Izvještaj o dobitku ili gubitku

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Prihodi od kamata		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	1.066	168
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	38
Ukupno prihodi od kamata	1.066	206
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	6	1
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	8	4
UniCredit Bank Češka Republika i Slovačka	2	-
Ukupno prihodi po osnovu naknada i provizija	16	5
Rashodi od kamata		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(728)	(646)
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	-	(2)
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	-	(9)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	-	(2)
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	(272)
Ukupno rashodi od kamata	(728)	(931)
Rashodi po osnovu naknada i provizija		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(18)	(64)
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	(1)	(5)
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	-	(8)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	(234)	(204)
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	(1)	-
Ukupno rashodi po osnovu naknada i provizija	(254)	(281)
Operativni troškovi poslovanja		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(251)	(193)
UniCredit Services GmbH Austria	(1.647)	(1.500)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	(9)	(77)
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	(376)	(332)
Ukupno operativni troškovi poslovanja	(2.283)	(2.102)
Ostali Operativni rashodi		
UniCredit Services GmbH Austria	(193)	-
Ukupno ostali operativni rashodi	(193)	-
Neto troškovi	(2.376)	(3.103)

Napomene uz finansijske izvještaje

10. Objelodanjivanje povezanih lica (nastavak)

Pozicije uključene u Izvještaj o finansijskom položaju

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Imovina		
Devizni računi po viđenju		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	5.221	4.352
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	2.620	2.480
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	1.085	1.695
UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	141	83
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	515	266
Ukupno devizni računi po viđenju	9.582	8.876
Oročeni dati depoziti		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	31.397	39.117
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	-
Ukupno oročeni dati depoziti	31.397	39.117
Ostala potraživanja		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	817	595
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	28	28
UniCredit Banka Slovenija d.d. Ljubljana	392	189
UniCredit Services GmbH Austria	45	3
UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	75	75
UniCredit Bulbank, Bugarska	4	-
Ukupno ostala potraživanja	1361	890
Ukupno imovina	42.340	48.883
Obaveze		
Depoziti po viđenju		
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	1	1
Oročeni primljeni depoziti		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	-	39.285
Ukupno oročeni primljeni depoziti	-	39.285
Ostale obaveze		
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	115	190
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	323	75
UniCredit Services GmbH Austria	2.217	356
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	448	350
UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	457	131
UniCredit Bank Czech Republic and Slovačka	369	298
Ukupno ostale obaveze	3.929	1.400
Ukupne obaveze	3.930	40.686
Neto imovina	38.410	8.008

10. Objelodanjivanje povezanih lica (nastavak)

Transakcije sa ključnim rukovodstvom

Plate i naknade isplaćene članovima Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalom ključnom rukovodstvu su kako slijedi:

	31.12.2023. '000 BAM	31.12.2022. '000 BAM
Nadzorni odbor	85	79
Uprava		
<i>Kratkoročno nagrađivanje</i>		
Fiksne naknade isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	1.613	1.522
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu bruto	373	313
<i>Dugoročno nagrađivanje</i>		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine bruto	23	29
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina bruto	239	191
Ukupno Uprava	2.248	2.056
Ostalo ključno rukovodstvo		
<i>Kratkoročno nagrađivanje</i>		
Fiksne naknade isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	1.263	790
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu bruto	212	139
<i>Dugoročno nagrađivanje</i>		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine bruto	25	15
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina bruto	-	-
Ukupno ostalo ključno rukovodstvo	1.500	944

Nadzorni odbor čine 5 članova, od kojih su dva zaposlena u Grupi, jedan je bivši zaposlenik Grupe, a dva su nezavisni članovi. Banka plaća mjesečnu naknadu za rad samo članovima, koji nisu zaposleni u Grupi. Članovi Nadzornog odbora ne ostvaruju pravo na varijabilnu nagradu.

Upravu Banke čini 6 članova. Iznos u okviru dugoročnog nagrađivanja članova Uprave za bruto isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina ne uključuje isplate prethodnim članovima Uprave.

Ključno rukovodstvo obuhvata 17 članova, što je za 8 više u odnosu na kraj 2022. godine zbog promjene metodologije Grupe.

U okviru redovnih transakcija se obavljaju transakcije sa licima povezanim sa Bankom po standardnim i fer tržišnim uslovima, za koje smatramo da su „van dohvata ruke“ te procjenjujemo da Banka nema poreskih rizika povezanih sa transfernim cijenama.

Napomene uz finansijske izvještaje

10. Objelodanjivanje povezanih lica (nastavak)

Transakcije sa ključnim rukovodstvom (nastavak)

Kreditni i depoziti te prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalog ključnog rukovodstva i njihovih povezanih lica su kako slijedi:

	2023. '000 BAM	2022. '000 BAM
Nadzorni odbor		
Kreditni na dan 31. decembar	-	-
Kamatni prihod za godinu	-	-
Depoziti na dan 31. decembar	1	13
Kamatni rashod za godinu	-	-
Uprava		
Kreditni na dan 31. decembar	17	75
Kamatni prihod za godinu	3	3
Depoziti na dan 31. decembar	487	389
Kamatni rashod za godinu	(2)	(3)
Ostala povezana lica (ključno rukovodstvo Banke i Grupe)		
Kreditni na dan 31. decembar	439	322
Kamatni prihod za godinu	13	11
Depoziti na dan 31. decembar	568	357
Kamatni rashod za godinu	(3)	(1)
Ukupno ostala povezana lica		
Ukupno krediti na dan 31. decembar	456	397
Ukupno kamatni prihod za godinu	16	14
Ukupno depoziti na dan 31. decembar	1.056	759
Ukupno kamatni rashod za godinu	(5)	(4)

11. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Može se definisati i kao vrijednost, po kojoj se može raspolagati aktivom / pasivom, odnosno procijenjena vrijednost neutralizovanja tržišnog rizika, koja nastaje iz ove aktive / pasive u odgovarajućem vremenskom okviru.

Pretpostavke korišćene kod procjene i mjerenja fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banka bazira na primjeni centralizovane kalkulacije, razvijene na nivou Grupe, koja koristi MSFI 13 kao jedinstveni izvor smjernica za mjerenje fer vrijednosti.

Finansijski instrumenti se smatraju kotiranim na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije prema uobičajenim tržišnim uslovima.

Svi finansijski instrumenti se klasifikuju u skladu sa kriterijumima za podjelu na nivoe hijerarhije fer vrijednosti, koja sadrži tri različita nivoa:

- nivo hijerarhije 1: fer vrijednost uzeta na osnovu cijena za identičnu aktivu ili pasivu, kojoj se može pristupiti na dan mjerenja, tj. ako su finansijski instrumenti zastupljeni na aktivnom tržištu;
- nivo hijerarhije 2: fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene, za koji se uzimaju podaci sa aktivnog tržišta kada se isključuje mogućnost inputa korištenih u procjeni nivoa hijerarhije 1;
- nivo hijerarhije 3: fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene, za koji se uzimaju podaci, koji nisu na aktivnom tržištu, tj. kada su potrebna značajnija prilagođavanja.

11. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Grupa koristi u metodologiji određivanja nivoa hijerarhije za prihodujuće kredite i depozite banaka i klijenata slijedeće dodatne kriterije:

- nivo hijerarhije 2: (bezrizična stopa tj. *FV risk free* prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. *FV risk adjusted*) / bezrizična stopa tj. $FV risk free \leq 5\%$;
- nivo hijerarhije 3: (bezrizična stopa tj. *FV risk free* prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. *FV risk adjusted*) / bezrizična stopa tj. $FV risk free > 5\%$.

Kredite, koji se ne izmiruju, Banka klasifikuje u skladu sa instrukcijama Grupe tako što izjednačava njihovu knjigovodstvenu i fer vrijednost.

Sva imovina i obaveze Banke su klasifikovane na nivo hijerarhije 2 i nivo hijerarhije 3.

Dužničke hartije od vrijednosti Banka klasifikuje na nivo hijerarhije 2, a prilagođavanje fer vrijednosti se vrši u skladu sa centralizovanom kalkulacijom Grupe.

Vlasničke hartije od vrijednosti Banka klasifikuje u nivo hijerarhije 3.

Banka kvartalno vrši izračun fer vrijednosti obveznica u svom portfoliju i knjigovodstvenu vrijednost usklađuje sa izračunatom fer vrijednošću. Izračun fer vrijednosti se odvija u nekoliko koraka:

- prvi korak je izračun lokalnih cijena, uvažavajući regulatorne propise,
- u drugom koraku Grupa samostalno vrši nezavisan izračun cijena (IPV - *Independent Price verification*),
- u trećem, posljednjem koraku, radi se poređenje lokalnih i IPV cijena i, u slučaju da su IPV cijene niže od lokalnih, vrši se usklađivanje (FVA - *Fair Value Adjustment*).

Izračun IPV cijena se vrši na osnovu modela (*Mark-to-Model*). Efekat vrednovanja obveznica je na 31. decembar 2022. godine iznosio 6,2 miliona BAM, a na dan 31.12.2023. godine 7,1 miliona BAM. Povećanje negativnog efekta na kraju 2023. godine u odnosu na kraj prethodne godine najviše je rezultat izračuna internih cijena obveznica na osnovu prinosa iz krive prinosa sa Banjalučke berze, koja odražava lokalne tržišne uslove, umjesto na osnovu efektivnih prinosa sa primarnog tržišta obveznica, što je korišćeno na 31.12.2022. godine.

Tabela u nastavku prikazuje fer vrijednost finansijske imovine i obaveza po amortiziranom trošku, dok je fer vrijednosti imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prezentovana u napomeni 5.2.:

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke u skladu sa MSFI 13 su prikazani u tabeli ispod:

	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Nivoi fer vrijednosti			Nivoi fer vrijednosti		
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	222.970	-	-	105.541
Krediti i potraživanja od klijenata	-	117.650	537.564	-	200.815	601.889
Ukupno krediti	-	117.650	760.534	-	200.815	707.430
Depoziti i krediti od banaka	-	-	14.070	-	-	61.501
Depoziti i krediti od klijenata	-	-	964.574	-	-	1.038.949
Ukupno depoziti	-	-	978.643	-	-	1.100.450

Napomene uz finansijske izvještaje

11. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

	31.12.2023.				31.12.2022.			
	Fer	Knjigovodstvena	Promjena		Fer	Knjigovodstvena	Promjena	
	vrijednost	vrijednost			vrijednost	vrijednost		
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	%	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	%
Kredit i potraživanja od banaka	222.970	222.999	(29)	-0,01%	105.541	105.576	(36)	-0,03%
Kredit i potraživanja od klijenata	655.214	677.246	(22.032)	-3,25%	802.704	828.527	(25.823)	-3,12%
Ukupno krediti	878.184	900.245	(22.061)	-2,45%	908.244	934.103	(25.858)	-2,77%
Depoziti i krediti od banaka	14.070	14.263	(193)	-1,35%	61.501	61.718	(217)	-0,35%
Depoziti i krediti od klijenata	964.574	980.309	(15.736)	-1,61%	1.038.949	1.063.610	(24.660)	-2,32%
Ukupno depoziti	978.643	994.572	(15.929)	-1,60%	1.100.450	1.125.328	(24.878)	-2,21%

12. Založena imovina

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka ima registrovan jedan zalog u korist založnog povjerioca Vlade Republike Srpske, po osnovu kredita „IFAD 449 BA PROJECT_IFAD 772BA“. Obaveze po ovom kreditu na dan 31. decembar 2023 godine iznose 132 hiljade BAM (31. decembar 2022: 170 hiljada BAM).

Osim gore navedenog zaloga, Banka, na dan 31. decembar 2023. godine nema drugih zaloga i hipoteka na nekretninama i opremi.

13. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon datuma bilansa nije bilo događaja koji bi zahtijevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije ovih finansijskih izvještaja (korektivni događaji) do dana njihovog izdavanja.

14. Troškovi revizije

U skladu sa ugovorom o reviziji godišnjeg izvještaja, grupnog paketa i regulatornih izvještaja za Agenciju za bankarstvo Republike Srpske za 2023. godinu Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 90.682 KM bez uključenog PDV-a i troškova (2022: 78.992 KM bez uključenog PDV-a i troškova).

U skladu sa ugovorom o reviziji informacionih sistema za 2023. godinu (obavezno izvještavanje Agenciji za bankarstvo Republike Srpske) Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 16.957 KM bez uključenog PDV-a i troškova (2022: 13.319 KM bez uključenog PDV-a i troškova).

Ukupni iznos potrošen na reviziju i druge usluge povezane s davanjem mišljenja u 2023. godini je iznosio 106.739 KM bez PDV-a i troškova (2022: 92.311 KM bez uključenog PDV-a i troškova).

SKRAĆENICE

ABRS Agencija za bankarstvo Republike Srpske
ALCO Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (<i>Asset Liability Committee</i>)
Banka UniCredit Bank a.d. Banja Luka
BPV vrijednost baznog boda (<i>Basis Point Value</i>)
CET 1 stopa redovnog osnovnog kapitala (<i>Common Equity Tier 1 Capital ratio</i>)
CPV vrijednost baznog boda kreditne marže (<i>Credit Spread Point Value</i>)
EAD izloženost u neizvršenju (<i>Exposure At Default</i>)
EBA Evropska uprava za bankarstvo (<i>European Banking Authority</i>)
ECL očekivani kreditni gubitak (<i>Expected Credit Loss</i>)
EKS efektivna kamatna stopa
EU Evropska unija
EV ekonomska vrijednost
FCRC Odbor za finansijski i kreditni rizik (<i>Finacial and Credit Risk Committee</i>)
FLI informacije s pogledom u budućnost (<i>Forward Looking Information</i>)
FV fer vrijednost
Grupa UniCredit Grupa
HoV hartije od vrijednosti
ICAAP interna procjena adekvatnosti kapitala (<i>Internal Capital Adequacy Assessment Process</i>)
IFRIC Međunarodni odbor za tumačenje finansijskog izvještavanja (<i>International Financial Reporting Interpretations Committee</i>)
IT informaciona tehnologija (<i>Information Technology</i>)
LGD gubitak od neizvršenja (<i>Loss Given Default</i>)
MRS Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NPE krediti u neizvršenju (<i>NonPerforming Exposure</i>)
PD vjerovatnoća neizvršenja (<i>Probability of Default</i>)
PDV porez na dodatu vrijednost
POCI kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (<i>Purchased or Originated Credit Impaired</i>)
PSC šifra statusa izvršenja (<i>Performance Status Code</i>)
RS Republika Srpska
RWA aktiva ponderisana rizikom (<i>Risk Weighted Asset</i>)
SLG strukturalna likvidnosna neusklađenost (<i>Structural liquidity gap</i>)
SLR strukturalna stopa likvidnosti (<i>Structural liquidity ratio</i>)
SMI stečena materijalna imovina (<i>Tangible Assets Acquired by Collateral Foreclosure</i>)
SPPI samo plaćanja glavnice i kamate (<i>Solely Payments of Principal and Interest</i>)
SREP Proces nadzornog pregleda i procjene (<i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>)
TTC kroz ciklus (<i>Through The Cycle</i>)
UTP vjerovatno neće platiti (<i>Unlikely To Pay</i>)
VaR vrijednost pod rizikom (<i>Value at Risk</i>)
WL monitoring lista (<i>Watch List</i>)

» **unicreditbank-bl.ba**

Osnažujemo
razvoj zajednice.

 UniCredit Bank Banja Luka